

[Indenrigsministeren]

Jeg skal herved tillade mig for det høje folketing at fremsætte:

Forslag til lov om indfødsrets meddelelse.

(Lovforslag nr. L 204).

Nærværende lovforslag er udarbejdet efter de samme retningslinjer som det forslag, som jeg fremsatte i folketinget den 5. oktober 1977, og som blev vedtaget af folketinget ved 3. behandling den 4. november 1977. Det nu fremsatte forslag omfatter i alt 1.155 personer.

I lighed med tidligere år er det min hensigt senere i folketingsåret at fremsætte forslag om meddelelse af dansk indfødsret til yderligere et antal personer.

Med disse ord skal jeg anbefale lovforslaget til det høje folketings velvillige og hurtige behandling.

Melchior (CD):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om valg til folketinget.

(Lovforslag nr. L 205).

Jeg skal i øvrigt henvise til de bemærkninger, der ledsager lovforslaget.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel til ministeren for offentlige arbejder:

Forespørgsel af Poul Schlüter (KF) m. fl.

(Forespørgsel nr. XVII. Anmeldt 23/2 78).

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Det er meddelt mig, at forespørgerne tager forespørgselen tilbage. Den er hermed bortfaldet.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Spørgsmål til ministrene.

1) Til statsministeren af:

Glensgård (FP):

»Billiger statsministeren, at ministeren for offentlige arbejder ikke har givet alle oplys-

ninger til folketingets trafikudvalg i sagen om den toldfri butik i Kastrup lufthavn?«

(Spm. nr. 479).

Skriftlig begrundelse.

Under et langvarigt samråd i folketingets trafikudvalg, hvor ministeren for offentlige arbejder blev bedt om at redegøre for forløbet i sagen om den toldfri butik i Kastrup, spurgte flere medlemmer, om ministeren havde haft specielle møder med SAS omkring licitationen på baggrund af, at SAS ikke havde afgivet tilbud, som var acceptabelt for staten. Ministeren nævnte overhovedet ikke, at der, dagen før licitationen skulle have været afsluttet, havde været et møde mellem SAS-direktørerne Frede Ahlgren Eriksen, Knut Hagrup og departementschef Jørgen Halck og ministeren, som det fremgår af det notat, ministeren for offentlige arbejder har fremsendt til folketingets ombudsmand i anledning af den klage, det bedst bydende selskab, Sterling Airways, har indgivet. Ministeren har således forholdt folketinget oplysninger, som efter spørgerens opfattelse netop bekræfter, at den nye licitation skal afholdes, fordi SAS ikke i første omgang kunne konkurrere med en dansk virksomhed.

Efter spørgerens opfattelse ville det eneste rigtige naturligvis være, at statsministeren pålagde ministeren for offentlige arbejder at aflyse den nye licitation og derefter vælge blandt de ved først afholdte licitation indkomne tilbud.

Glensgård (FP):

Der har i udvalget for offentlige arbejder i dag været et samråd med trafikministeren, et samråd, som efter min opfattelse ganske klart viser, at ministeren ikke handler korrekt i denne sag. Jeg forstår nu, at statsministeren ikke er i stand til at være til stede, og på den baggrund skal jeg trække spørgsmålet tilbage og gentage det, når statsministeren kan være nærværende.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Spørgsmålet er af spørgeren taget tilbage. Det er hermed bortfaldet.

2) Til indenrigsministeren af:

Prehn (CD):

[Prehn]

»Mener ministeren, at det er rimeligt, at kvinder i Københavns amt ifølge den nye fødselsordning kun kan henvises til Rødovre, hvis de ønsker at føde på klinik?«

(Spm. nr. 504).

Skriftlig begrundelse.

Amtskommunen har som led i en ny fødselsordning påtænkt at omdanne Charlottenlund Fødeklínik til barselshvileinstitution med den følge, at fødsler ikke længere vil kunne finde sted på klinikken.

Desuden vil en ny fødselsordning medføre, at de kvinder i Københavns amtskommune, der ikke ønsker at føde på sygehus, vil blive henvist til en fødeklínik i Rødovre.

Den situation, der vil følge af disse planer, må betragtes som uacceptabel for befolkningen i den nordlige del af amtskommunen, der vil få urimelig langt til den naturlige serviceinstitution, en fødeklínik må betragtes som.

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

Jeg forstår ikke helt hr. Prehns spørgsmål. Indenrigsministeriet har nemlig den 29. december 1977 godkendt en af Københavns amtsråd fremsendt plan for tilrettelæggelsen af de forebyggende helbredsundersøgelser og fødselshjælpen i amtskommunen. Ifølge denne plan, der er baseret på en fremskrivning af antal af fødsler i året 1974-75, skal der i den nordlige region placeres ca. 1.200 fødsler på Gentofte amtssygehus og ca. 1.100 fødsler på jordemodercenteret i Charlottenlund, altså Charlottenlund Fødeklínik. I den nordlige region er der tillige en konsultation i Virum.

Der er imidlertid tale om en principplan for Københavns amtskommune, der i hovedtræk angiver den fremtidige opbygning af fødselshjælpen. For tiden foregår der efter det for mig oplyste en nøjere konkretisering af planen i amtskommunen, bl. a. på baggrund af det faldende fødselstal. Når denne konkretisering er tilendebragt, vil planen eventuelt i revideret form på ny blive forelagt for indenrigsministeriet. Indenrigsministeriet kan selvfølgelig ikke tage stilling til eventuelle ændringer i fødselshjælpplanen, før amtsrådet har vedtaget denne plan og i overensstemmelse med lovgivningen har fremsendt den ændrede plan til ministeriet.

Jeg vil gerne understrege, at det er amtsrådene og amtsrådene alene, som har ansvaret for, at kvinder har adgang til vederlagsfri fødselshjælp; det fremgår af loven om svangerskabshygiejne og fødselshjælp. Det er derfor også amtsrådene, der skal tage stilling til, i hvilket omfang det ud fra en sundhedsmæssig og ressourcemæssig overvejelse er rimeligt at indgå overenskomst med private klinikker. Hvis amtsrådet sørger for, at der i det pågældende område er en fuldt tilfredsstillende fødselsordning, også ud fra geografiske kriterier, kan jeg ikke blande mig i, om fødslerne skal ske på sygehus eller på klinik.

Det er amtsrådets opgave at foretage denne vurdering, forudsat at der er tilstrækkelig mange pladser på sygehuset til forventede ikke-normale fødsler.

Prehn (CD):

Jeg vil gerne takke indenrigsministeren for redegørelsen. Der har været ført en debat om Charlottenlund Fødeklínik, som har været til skade for mange af dem, der har været involveret deri, men da jeg må forstå af redegørelsen, at indenrigsministeren er stemt for, at fødeklínikken skal bestå, må denne debat om fødeklínikken hermed være afsluttet, så der formentlig nu kan skabes ro om denne sag.

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

Således som den foreløbige plan er forelagt for amtsrådet - ja; men vi kan selvfølgelig forvente en ny plan, og så kan vi vende tilbage til spørgsmålet; jeg tror ikke, der bliver de store afvigelser.

Hermed sluttede spørgsmålet.

3) Til indenrigsministeren af:

Hagen Hagensen (KF): -

»Påtænker ministeren at iværksætte straffeaktioner mod kommunalbestyrelser, der for at beskytte deres borgeres integritet nægter at oplyse CPR-numre til Danmarks Statistik, og i bekræftende fald på hvilken måde?«

(Spm. nr. 506).

Skriftlig begrundelse.

Indenrigsministeren har givet til kende, at der efter hans mening er lovhjælp for, at

[Hagen Hagensen]

kommuner skal oplyse CPR-numre til Danmarks Statistik, og at undladelse deraf kan medføre, at der pålægges kommuner straf. Loven om Danmarks Statistik hjemler ret til at få oplysninger, som skal anvendes til statistisk arbejde, men hjemler ikke ret til, at disse oplysninger skal omfatte CPR-numre. Det må således være berettiget, at kommuner blot leverer oplysninger til Danmarks Statistik uden CPR-numre. Fremfor at give til kende, at det kan blive et spørgsmål om at pålægge kommunalbestyrelser, der nægter at udlevere CPR-numre, straf, kunne der være grund til at overveje pålæg af straf til de kommunalbestyrelser, der udleverer CPR-numre til Danmarks Statistik.

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

Da jeg svarede hr. Hagen Hagensen på et tidligere spørgsmål – nr. 208 – om denne sag, bemærkede jeg, at jeg syntes, at man i diskussionen om CPR-numrene skulle slå lidt koldt vand i blodet. Det nu stillede spørgsmål giver mig god anledning til at gentage denne opfordring; så vidt jeg i dag ved, er der kun 13 kommuner ud af 275, der ikke har afleveret det fulde antal CPR-numre. Jeg fremhævede dengang i mit svar på det nævnte spørgsmål, at kravet om sikring af borgerens privatliv ifølge Danmarks Statistik tilgodeses derved, at oplysninger kun kan anvendes til statistisk formål. De bliver ikke videregivet og vil ikke blive videregivet til andre, hverken private eller offentlige myndigheder, derunder også ministre.

Denne restriktive praksis er søgt fastholdt i det forslag til lov om offentlige myndigheders registre, der for tiden behandles af Folketinget; der er altså ingen ændring i denne stillingtagen.

Jeg kan i den forbindelse oplyse, at regeringens på baggrund af de betænkeligheder, der er kommet til udtryk navnlig fra nogle kommunalbestyrelses side, vil foreslå en yderligere skærpelse af bestemmelserne om adgangen til at videregive oplysninger fra offentlige myndigheders statistikregistre, hvor der i forvejen er en meget stram praksis.

Danmarks Statistik har anmodet kommunerne om inden den 1. marts i år – det er altså i dag – at indsende oplysninger til brug for bistandslovens klientstatistik, herunder oplysning om klienternes personnumre, idet

personnumrene er en væsentlig del af statistikgrundlaget og gør det muligt at køre en sådan statistik.

Det fremgår af § 6 i loven om Danmarks Statistik, at offentlige myndigheder og institutioner inden for rammerne af den af styrelsen fastlagte arbejdsplan efter anmodning fra Danmarks Statistik skal meddele de oplysninger, de er i besiddelse af. Såfremt det skulle vise sig, at en eller flere kommunalbestyrelser ikke fuldt opfylder deres forpligtelse til at meddele Danmarks Statistik oplysninger, må det tilkomme Danmarks Statistik og ikke indenrigsministeren at tage stilling til, hvilke skridt der i givet fald skal tages i denne anledning, herunder om institutionen eventuelt skal rette henvendelse til vedkommende kommunale tilsynsmyndighed om sagen.

I den forbindelse må jeg henlede opmærksomheden på, at det i loven om kommunernes styrelse er fastsat, at tilsyn med kommunerne varetages af de for hver amtsrådsreds oprettede tilsynsråd. Dersom en kommunalbestyrelse har handlet i strid med lovgivningen, herunder undladt at udføre en foranstaltning, hvortil den er forpligtet i henhold til lov, træffer tilsynsmyndigheden i henhold til den kommunale styrelseslov § 61, stk. 2, de nødvendige foranstaltninger, herunder eventuelt bestemmelse om tvangsbøder. Der er ikke taget stilling til noget sådant, så vidt jeg er underrettet den 1. marts, i dag.

Lad mig som den sidste bemærkning i første omgang stille et spørgsmål: kan det være rimeligt, at offentlige myndigheder nægter at opfylde lovens krav, mens alle privatpersoner under straf af forskellig art skal gøre det? Det er jo et spørgsmål, der stiller sig her.

Hagen Hagensen (KF):

Jeg takker indenrigsministeren for svaret, navnlig for så vidt angår bemærkningen om, at der vil blive stillet forslag om at stramme reglerne for, hvad man kan benytte af oplysninger til statistisk brug. Det er noget, vi i øvrigt er bekendt med fra det udvalgsarbejde, der er i gang om registerlovene, og det har da også vist, at man synes, det må være påkrævet at gøre dette.

Det spørgsmål, jeg har stillet, bliver jo besvaret i dag, den 1. marts, hvor fristen løber

[Hagen Hagensen]

ud for at indgive de oplysninger, som Danmarks Statistik har bedt om i den sag, som har givet anledning til også dette spørgsmål.

Indenrigsministeren har tidligere ladet sig forlyde med, at man måske skulle straffe dem, der ikke ville indberette det, der blev spurgt om, til Danmarks Statistik. Jeg må læse loven om Danmarks Statistik på den måde, at man skal afgive de oplysninger, som kommunen er i besiddelse af – og det gør man – men derved er der ikke sagt noget om, at man skal give en kode til personidentifikation, fordi der skal udføres statistisk arbejde, som Danmarks Statistik i øvrigt har erklæret at kunne udføre uden at have CPR-nummeret.

Nu synes ministeren at være noget på tilbagemot i henseende til, om der skal straffes, idet han nu overlader det til tilsynsmyndigheden i henhold til kommunallovens bestemmelser herom, og det kan da være meget godt. Så vil jeg også gerne se, om der egentlig ikke, når det kommer til stykket, vil være det, som jeg må mene er det rette, nemlig en tavshedsret for kommunerne til at beskytte deres borgere, og man derfor ikke vil foretage noget som helst over for dem, der ikke har givet CPR-nummeret videre.

Jeg ønsker ingen straffet, men der kunne måske være grund til på dette følsomme område nærmere at overveje, om de kommuner, der uden kritik leverer deres borgeres CPR-numre ud til et sted; hvor de kan oplagres til senere brug, egentlig ikke burde være dem, der skulle i søgelyset. Men som sagt ønsker jeg ingen straffet.

Det spørgsmål, ministeren stillede til mig, må jeg vente med at besvare.

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

Det sidste forstår jeg godt, selv om en minister ind imellem godt kunne tænke sig at kunne stille spørgsmål til folketingets medlemmer.

Må jeg sige til hr. Hagen Hagensen, at jeg er bestemt ikke på noget som helst tilbagemot. Jeg har aldrig sagt, at der vil blive idømt dagbøder. Jeg er blevet spurgt om, hvilke muligheder man havde, hvis man ikke fik oplysningerne. Dertil har jeg svaret, at der efter min opfattelse var mulighed for at idømme dagbøder; det er ikke det samme som, at der skulle idømmes dagbøder. Jeg

tror også, nogle enkelte kommuner skal have en tænkepause nu.

Men det ligger altså sådan, at 13 ud af 275 kommuner ikke har afleveret oplysninger, og jeg synes nok, det er en lidt flot bemærkning, hr. Hagen Hagensen kommer med, når han siger, at det egentlig burde være de kommuner, der opfylder lovens bestemmelser, der burde straffes, mens de andre skal gå fri; det forstår jeg simpelt hen ikke.

Må jeg endelig gøre den bemærkning til hr. Hagen Hagensen, at når det drejer sig om CPR-numre, kan man måske nøjes med et eller andet, men jeg ved også, hvem det er, der mener, at de offentlige udgifter er for høje. Jeg ved også, hvem der ville blive kritiseret, hvis man bruger for mange penge, hvor man rationelt kan udnytte et system.

Må jeg så sige til hr. Hagen Hagensen – jeg har måske sagt det en gang før – at jeg finder, dette er en fuldstændig misforstået omsorg for borgerne. Oplysningerne er ikke tilgængelige for andre end Danmarks Statistik. Danmarks Statistik er en offentlig institution, hvis personale har tavshedspligt; oplysningerne må ikke udleveres til nogen som helst. Jeg sagde sidste gang til hr. Hagen Hagensen, at skatteråd og skattemyndigheder vel også har tavshedspligt, og hvis man gik så vidt, at man nægtede at opgive CPR-nummeret til dem, tror jeg nok, jeg kunne spørge om, hvad der ville ske.

Hagen Hagensen (KF):

Jeg skal nu besvare det spørgsmål, ministeren stillede mig i første omgang, med, at naturligvis skal kommuner opfylde det samme, som enhver borger skal, men kommunerne har også for mig at se en tavshedsret til at beskytte de borgere, der bor i kommunen, og det er den, jeg holder for at de 13 kommuner har gjort ret i at gøre brug af. Der er ikke spor tvivl om, at som loven er, skal man bruge oplysninger, og dem får man. Jeg kan ikke finde noget sted, at man skal have en identifikationskode, som skal gøre det nemt at gemme oplysninger til senere brug. Det er et følsomt område, vi er inde på, og jeg mener i den forbindelse at have virkelig baggrund for at have omsorg for borgerne og beder kommunerne om også at have det. De opfylder lovens bestemmelser – det skal de

[Hagen Hagensen]

også gøre – men ingen kan forlange, at de skal gøre det med en identifikationskode.

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

Af hensyn til den offentlighed, der er i denne sag, vil jeg gerne have sagt, at hr. Hagen Hagensen ikke skal fremstille det her fra talerstolen, som om socialdemokratiet ikke er interesseret i på den yderste måde at sikre privatlivets fred og sikre borgerne. Men når hr. Hagen Hagensen taler om tavshedsretten i kommunerne over for borgerne, må jeg bare stille spørgsmålet: hvad så med alle de andre kommunale forvaltningsområder, hvor oplysninger i registre gives til anden offentlig myndighed?

Må jeg i øvrigt sige, at jeg er helt enig med hr. Hagen Hagensen i, at det er et følsomt område, men der skal bare ikke være nogen som helst tvivl om, at vi er lige så interesserede som hr. Hagen Hagensen i, at der er den størst mulige sikkerhed for borgerne også på dette område.

Holm (V):

Dette er ikke alene et spørgsmål om statistik og økonomi, men også om, hvorvidt de centrale myndigheder skal have ret til at tvinge kommunerne til noget, de ikke ønsker at gøre. Jeg vil derfor gerne spørge ministeren om, hvad han har ment med udtalelserne til Sjællands Tidende den 9. februar i år, hvor ministeren har udtalt, at fristen er sat til den 1. marts og det ikke kan være rimeligt, at man fra centralt hold skal drage andre konsekvenser for at få loven opfyldt også af kommunalbestyrelserne.

Jeg vil gerne vide, hvilken lovhjemmel eller lov der tænkes på, for det er jo tilsyneladende et spørgsmål om, at man fra centralt hold tvinger kommunerne til at afgive bi-standsoplysninger vedhæftet det fulde CPR-nummer. Hvilken lov vil ministeren henvise til?

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

I mit første svar henviste jeg til § 6 i loven om Danmarks Statistik. Når hr. Holm taler om at tvinge kommuner, må jeg bede hr. Holm om at undersøge, i hvilket omfang folketinget tvinger kommuner i al almindelighed. Det, jeg udtalte, var, at jeg kan ikke finde det rimeligt, at privatpersoner skal være

ringere stillet over for loven end kommunalbestyrelser og offentligt folkevalgte. De offentligt folkevalgte burde stille sig i første række, når det drejer sig om at opfylde lovens bestemmelser.

Hermed sluttede spørgsmålet.

4) Til **indenrigsministeren** af:

Jens Peter Jensen (V):

»Vil ministeren overveje at søge gennemført en ændring af den kommunale valglov, således at ingen valgbar person mod sin vilje er pligtig at modtage valg til en kommunalbestyrelse?«

(Spm. nr. 513).

Skriftlig begrundelse.

Ifølge kommunalvalgloven er – med få undtagelser – enhver valgbar pligtig at modtage valg til kommunalbestyrelsen. Medlemskab betragtes således som borgerligt ombud. I Svendborg kommune har et fornødent antal stillere indleveret en upolitisk liste med kommunens stadsingeniør og byplansekretær som kandidater. Formålet er at gøre de pågældende inhabile til at behandle sager i kommunalbestyrelsen, som hører under deres embedsomsråde. De to embedsmænd beder så mindeligt vælgerne om ikke at stemme på dem. Men der er mange spøgefugle i Svendborg, så det kan ikke udelukkes, at den ene eller begge kandidater vælges. Men selv om ingen af dem opnår valg, er der tale om for raffineret udnyttelse af begrebet borgerligt ombud. Dette begreb må vel siges at høre en svunden tid til. I hvert fald viser det store antal lister og kandidater, at der ikke er mangel på kandidater, som frivilligt lader sig opstille til kommunalvalg. Der bør ske en modernisering af den kommunale valglov, idet det ikke kan være fremmende for folkestyret, at der som i det omtalte tilfælde åbenlyst gøres grin med folkestyrets regler og begreber, ligesom det ikke kan betragtes som demokratisk at påtvinge en borger medlemskab af en kommunalbestyrelse imod den pågældendes egen vilje.

Jens Peter Jensen (V):

Den aktuelle baggrund for spørgsmålet er, at man i Svendborg, hvor der er mange spø-

[Jens Peter Jensen]

gefugle, har fundet på at opstille stadsarkitekten og byplansekretæren på en særlig liste. Det er sket uden deres medvirken og vilje til at være med, og da der som sagt er mange spøgefugle dernede, kan man komme ud for, at den ene eller måske begge bliver valgt. Det mener jeg er et misbrug af begrebet borgerligt ombud, som jo er en gammel historie; det hører ikke hjemme i folkestyret, og jeg synes, der her gøres grin med folkestyrets arbejdsregler; jeg skal ikke nærmere komme ind på, hvordan man ellers kan fortolke det med offentligt ombud. Jeg skal måske lige nævne, at det var kongerne, da vi havde kongevælde, der gennemførte det for at kunne trække nogle folk ud, der kunne medvirke i krigssituationer og epidemier osv., men selv om det var kongerne og det var i mandschauvinismens tid, var der dog et enkelt område, hvor kvinderne havde fortrinstillig - det fremgår af en meddelelse fra det kongelige kancelli i 1690 - nemlig til undersøgelse af frugtsommelige enker; det var dog forbeholdt kvinder at udføre dette borgerlige ombud. Men jeg mener, hr. minister, at vi behøver en modernisering af lovgivningen.

Jeg vil gerne understrege, inden ministeren svarer, at det ikke er min hensigt at lempe pligten til at blive i de kommunale råd, når først man er valgt.

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

Jeg skal nøjes med at beskæftige mig med embedsmændene i Svendborg og ikke de andre, hvis problemer jeg forstod hr. Jens Peter Jensen var godt inde i. Jeg var glad for hr. Jens Peter Jensens sidste bemærkning om, at hans spørgsmål ikke drejer sig om at lempe sådan, at man kan gå ind i og ud af en kommunalbestyrelse, som det passer én. Baggrunden har hr. Jens Peter Jensen jo omtalt, nemlig at man har opstillet to embedsmænd i Svendborg kommune. Man har jo reglerne om, at man kun skal samle 25 stillere og ikke engang skal have kandidatens underskrift, for så vidt der ikke er listebetegnelse på. Der har man altså bragt dem i forslag og samtidig tilladt sig den flothed at sige, at man ikke ønsker at stemme på dem, men bare stiller dem op, fordi man vil genere dem.

Jeg forstod på hr. Jens Peter Jensen, at han betragter listen som en raffineret spøg.

Jeg vil kalde den en fuldstændig urimelig narrestreg over for det kommunale selvstyre. Jeg er helt sikker på, at denne opstilling bestemt ikke på nogen måde følger de regler, der gælder om kommunalbestyrelseshvervet som et borgerligt ombud. Jeg må kort sige til hr. Jens Peter Jensen, at jeg er helt enig i det rejste spørgsmål; jeg tror, vi bliver nødt til at ændre den kommunale valglov således, at bestemmelsen om borgerligt ombud, som i sin tid var noget, der var nødvendigt i de små kommuner, bliver ændret, således at kandidaten er medbestemmende med hensyn til, om han skal opstilles eller ikke opstilles. Den slags narrestreger kan man ikke tillade i kommunal regie, og jeg agter ved først givne lejlighed at tage en drøftelse med folketingets kommunaludvalg og også et lovgivningsinitiativ på et senere tidspunkt, så at vi kan finde en ordning, der hindrer noget sådant.

Jens Peter Jensen (V):

Jeg vil gerne takke ministeren for det svar, der her er givet, og stille et tillægsspørgsmål, idet jeg opfattede ministerens svar sådan, at den aktuelle sag, det her drejer sig om, ikke var i overensstemmelse med reglerne. Vil det sige, at man eventuelt kan kassere den opstilling? Jeg er i tvivl om det, og jeg vil gerne høre ministerens bemærkning dertil. I den lange sigt er jeg ganske enig med ministeren og takker for den beredvillighed, der her er kommet til udtryk.

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

Jeg beklager, hvis jeg ikke har udtrykt mig tydeligt nok. Det er desværre helt bestemt i overensstemmelse med de regler, der gælder for kommunale valg. Det, jeg sagde, var, at det ikke kunne være i overensstemmelse med en følgeslutning af, at det er et borgerligt ombud, at man bruger noget sådant. Jeg synes nok, at man i allerhøjeste grad må sige, at man ikke kan spøge med det kommunale selvstyre, heller ikke det kommunale demokrati, på den måde. Det tjener ikke de mennesker til ære, som på den måde er gået på straffeaktion ved at udnytte en lovs bestemmelser.

Hermed sluttede spørgsmålet.

5) Til *miljøministeren* af:

[Jørgen Jensen]

Jørgen Jensen (DKP):

»Hvilken afgørelse har miljøankenævnet truffet i PVC-sagen fra Skælskør?«
(Spm. nr. 476).

Skriftlig begrundelse.

Danmarks Radio i Næstved meddelte den 8. februar 1978, at miljøankenævnet har truffet afgørelse om PVC-fabrikken i Skælskør, men tilføjede, at sagen ikke vil blive offentliggjort før efter kommunalvalget den 7. marts. Miljøankenævnet har næppe lovhjemmel til at lade afgørelserne offentliggøre efter de politiske konjunkturer, ligesom SNT ikke havde lov til at optræde som arbejdsgiver for embedsmændene, og derfor må det være muligt at få kendskab til miljøankenævnets afgørelse i PVC-sagen.

Miljøministeren (Niels Matthiasen):

Som det nok er hr. Jørgen Jensen bekendt, har miljøankenævnet truffet afgørelse i PVC-sagen fra Skælskør i forgårs. Jeg har i går aftes modtaget et eksemplar af afgørelsen. Som hr. Jørgen Jensen sikkert også ved, har miljøankenævnet besluttet at sende sagen tilbage til ny behandling i miljøstyrelsen. Efter miljøbeskyttelsesloven er ankenævnet uafhængigt af instruktion om den enkelte sags behandling, og jeg finder ikke, det vil være rigtigt nærmere at kommentere den trufne afgørelse, før miljøstyrelsen på ny har behandlet sagen.

Jørgen Jensen (DKP):

Nu er det jo skik og brug, at man takker for svaret, og det vil jeg da også godt gøre, men ellers vil jeg sige, at selve problemet i sagen ikke alene var dette, at vi fik at vide, at man ikke vil gå nærmere ind i sagen, men at man her tilbageholdt oplysninger, som var afgørende nødvendige i den valgkamp, vi er ude i til kommunale råd og amtsråd.

Jeg skal lige erindre om, at sagen egentlig startede med, at man rejste spørgsmålet om at bygge en sådan fabrik, at Vestsjællands amtskommune gav tilladelse den 21. juni 1976, at kredslægen på vegne af en række beboere ankede dette til miljøstyrelsen i juli 1976, og at miljøstyrelsen derefter nægtede at godkende dette projekt i juli 1977. Det var efter en ret stærk folkelig rejsning i Skæl-

skorområdet, hvorunder man også fik besøg i folketingets miljøudvalg, og hvor de, der var med, vil vide, at det ikke alene var på de områder, som man nu fra ankenævnet har vist dem tilbage med, men at det var på mange områder, man viste, hvilke virkninger det ville have for området, og at det bl. a. var årsagen til, at miljøstyrelsen nægtede at godkende det. Herefter fastholdt Vestsjællands amtsråd alligevel, at man ville have bygget den pågældende fabrik.

Derfor er det et spørgsmål, der sådan set viser, at der er en afgørende modsætning mellem aktive beboerkredse i dette område og kommunalbestyrelses og amtskommunes ledelse, og derfor rejste vi spørgsmålet. Jeg må ærlig talt sige, at skulle der takkes for noget, føler jeg egentlig, at det er det, at vi rejste det spørgsmål, der nu er kommet frem. Det er min opfattelse, at man egentlig godt tidligere kunne have meddelt det, man nu har meddelt, fordi man er presset til det, hvilket jo også fremgik af det, som radioen i Næstved kunne oplyse på et tidligere tidspunkt.

Føler ministeren, det er en rimelig fremgangsmåde, der er anvendt her, hvor et sådant spørgsmål, som burde komme ud i den kommunale valgkamp, fordi man skulle have lov til at tage stilling til dette spørgsmål, skal presses frem på den måde, som det her har været nødvendigt?

Miljøministeren (Niels Matthiasen):

Jeg kan kun sige til hr. Jørgen Jensen, at jeg har modtaget afskrift af, hvad der er blevet sagt i regionalradioen i Næstved den 8. februar 1978, og deraf fremgår det aldeles ikke, at man fra miljøankenævnet eller anden side har sagt, at denne afgørelse ville komme før eller efter kommunalvalget. Man har sagt, at det var en meget lang betænkning, der skulle skrives om disse ting, og at den kom, når alle oplysninger lå på bordet. Det er det, der er sket nu.

Jørgen Jensen (DKP):

Det er muligt, vi ikke bliver enige om, hvad det er, der har presset den frem netop her og nu, hvor spørgsmålet skulle besvares, men nu er sagen sendt tilbage til miljøstyrelsen, og derfor vil jeg spørge: når den nu er sendt tilbage, er ministerens mulighed for at

[Jørgen Jensen]

gribe ind i sagen så ikke igen til stede? Vil ministeren give udtryk for sin holdning til det pågældende spørgsmål og eventuelt benytte sin myndighed til at sætte den igennem, fordi ministeren – hvad jeg har opfattet tidligere, da vi diskuterede dette – selv er betænkelig ved, at den fabrik bygges, og dermed sætte den holdning igennem, så fabriken ikke bliver bygget?

Miljøministeren (Niels Matthiasen):

Det ville være i strid med al praksis, om jeg nu ikke afventede de fornyede undersøgelser, som miljøstyrelsen skal foretage, inden jeg tager stilling til sagen.

Maisted (FP):

Det er jo en fantastisk sag, denne her, og op til kommunalvalget har man jo lyst til at sige: ih, hvor er det kommunalt! Først kører den sag i to år og når altså op til øverste myndighed, miljøankenævnet, for at blive afgjort. De skriver en lang betænkning, der siger: det kan vi desværre ikke tage stilling til, og sender den så tilbage til miljøstyrelsen. Er det ikke sådan, at miljøstyrelsen kan sende den tilbage til Vestsjællands amtsråd og Vestsjællands amtsråd kan sende den tilbage til Skælskør by og så kan vi begynde helt forfra? Imedens kan ministeren så sidde og sige: ja men jeg kan ikke tage stilling til noget som helst.

Der er så mange oplysninger, at ministeren sagtens kan tage stilling, og det burde være sket for længe siden, for vi har også arbejdsløshed her i landet. Konsekvensen af den holdning, man har i de forskellige styrelser: at man eventuelt skulle forbyde produktet PVC i Danmark, betyder, at der måske bliver 60.000 yderligere ledige i dette land. Var det ikke snart på tide, at ministeren tog stilling?

Miljøministeren (Niels Matthiasen):

Hr. Maisted er nøjagtigt så letfærdig, som han plejer at være i den slags sager. Forholdet er, at miljøankenævnet har afgivet en betænkning på 55 sider, der er kommet i går, og som bl. a. siger, at der mangler en række oplysninger. Så kan det ikke nytte, at hr. Maisted står her og siger, at der er tilstrækkelig mange oplysninger til, at man kan tage en beslutning.

Svend Erik Hovmand (V):

Jeg skal ikke blande mig i det konkrete omkring den pågældende virksomhed, men vil rejse det mere principielle spørgsmål over for ministeren: hvilke overvejelser har ministeren gjort sig med henblik på de tidsfrister, som vi her er blevet præsenteret for? Det, der er sket, er, at en virksomhed søger om at få lov til at etablere sig i et område, der går 2 år, hvor man endnu ikke har truffet en afgørelse, sagen kører frem og tilbage, og ingen kan på nuværende tidspunkt sige, hvor lang tid endnu der vil gå.

Det er klart, at i et moderne samfund må man have nogle spilleregler, og det er klart, at i et moderne samfund må man tage hensyn også til miljøet, det turde sige sig selv, men det er vel lige så klart, at der er grænser for, hvad man kan byde virksomheder, som ønsker at etablere sig, ikke mindst i en arbejdsledetid.

Vi har i øjeblikket miljøloven til debat her i tinget, og jeg vil gerne spørge ministeren, om han finder, at de regler, der i øjeblikket er gældende, er rimelige, eller han finder både på baggrund af den aktuelle sag og også mere principielt, at der bør ske en ændring, sådan at man kan få disse tidsfrister afkortet og i hvert fald få fastslået, hvor lang tid en sådan sag bør og kan tage. Jeg tror, at ud fra mange hensyn er det ikke rimeligt, uanset om man er tilhænger eller modstander af den pågældende virksomhed det pågældende sted, at en sag kan trække så længe ud, som der her synes at være tale om det.

Miljøministeren (Niels Matthiasen):

Jeg mener helt klart, at der skal være rimelige tidsfrister, men her er der tale om en ganske særlig sag. Der er tale om et stof og en produktion, der kan være kræftfremkaldende både for dem, der er beskæftiget i virksomheden, og for omgivelserne, og man kan ikke iværksætte en sådan produktion, før man har fuldstændig klarhed over, at den ikke er kræftfrembringende, at den ikke er til fare for folks helbred. Det må være kriteriet for at gå ind for en sådan sag og give disse tilladelser. Jeg er ganske overbevist om, at hr. Svend Erik Hovmand og jeg er enige om det.

Hermed sluttede spørgsmålet.

6) Til *miljøministeren* af:

John Winther (KF):

»I anledning af, at TV-Avisen den 16. februar 1978 to gange som første nyhed meddelte, at miljøstyrelsen og andre institutioner vil udarbejde nye evakueringsplaner og overveje evakuering af København ved en alvorlig ulykke på Barsebäckværket, bedes ministeren oplyse, om der på dette tidspunkt forelå nye momenter i de løbende overvejelser om beredskabsplaner for København, som kunne give anledning til disse opsigtsvækkende oplysninger i TV-Avisen, og om TV-Avisens oplysninger har været baseret på udtalelser til pressen, fremsat af embedsmænd under miljøministeriets ressort.«

(Spm. nr. 491).

Miljøministeren (Niels Matthiasen):

Spørgsmålet har været forelagt miljøstyrelsen, der over for mig har oplyst, at det, der nærmere er sket, er, at den svenske energikommission den 14. februar 1978 har afholdt en pressekonference vedrørende 2 nye rapporter om Barsebäckværkets sikkerhedsforhold. Disse rapporter er på bestilling af den svenske energikommission udarbejdet af amerikanske reaktorsikkerhedsekspertes uden tilknytning til de amerikanske myndigheder.

Pressekonferencen gav anledning til en del omtale i såvel de svenske som de danske dagblade, ligesom det danske fjernsyn den 16. februar 1978 rettede henvendelse til miljøstyrelsen med anmodning om en udtalelse.

Direktør Ejler Koch, miljøstyrelsen, udtalte i TV-Avisen ved den lejlighed, at styrelsen rent faktisk endnu ikke har modtaget de omhandlede rapporter, idet disse endnu ikke var offentliggjort, men at miljøstyrelsen havde truffet aftale med den svenske energikommission om at få tilsendt rapporterne, så snart de blev offentliggjort i Sverige.

Miljøstyrelsen var således på det tidspunkt, da interviewet fandt sted, ikke i besiddelse af oplysninger, som bragte nye momenter ind i de løbende overvejelser vedrørende den danske beredskabsplan for Barsebäckværket. Direktør Koch tilføjede imidlertid, at når miljøstyrelsen har modtaget rapporterne, vil styrelsen naturligvis drage omsorg for, at disse vil komme til at indgå i overvejselen om beredskabsplanen for Barsebäckværket. Heri vil indgå spørgsmålet om evakuering,

som man allerede arbejder med, hvilket styrelsen ved flere lejligheder har tilkendegivet over for offentligheden. Som hidtil vil miljøstyrelsen tilstræbe offentlighed omkring disse overvejelser.

Jeg kan tilføje, at de svenske myndigheder så sent som den 23. februar over for miljøstyrelsen har oplyst, at rapporterne er under udsendelse og kan forventes at være miljøstyrelsen i hænde i løbet af denne uge.

John Winther (KF):

Jeg vil godt takke ministeren for svaret, fordi det af dette helt klart fremgår, at der på det tidspunkt, da disse oplysninger kom frem i TV-Avisen, intet forelå om, at der nu var grundlag for at udarbejde nye evakueringsplaner for København. Man kan så undre sig over, at sådanne oplysninger kommer frem næsten som kendsgerninger i TV-Avisen, men jeg vil da medgive, at direktøren for miljøstyrelsen svarede helt i overensstemmelse med det, som ministeren her har givet udtryk for: at der ikke forelå noget, der antydede, at sådanne nye planer skulle udarbejdes.

Så vil jeg da godt sige bare halvandet ord om disse rapporter, for lidt er der jo sluppet ud om dem, om ikke andet så på disse pressekonferencer, der har fundet sted. Her kan man næsten som sædvanlig tale om skrækpropaganda fra modstanderne af atomkraftens side. Man taler om, at 70.000 mennesker vil dø under de værste tænkelige omstændigheder. Jeg vil gerne her citere – og jeg tror, jeg gør ministeren en speciel glæde ved det i dette tilfælde, da det er fra Aktuelt for den 22. februar – en udtalelse af direktøren for Risø, Niels E. Busch, der siger, at de eksempler, man her bruger, simpelt hen er regneeksempler, der intet har at gøre med realistiske forhold. Man arbejder med nogle forudsætninger, som ingen steder hører hjemme, bl. a. meteorologiske mærkværdigheder som, at der skal være tyk tåge og stormvejr på samme tid, og at folk skal blive stående stille på samme sted i 7 dage for at blive udsat for de påvirkninger, som er nævnt i det, der er sluppet ud fra rapporten.

Vi kan altså konkludere, at det, der er tale om her, slet og ret er nogle fortænkte regneeksempler, der intet har med realiteterne at gøre. Derfor vil jeg gerne sige ministeren tak for hans klare svar.

[Miljøministeren]

Miljøministeren (Niels Matthiasen):

Jeg vil godt gøre den bemærkning, at vi kan ikke drage nogen konklusion i dag. Det, vi kan gøre, er at sige, at vi ikke har modtaget rapporterne. På baggrund af vore egne eksperters gennemsyn, gennemlæsning og konklusion kan vi så træffe vores konklusion.

Hermed sluttede spørgsmålet.

7) Til *ministeren for offentlige arbejder* af:

Melchior (CD):

»Kan ministeren bekræfte, at DSB med virkning fra 1. april 1978 overtager forpagtningen af Århus rutebilstations kiosker, og er dette i bekræftende fald ikke i strid med de tidligere af ministeren givne løfter om, at DSB ikke skulle udstrække sin virksomhed ud over sit eget område?«

(Spm. nr. 480).

Skriftlig begrundelse.

Efter de for spørgeren foreliggende oplysninger sker overtagelsen af Århus rutebilstation efter, at DSB har overbudt den hidtidige forpagter. Dette synes helt i strid med ministerens tidligere udtalelser, og spørgeren er derfor også interesseret i at vide, hvorledes ministeren vil reagere for at reparere den skete skade.

Ministeren for offentlige arbejder (Kjeld Olesen):

Det må bero på en misforståelse, når spørgeren tror, at det er DSB, der den 1. april 1978 overtager forpagtningen af kioskerne på rutebilstationen i Århus. Forpagtningen skal den 1. april 1978 overtages af direktør Palle Herp og drives for hans regning. Direktør Palle Herp er også forpagter af kioskerne på jernbanestationerne, og det er sikkert dette forhold, der har fået spørgeren til at tro, at det er DSB, der har budt på kioskerne på Århus rutebilstation.

I sin aftale med DSB har direktør Palle Herp som alle andre forpagtere den klausul, at han ikke må drive anden forretningsvirksomhed uden forudgående godkendelse fra DSB. I det foreliggende tilfælde har han indhentet DSBs tilladelse. Denne tilladelse blev

givet, fordi DSB skønnede, at driften af kioskerne på rutebilstationen i Århus meget vel kunne forenes med forpagterens øvrige aktiviteter, så meget mere som DSB er medejer af rutebilstationen og en af dens største brugere.

Når spørgeren i sin begrundelse hævder, at direktør Palle Herp har fået forpagtningen gennem en utilbørlig overbudspolitik, så er dette ikke rigtigt. Det er over for mig oplyst, at forpagteren ikke på forhånd har kendt modpartens tilbud, og at hans tilbud er afgivet på normale forretningsmæssige vilkår. Tilbuddet har øjensynlig været det for Århus rutebilstation mest fordelagtige.

Så vil jeg føje til, at såfremt der stiftes et DSB-ejet aktieselskab til overtagelse af bl. a. kioskforpagtningerne, vil dette selskab ikke kunne engagere sig i aktiviteter beliggende uden for DSBs områder uden forudgående godkendelse. Til forskel fra i dag vil en sådan godkendelse ikke kunne gives af DSB, men spørgsmålet skal i hvert enkelt tilfælde forelægges folketingets finansudvalg. Dette er en stramning i forhold til de forpagtningsaftaler, der gælder i dag. Jeg synes, jeg ville føje denne oplysning til.

Melchior (CD):

Jeg siger tak til ministeren for svaret, også uanset at der har indsneget sig en fejl. Spørgeren har ikke talt om utilbørligt overbud. Det er kun konstateret, at der har fundet et overbud sted, der er ingen kritik af dette indbyget, og ordet utilbørlig forekommer ikke, det er vi enige om.

Nu vidste jeg udmærket godt, at det er direktør Herp, som jeg ikke kender og derfor ikke har noget at sige på, der skal drive kioskerne. Men han er altså hovedforpagter hos DSB, og som ministeren også fortalte her, foreligger der i denne forpagtningsforbindelse visse aftaler, hvilket er helt naturligt.

Foreligger der ikke også – og det kan være et tillægsspørgsmål – en limitering af direktør Palle Herps indtjeningsmuligheder ved de forpagtninger, han har i DSB, som begrænser ham ret meget i hans muligheder? Jeg skal ikke her rejse nogen kritik heraf, men efter det for mig oplyste er denne limitering af hans indtægt at sidestille med indtægten for en højt placeret funktionær hos DSB, og foreligger der så vidtgående aftaler, som jeg

[Melchior]

mener at vide at der gør, er der så ikke tale om mere end en hovedforpagter? Er der ikke tale om så tæt et samarbejdsforhold, at vi er meget tæt på, at det er DSB, der har om ikke foden, så i hvert fald et par tæer indenfor?

Jeg håber, at ministeren har disse svar præsent, og vil så yderligere samtidig bede om, at den henvendelse, som er rettet til statsrevisorerne om at undersøge forholdene omkring kiosksalget i Kastrup lufthavn, også kommer til at omfatte de forpagtninger af DSBs forskellige forretninger, der går op i et omsætningsbeløb på mange hundrede millioner kroner, og til hvilke der ikke er meget kendskab i offentligheden.

Mit spørgsmål lyder altså helt konkret affattet: finder ministeren det rimeligt, som spørgeren gør, at man f. eks. gennem inddragelse af statsrevisorerne eller på anden måde får mere offentlighed om disse forhold?

Ministeren for offentlige arbejder (Kjeld Olesen):

Jeg kan bekræfte, at der, når det drejer sig om de tre hovedforpagtere, som DSB har, er tale om en aflønning – jeg har ikke selve systemet præsent – der, om jeg så må sige, ikke bare er en provision af en omsætning, men DSB er i øvrigt tæt på med hensyn til at følge og vurdere virksomheden. Jeg har – det vil jeg også gerne oplyse over for folketinget – meddelt finansudvalget, at der i dag er beskæftiget 6-7 personer i DSB alene i denne virksomhed.

Så vil jeg sige med hensyn til rigsrevisionen, at det, der var mit ønske dengang, var, at et uvildigt organ i forbindelse med den taxfree forretning ligesom skulle ind og foretage en vurdering. Af flere grunde blev det ikke sagen, og der foreligger til økonomiministeren et skriftligt spørgsmål, som snart må være fremme.

Jeg vil godt sige, uden at jeg i øvrigt skal blande den diskussion ind i det, at jeg godt forstår det, der ligger bag tillægsspørgsmålet, nemlig ønsket om, at man, hvor man i dag regnskabsmæssigt har beløbene placeret på mange konti, ligesom kan få dem samlet og se, hvordan og hvorledes det ligger med indtægter og udgifter, investeringer osv., og det mener jeg må være til alles fordel. Så hvis det er det, der er sigtet med tillægsspørgsmå-

let, kan jeg kun erklære mig fuldt enig med spørgeren.

Melchior (CD):

Jeg takker også for denne anden del. Det ville da være dejligt, hvis disse mange konti, som ministeren omtaler, blev lidt mere gennemlyselige. Det behøver ikke absolut, hvad jeg synes jeg kunne forstå på ministerens smil, føre til dannelsen af et aktieselskab. Det er dog ikke flere konti, end at det må være muligt at trække dem ud og oplyse over for offentligheden, på hvilke vilkår disse forpagtninger er givet.

Og så siger jeg tak for bekræftelsen af, at denne hovedforpagter i virkeligheden økonomisk er tilgodeset med noget, som ministeren selv kaldte en art aflønning. Det kunne tyde på, at den nye forpagtning af rutebilkiosken i Århus ikke kan give ham større indtægt, og det er da helt klart, at så kan han give et fordelagtigere tilbud til selskabet, der driver rutebilerne. Det er helt logisk. Men i så fald er der tale om ulige konkurrencevilkår, som jeg mener er i høj grad uhensigtsmæssige. Uanset at man måske lige periodisk kan tjene et eller andet beløb på det, er det så ulige vilkår, at jeg synes, urimeligheden ved den forpagtningsaftale, der her er truffet, er klart belyst.

Ministeren for offentlige arbejder (Kjeld Olesen):

For at der nu ikke skal herske nogen misforståelse, vil jeg godt understrege, at de forpagtningsregler, der i dag gælder inden for DSB, er almindelige forpagtningsregler. Der er her tale om, at alt, hvad der har at gøre med personale-dispositioner af forskellig slags osv., er forpagternes ansvar, og har man personale-mæssige problemer på overfarten fra Kalundborg til Århus eller på andre områder, så er det forpagterens ansvar.

Da der her er tale om en årlig omsætning på op imod 700 mill. kr., føler DSB, at det er nødvendigt, at man, ikke i mistro til forpagternes evner, for de er såmænd dygtige nok, men på grund af den meget store forretning, der er tale om, og den integration, der er med DSBs øvrige virksomhed i hvert fald i befolkningens øjne, meget nøje følger og vurderer den almindelige udvikling. Og, som jeg sagde, når det drejer sig om den kontrakt,

[Ministeren for offentlige arbejder]

der er sluttet, er det i princippet en forpagtningskontrakt som alle mulige andre, men der er en række punkter, når det drejer sig om det rent økonomiske, indtjening osv., som jeg ikke har forudsætninger for her at redegøre for i enkeltheder, men som betyder, at det ikke er et provisionssystem, der, om jeg så må sige, bare kan bevæge sig højt op i sfæren.

Ib Christensen (DR):

Bag det spørgsmål, som hr. Melchior har rejst, ligger jo den utryghed, som mange underforpagtere i DSBs kioskvirksomheder føler, og derfor vil jeg gerne spørge ministeren som tillægsspørgsmål, om ministeren vil bekræfte, at der vil blive fremsat et lovforslag, såfremt man vil fare videre fra DSBs side med planerne om et aktieselskab, der skal forestå hele dette forpagtningssystem, sådan at der kommer den offentlighed omkring det, som i høj grad er tiltrængt fra alle parter side.

Ministeren for offentlige arbejder (Kjeld Olesen):

Det kan jeg bekræfte, og jeg har selv været meget positiv over for tanken, først og fremmest fordi der er tale om et område, der er meget kompliceret. Jeg er enig med finansudvalget i, at en almindelig behandling i finansudvalget nok vil være utilstrækkelig. Derfor kan jeg bekræfte, at det er hensigten at fremkomme med et lovforslag, således at et udvalgsarbejde kan give mulighed for at gå tilstrækkeligt i dybden, og således at alle sider, også de sider, der ligesom er blevet misforstået i debatten, kan blive afklaret.

Glensgård (FP):

Kan ministeren på nuværende tidspunkt over for folketinget oplyse, på hvilke andre felter DSBs restaurationer, DSBs kiosker eller de ansatte hovedforpagtere er i aktivitet? Jeg tænker her på, at det ikke er så lang tid siden, vi også havde en direktør eller hovedforpagter, som var ude på at få to landeveis-restauranter nede i Sønderjylland. Det viste sig senere, at der var et andet selskab, der var bedre bydende, og ministeren gav dermed koncessionen til disse to restauranter til det bedre bydende selskab.

Jeg vil godt høre, om ministeren kan fortælle folketinget, at man andre steder vil se en sådan aktivitet. Der var som sagt Sønderjylland. Nu så vi kioskerne på Århus rutebilstation. Kan ministeren allerede nu her fortælle os, på hvilke andre felter en sådan aktivitet vil blive sat i gang, uanset om der måtte blive forelagt et lovforslag fra ministerens side eller ej?

Ministeren for offentlige arbejder (Kjeld Olesen):

Som hr. Glensgård selv udmærket er klar over, er jeg ikke i stand til at svare på et så detaljeret spørgsmål, al den stund det spørgsmål, der er stillet, drejer sig om noget helt andet, men jeg skal naturligvis være villig til, når hr. Glensgård måtte spørge ved anden lejlighed, at besvare det spørgsmål, f. eks. i et svar til trafikudvalget.

Hermed sluttede spørgsmålet.

8) Til *ministeren for offentlige arbejder* af:

Grove (KF):

»Hvorfor tilbageholdt ministeren under besvarelsen af et spørgsmål i folketinget den 8. februar 1978 oplysning om, at ministeren havde haft et afgørende møde med SAS' ledelse forud for beslutningen om at udbyde i ny licitation vedrørende den toldfri butik i Københavns lufthavn, Kastrup?«
(Spm. nr. 485).

Skriftlig begrundelse.

I den pågældende drøftelse var vi så nær på ministerens handle måde netop i forhold til SAS' mulighed for at give endnu et tilbud, at ministeren helt åbenlyst burde have oplyst om det pågældende møde. Det kan jo ikke være sådan, at man skal kende alle svarene på forhånd for at kunne stille spørgsmål i folketinget.

Hvis man skal have tillid til en minister, må man kunne gå ud fra, at han giver de relevante oplysninger, når man stiller et spørgsmål i tinget – og jeg skal så ikke i denne begrundelse komme ind på den manglende tillid til ministerens embedsførelse, der i øvrigt kan blive resultatet af denne sag.

[Ministeren for offentlige arbejder]

Ministeren for offentlige arbejder (Kjeld Olesen):

Med hensyn til min besvarelse af hr. Groves spørgsmål i folketinget den 8. februar 1978 skal jeg henvise til folketingets forhandlinger sp. 5962-5967, hvoraf det klart fremgår, at jeg i tilslutning til besvarelsen af det direkte stillede spørgsmål tillige direkte adspurgte bekræftede, at SAS efter udløbet af tidsfristen for den første licitation havde afgivet et tilbud, der var anderledes.

Som jeg allerede har oplyst over for hr. Grove og i øvrigt også har oplyst under samråd med udvalget om offentlige arbejder, var SAS' ændrede tilbud blot én af flere faktorer i form af supplerende oplysninger og forslag fra flere af tilbudsgiverne, som, uanset at de først fremkom efter tilbudsfristens udløb, var medvirkende til, at jeg måtte anse det for rimeligt og velbegrunderet at lade licitationen gå om.

En anden medvirkende omstændighed, hvorom jeg også tidligere har oplyst, var den, at flere af de oprindelige tilbud ikke var afgivet i overensstemmelse med udbudsbetingelserne.

Afgivelse af oplysninger herudover, der kunne indebære offentliggørelse af enkeltheder om indholdet af konkrete tilbud, har jeg ikke anset for at harmonere med den igangværende procedure, og jeg kan da også oplyse, at adskillige af tilbudsgiverne i forbindelse med den anden licitation udtrykkeligt har tilkendegivet en forventning om, at deres tilbud behandles med størst mulig fortrolighed.

Grove (KF):

Jeg vil gerne takke ministeren for svaret. Nu har denne sag om den toldfri butik i Kastrup lufthavn jo fundet sin løsning, og ministeren har, vel godt hjulpet af folketinget, truffet den rigtige beslutning. Men denne sag efterlader for mig at se to principielle spørgsmål, som regeringen og ministeren for offentlige arbejder stadig væk skylder os svar på.

Det første spørgsmål var det, ministeren næsten undlod at besvare her i dag. Jeg mener, at skal vi i fremtiden have noget ud af de spørgsmål, vi rejser her i folketingssalen, så skal det ikke være et ping-pong mellem minister og spørger, hvor spørgeren på forhånd kender svarene og skal presse dem ud

af ministeren. Det var jo det, der skete sidste gang. Havde jeg ikke på forhånd vidst, at der havde fundet en samtale sted imellem ministeren og SAS, havde jeg aldrig fået det svar frem fra ministeren, og det er et alvorligt tillidsspørgsmål, der her kan blive resultatet.

Det andet spørgsmål, denne sag kan give anledning til, er: vil ministeren i fremtiden i sin administration af sit ministerium leve op til de høje krav om etik og moral, som ministeren og hans parti specielt stiller til erhvervslivet, til de mindre erhvervsdrivende? Ministeren og hans parti er altid klar til at iværksætte kontrolforanstaltninger, forbrugerbudsmænd, priskontrol, klagenævn osv. for strengt at håndhæve de høje moralske og etiske krav over for denne del af befolkningen. Skal vi have tillid til ministeren i fremtiden, må vi naturligvis kræve, at ministeren selv lever op til kravene om etik og moral og ikke alene hænger sig i juridiske spidsfindigheder.

Ministeren for offentlige arbejder (Kjeld Olesen):

Jeg vil for det første sige om dette med at nå frem til en tilfredsstillende løsning godt hjulpet af folketinget, at jeg i dag over for trafikudvalget har givet en orientering om fremgangsmåden og derunder meddelt, at det, som førte frem til valg af Sterling Airways, var en gennemgang af den anden licitation, hvor man gennemgik hvert enkelt tilbud og ud fra den ene eller den anden vurdering omkring de enkelte tilbudsgivere nåede frem til, at den, der burde have forpagtningen, var Sterling Airways. Det understreger, at hvad enten det var den første eller den anden licitation, der lå til grund, var resultatet det samme, men det skete altså på det grundlag, jeg her har nævnt.

Dernæst vil jeg sige, at jeg kan ikke acceptere den udlægning, som hr. Grove her kommer med. Jeg kan forstå, at hr. Grove mener, det var forkert af mig, at jeg ikke i tilslutning til hr. Groves spørgsmål sidste gang gav meddelelse om, at der havde været afholdt et møde med SAS.

Som jeg allerede var inde på i mit første svar, var der tale om, at ikke bare SAS, men også andre efter fristens udløb henvendte sig. Der har været tale om møder, telefonopringninger osv., ikke med mig, men mellem mine

[Ministeren for offentlige arbejder]

medarbejdere og forskellige tilbudsgivere. Der er altså her tale om et eksempel, hvor SAS har været oppe til et møde, hvori jeg har deltaget.

Konsekvensen af hr. Groves opfattelse må være, at jeg, hvis jeg skal tilfredsstille hr. Groves ønske om tilstrækkeligt med oplysninger, skulle gå hele baduljen af, hvad der har været af henvendelser af forskellig slags fra forskellige tilbudsgivere efter fristens udløb, igennem. Det mener jeg faktisk ikke er rimeligt, og jeg har yderligere begrundet det i mit første svar.

Endelig om det tredje, fremtiden, vil jeg bare sige, at hvis det var således, at jeg under behandlingen af denne sag ikke havde gjort det, jeg gjorde, nemlig vasket tavlen ren og sagt, at når vi har fået de her 4 af 7 ind, så skal alle stilles lige, ja, så kunne man bebrejde mig det. Men jeg gjorde det, at jeg vaskede tavlen ren, jeg gjorde det, at jeg ydermere sørgede for, at ikke bare de 2, der qua deres medlemskab af KLVs repræsentantskab havde fået det første tilbud, men også de andre 5 fik dette tilbud, således at alle var lige. Det var et forsøg på at gøre det på en sådan måde, at det ikke bare var det juridiske, men også de andre ting, hr. Grove var inde på her, der kom til at spille en rolle.

Grove (KF):

Jeg er fuldstændig klar over, at der har været forskellige henvendelser, men henvendelser kan ske på forskellig måde, og de kan have forskellig betydning. Der er stor forskel på, om ministeren sidder i en alvorlig forhandling med SAS og diskuterer, hvad SAS kan gøre for at forbedre sit tilbud, eller et andet firma retter henvendelse og supplerer sit tilbud uden at diskutere forpagtningens størrelse. Der er himmelvid forskel på de to ting, og det håber jeg også ministeren er klar over i fremtiden.

Glensgård (FP):

Nu skal man normalt ikke dreje en pind om i et dårligt øje, og man skal normalt heller ikke træde på en mand, der ligger ned. Men når den mand, der ligger ned, selv beder om at blive trådt på, så er det klart, at det er en opfordring, som man dårligt kan lade stå hen.

Det, der ligger i spørgsmålet her, er helt klart det, at ministeren over for udvalget om offentlige arbejder ikke er fremkommet med de oplysninger, som udvalget har bedt om. I et langvarigt samråd bad vi ministeren om at give en redegørelse for, hvad der var foregået i sagen. Vi hørte intet om, at der havde været et møde med SAS-styrelsen. Vi hørte for øvrigt heller ikke noget om, at formanden for styrelsen, den danske Haldor Topsøe, den 19. januar i år havde haft et møde med ministeren.

På den baggrund synes jeg det er rimeligt at gentage det spørgsmål, som hr. Grove har stillet: hvorfor fremkom ministeren ikke med de oplysninger? Vi beder ikke om en lang redegørelse om, at der er forskellige ting, der har en vis betydning, men hvorfor kom så vigtige oplysninger ikke frem til folketinget?

Så siger ministeren, at nu er tavlen vasket ren. Alt er, som det skal være. Det var det vel egentlig også indtil samrådet i folketingets trafikudvalg i dag, hvor ministeren sagde: men fra næste gang – det vil altså sige om 5 år – overvejer jeg at lade Københavns lufthavnsvesen drive butikken.

Det er da lidt underligt først at bede folk om at deltage i en licitation og så nogle få dage senere at sige: om 5 år, kære venner, tager vi det selv. For vi må jo ikke glemme, at Sterling Airways er blevet forpligtet af ministeren til at købe en masse inventar, nogle store EDB-terminaler, som de så bagefter skal aflevere gratis. Til hvem? Ifølge ministeren til Københavns lufthavnsvesen, som tilsyneladende skal have den toldfri butik om 5 år. Jeg vil godt høre, om ministeren kan bekræfte, at det forholder sig på denne måde.

Ministeren for offentlige arbejder (Kjeld Olesen):

Jeg skal forbigå hr. Glensgårds første meget parlamentariske bemærkninger og koncentrere mig om det, der er det egentlige.

Nu kan jeg forstå, at hr. Glensgård har taget hul på det spørgsmål, som han, af grundene jeg ikke ved noget om, har trukket tilbage. Jeg vil bare allerede nu gøre hr. Glensgård og andre opmærksom på, at der i begrundelsen – og det har noget at gøre med det, hr. Glensgård var inde på her – er tale om, hvad der er sjældent blandt medlemmer af folketinget, direkte usande oplysninger, men jeg

[Ministeren for offentlige arbejder]

kan sige til hr. Glensgård, at det får vi lejlighed til at vende tilbage til senere.

Det, jeg så vil sige, er, at jeg under det samråd, hr. Glensgård henviser til, kom med en redegørelse, som jeg senere fremsendte skriftligt. Denne redegørelse og det, jeg sagde, indeholdt ikke navne og beskæftigede sig ikke med enkeltheder omkring hver enkelt tilbudsgiver. Det er nemlig meget usædvanligt i en licitationssag, at man begynder at bore i sådan noget.

Det er såmænd begrundelsen for, at hr. Glensgård bagefter kan komme og sige, at der var dét, og der var dét, og der var dét, som ministeren ikke sagde, hvorved hr. Glensgård meget fikst kommer til den konklusion, at jeg altså har forholdt udvalget oplysninger.

Med hensyn til – det vil jeg også gerne lige tage med – et møde med Haldor Topsøe den 19. januar vil jeg bare sige, at i en virksomhed som minister og måske ikke mindst minister for offentlige arbejder har man en lang række kontakter. Jeg vil bare lige gøre opmærksom på, at staten som bekendt ejer 50 pct. af aktierne i DDL. Det vil sige, at jeg er interesseret i at følge meget nøje med i, hvad der egentlig foregår omkring luftfarts-politik og herunder også SAS, hvad der er af problemer, hvad der er af planer osv. Det vil igen sige, at jeg i forhold til Haldor Topsøe og også i forhold til andre inden for området trafik har haft møder, hvor vi uden dagsorden sidder og snakker om tingene. Jeg kan, for at man kan få det fulde billede, sige, at vi også snakkede om taxfree shop, men det var ikke noget møde med SAS som sådan. Vi snakkede om mange andre ting. Om ikke hr. Glensgård er tilfredsstillet, så håber jeg, at andre vil være det.

Så vil jeg gerne sige, at når det drejer sig om næste omgang, så skylder hr. Glensgård egentlig at oplyse, at det jo ikke var noget, jeg bare kom frem med i trafikudvalget i dag. Det er igen et eksempel på hr. Glensgårds helt ejendommelige facon at føre spørgsmål frem på og forvirre den fremstilling på. Det, der var tale om, var, at et medlem af trafikudvalget spurgte mig, om jeg ville overveje det, og hvorfor vi egentlig ikke havde ladet KLV få den. Jeg gav svar på, hvorfor det ikke var sket, og så føjede jeg til: men jeg har da ikke noget imod, at vi undersøger tingene atter en gang, når vi engang skal ha-

ve gentaget licitationen, hvor jeg med hr. Glensgård er enig i, at dette med udbud i licitation vil være det rigtige princip også næste gang, selv om Sterling ikke skulle få det.

Svend Erik Hovmand (V):

Jeg skal ikke tage den polemiske tråd op, som den forrige taler lagde an til, men kun konstatere, at der er begået fejl i denne sag. Der har været fejl fra SAS' side. Jeg tror også, vi kan konstatere, at andre firmaer har optrådt bemærkelsesværdigt i denne sag. Der er også begået fejl fra ministerens side, det har ministeren erkendt.

En af de ting, som viste, hvor kompliceret sagen var blevet for ministeren, var, at han på et tidspunkt ønskede at inddrage rigsrevisionen i hele spørgsmålet. Jeg har netop for få minutter siden fået et svar fra ministerens kollega økonomiminister Per Hækkerup, som fastslår, at det kan man naturligvis ikke, det er ikke rigsrevisionens opgave at deltage i en administrativ sagsbehandling.

Det, der interesserer mig, og det, som jeg tror interesserer størstedelen af befolkningen i dag, er, hvordan vi hindrer, at der i fremtiden foregår tilsvarende ting. Hvordan hindrer vi, at noget sådant gentager sig? Venstre har i finansudvalget bedt om et samråd for at få afklaret disse spørgsmål. Men jeg vil gerne benytte lejligheden til at spørge ministeren, om ministeren er villig til at ændre den fremtidige procedure sådan, at man med hensyn til tilbud og licitationer under ministerens ministerium får nogle klarere retningslinjer for, hvordan det skal foregå, sådan at vi undgår gentagelser af denne sag. Jeg tror også, at ministeren måtte have en interesse i dette.

Ministeren for offentlige arbejder (Kjeld Olsen):

Jeg vil da kun være interesseret, hvis man får skabt så klare retningslinjer, som det overhovedet er muligt. Nu ligger det sådan, at licitation jo ikke bare er noget, der foregår inden for ministeriet for offentlige arbejder, det foregår inden for en lang række andre styrelser, og derfor vil jeg mene, at dette spørgsmål har en mere generel karakter.

Jeg er personlig meget tilhænger af, at man kan nå frem til en eller anden ordning,

[Ministeren for offentlige arbejder]

og derfor er det klart, at jeg spændt afventer det samråd, som finansministeren skal have i finansudvalget, hvor man skal drøfte igenem muligheden for, at man kan opstille sådanne retningslinjer. Men positiv over for selve tanken, det er jeg.

Hermed sluttede spørgsmålet.

9) Til ministeren for offentlige arbejder af:

Niels Helveg Petersen (RV):

»Hvad er årsagen til de indtrådte forsinkelser med færdiggørelsen af S-banerne til Måløv og til Høje-Tåstrup, og hvad kan der gøres for at indhente forsinkelserne?«

(Spm. nr. 499).

Skriftlig begrundelse.

På Hovedstadsrådets møde den 17. februar 1978 oplyste formanden for rådets trafikudvalg, borgmester Ib Juul, at alene DSB har ansvaret for forsinkelsen af de to S-baner til Måløv og Høje-Tåstrup, og at DSBs repræsentanter i rådets trafikudvalg har erkendt dette.

Hvis ministeren kan tiltræde, at DSB har ansvaret for forsinkelserne, ønskes en redegørelse for årsagen til forsinkelserne og om mulighederne for at indhente forsinkelserne.

En forsinkelse især af banen til Høje-Tåstrup må betegnes som yderst beklagelig, idet stationen i Høje-Tåstrup skal forbinde S-banenettet med fjerntrafikken og dermed betyde en højnelse af serviceniveaet for den kollektive trafik i hele hovedstadsområdet og især i dettes vestegn.

Ministeren for offentlige arbejder (Kjeld Olsen):

Man påregnede oprindeligt, at forlængelsen af banen muligt kunne udføres således, at driften til Måløv kunne påbegyndes fra køreplansskiftet i efteråret 1981. Under det videre arbejde med projektering har det imidlertid vist sig, at dette ikke vil blive muligt, bl. a. fordi DSB i disse år arbejdsmæssigt er hårdt belastet med forlængelsen af S-banerne til Solrød Strand og Køge, ligesom færdiggørelsen af Hareskovbanen har krævet en kraftig ressourceindsats.

Da det vil være u hensigtsmæssigt at påbegynde driften på den forlængede bane midt i

en køreplansperiode, også af hensyn til bussernes køreplaner, har DSB i januar meddelt Hovedstadsrådet, at det må påregnes, at den forlængede bane først vil kunne forventes ibrugtaget ved køreplansskiftet i foråret 1982, altså fra efteråret 1981 til foråret 1982. Hovedstadsrådet har taget denne meddelelse til efterretning.

Arbejdet med forlængelsen af S-banen fra den nuværende Tåstrup station til den nye kombinerede S-togs- og fjerntogsstation i Høje-Tåstrup hænger meget nøje sammen med spørgsmålet om udformningen af det nye centerområde i Høje-Tåstrup, med hvilket den nye station må integreres. I efteråret 1977 udskrev kommunen en arkitektkonkurrence om den mere detaljerede udformning af centerbyggeriets første etape, og man forventer, at resultatet af denne konkurrence offentliggøres i dag.

Under disse forhold har det selvsagt ikke været muligt at tilendebringe projektering af stationsanlægget, og DSB har derfor ligeledes i januar måned meddelt Hovedstadsrådet, at stationen ikke kan forventes færdiggjort til ibrugtagning førend ved køreplansskiftet i foråret 1983, og det har Hovedstadsrådet taget til efterretning.

Om de to arbejder, forlængelserne til Måløv og Høje-Tåstrup, vil jeg sluttelig sige, at det ikke har noget formål at forcere arbejderne frem med nogle måneder. Det er rigtigt at søge arbejderne færdiggjort så nær et køreplansskifte som muligt. For Høje-Tåstrups vedkommende, som jo især skal betjene fjerntrafikken, herunder den internationale trafik, er det hensigtsmæssige tidspunkt køreplansskiftet om foråret. Det centrale i det nye stationsanlæg er fjerntogsstationen. Det har derfor ikke nogen mening at forlænge S-banen isoleret til Høje-Tåstrup.

Niels Helveg Petersen (RV):

Af det svar, som trafikministeren her har afgivet, må man forstå, at forsinkelsen snarest skyldes DSB, at der altså ikke fra Hovedstadsrådets side forelå forhold, som ministeren gav udtryk for, som var årsag til denne meget beklagelige forsinkelse. At det er en beklagelig forsinkelse, gav ministeren såmænd ikke engang udtryk for, men det er det. Hele planlægningen og udviklingen i

[Niels Helveg Petersen]

Københavnområdet er meget afhængig af, at disse baner færdiggøres rettidigt.

Jeg vil godt gøre den bemærkning specielt om Høje-Tåstrup-banens færdiggørelse, at jeg forstår ikke helt ministerens argument. Jeg er ganske klar over, at der har været en arkitektkonkurrence, og den er ikke færdiggjort. Men selve banegården har der jo foreligget et færdigt projekt til i meget lang tid fra DSBs side. Selve banegårdsprojektet har jo ikke været inde i arkitektkonkurrencen, det har været de omliggende områder. Jeg kan ikke forstå, at det skulle være nogen begrundelse for forsinkelsen i Høje-Tåstrup, at man har haft denne konkurrence om udformningen af banegårdsområdet.

Mit spørgsmål til ministeren er: når man nu hele tiden har haft planer om at gøre det færdigt i 1981 og i 1982, hvorfor er den forsinkelse så opstået? Kan der gives en god forklaring på, at den er opstået? Vi fik ikke nogen i første omgang, kun at DSB var presset, men har man ikke hele tiden haft mulighed for at tage hensyn til det?

Ministeren for offentlige arbejder (Kjeld Olsen):

Ja, det lyder jo meget drastisk, når hr. Niels Helveg Petersen skal fremstille det. Hvis vi tager større projekter, hvad enten det er brobyggeri, eller hvad det kan være, vil en statistik sikkert vise, at der er en temmelig stor procentdel, der ikke bliver færdige nøjagtig til tiden af forskellige grunde, uforudsete ting, der griber ind. Derfor mener jeg, at det i sig selv ligesom kan neddæmpe dramatikken noget.

Dernæst tjener det, som jeg sagde, ikke noget formål, at man bare siger: uanset hvilken dato fremskynder vi det for at få det færdigt og få det i gang. Der ligger som sagt det meget vigtige forhold, der hedder køreplanerne; og dér er det altså vigtigt, at vi får en igangsættelse i overensstemmelse med køreplanerne.

Så vil jeg endelig sige om Høje-Tåstrup: nej, man kan ikke adskille dette at færdiggøre en banegård fra det center, der er tale om. Der er mange ting, der griber ind i dette. Må jeg bare nævne én af dem, nemlig den vejstrækning, der skal komme fra Holbækvejen og ned til stationscenteret. Man er langt inde i det, det er rigtigt, men man har ganske sim-

pelt ikke kunnet tilendebringe projekteringen af banegården, før man ved, hvor man er henne med det center, som kommunen står for og nu er i fuld gang med.

Niels Helveg Petersen (RV):

Jeg må altså lade mig nøje med den forklaring, at projekterne, som er så betydningsfulde for områderne i København, er blevet forsinket, simpelt hen fordi de er blevet forsinket.

Hermed sluttede spørgsmålet.

10) Til *ministeren for offentlige arbejder* af:

Jørgen Jensen (DKP):

»Kan ministeren oplyse, hvorfor A/S Boy Transportmateriel afbrød færdiggørelsen af en entreprise i Københavns nye omkarteringspostkontor?«

(Spm. nr. 502).

Skriftlig begrundelse.

Dansk Metalarbejderforbund og P & Ts generaldirektør har samstemmende erklæret, at hvis ikke arbejdet i den nye postomkartering kommer i gang hurtigst muligt, risikerer det at føre til et sammenbrud i postvæsenet ved juletid, samtidig med at flere hundrede ansatte hos A/S Boy og dets underleverandører mister beskæftigelsen.

Efter oplysninger fra P & Ts ledelse har A/S Boy, der er et datterselskab af DISA og dermed tilhører A. P. Møller-koncernen, forsøgt at presse P & T til at udbetale et beløb på omkring 35 mill. kr. ud over den fastsatte entreprisensum. Da dette krav blev afvist, blev arbejdet standset den 1. februar 1978.

I øvrigt er det bemærkelsesværdigt, at P & T har ladet en så betydelig opgave gå til et firma, hvis regnskaber på det tidspunkt, da kontrakten blev indgået, dels havde en aktiekapital på kun 750.000 kr., dels - ifølge regnskaberne - bestandig har haft en gæld, der overstiger aktiverne.

Ifølge udtalelser fra P & Ts ledelse, bl. a. til dagbladet Land og Folk, har A/S Boy i forhandlingerne med P & Ts ledelse erklæret, at firmaet ikke indeholdt værdier, så at det kan udrede den erstatning på mindst 20 mill. kr., som P & T kræver. Den deponerede garantium, som firmaet indbetalt, da man i

[Jørgen Jensen]

en offentlig licitation sikrede sig entreprisen, er på kun knap 10 mill. kr.

Det må på baggrund af den aktuelle sag bekymre, at et firma med svag økonomisk baggrund får en betydningsfuld offentlig entreprise. A/S Boy har sikret sig entreprisen ved at afgive et ekstraordinært billigt tilbud og siden forsøgt at forhøje prisen med metoder, der nærmer sig pengeafpresning. Dette rummer en fare for, at offentlige licitationer mister deres værdi.

Ministeren for offentlige arbejder (Kjeld Olesen):

Jeg kan oplyse, at de mellem Boy Transportmateriel og P & T indgåede entreprisekontrakter for levering af transport- og sortemateriel forudsætter, at omkarteringspostkontoret i København skulle kunne bruges til uddannelsesformål i efteråret 1977. Det måtte desværre konstateres, at firmaet ikke kunne overholde de opstillede afleveringsterminer, og der opstilledes derfor en ny tidsplan med sigte på ibrugtagning i maj-juni 1978. Imidlertid viste det sig, at heller ikke denne tidsplan kunne overholdes, og firmaet erklærede, at det ikke kunne oplyse noget nøjagtigt tidspunkt for entreprisernes aflevering.

Den 17. november 1977 fremkom firmaet via sin advokat med et krav om betaling af ca. 35 mill. kr. ud over entreprisebeløbet på ca. 90 mill. kr. Ved et efterfølgende møde med advokaten afviste P & T det fremsatte krav. Heroverfor blev af firmaets advokat fremsat en række krav som betingelse for færdiggørelsen af arbejdet, bl. a. at ekstraregninger skulle honoreres, og at nogle foreliggende a conto-begæring udbetaltes. Kravene afvist, idet en imødekomme ville betyde accept af kravet om merbetaling.

Den 1. februar i år standsede firmaet arbejdet, angiveligt på grund af manglende betaling af de nævnte a conto-begæring. Det er klart tilbagevist, at firmaet har hjemmel til at standse arbejdet med den oplyste grundelse, idet en opgørelse på sædvanligt grundlag ved anvisning af a conto-beløb viste, at der ikke var dækning for at anvise de forlangte beløb.

Firmaet fik i sin tid overdraget 7 af i alt 9 transportrepriser ved offentlig licitation. Inden overdragelserne overvejede P & T selvfølgelig, om firmaet havde tilstrækkelige

muligheder for at gennemføre disse store opgaver. A/S Boy er et datterselskab af DISA, dvs. at det tilhører A. P. Møller-koncernen, og DISA måtte naturligt forventes at bistå med udførelsen af arbejdet. Denne bistand er da også kommet, idet både penge og flere ledende medarbejdere er kommet fra DISA. På denne baggrund har der ikke været anledning til at udskyde A/S Boy ved licitationerne, idet garantistillelsen måtte anses for konditionsrættig.

Lad mig slutte med at slå fast, at P & T mere end nogen beklager, at A/S Boy stoppede, og at P & T tilstræber at få genoptaget og færdiggjort arbejdet med den nye omkartering så hurtigt som overhovedet muligt. Man er imidlertid nødt til at afvente syns- og skønsmændenes vurdering af det allerede udførte arbejde, men man vil forsøge at få syns- og skønsvurderingen udført etapevis, således at arbejdet hurtigt kan genoptages, ligeledes etapevis.

Jørgen Jensen (DKP):

Tak for redegørelsen, som efterlader en lang række spørgsmål, ikke alene konkret med hensyn til de problemer, der ligger for postvæsenet, men også med hensyn til de økonomiske manipulationer, man ligesom kan øjne der ligger i denne sag.

Når vi har rejst spørgsmålet, er det ikke alene, fordi postvæsenet har været i kikkerten i den senere tid for dårlig service over for befolkningen – og dér kan vi imødesee, at denne sag ikke vil lette det, men måske forværre det omkring juletid – det er også på grund af spørgsmålet om beskæftigelse af dem, som har været ansat hos A/S Boy, og det er navnlig på grund af spørgsmålet om, hvorvidt der her er tale om et bevidst, godt tilrettelagt afpresningsforsøg over for staten. Derfor kunne det spørgsmål rejses, om det var rimeligt at give en sådan entreprise til A/S Boy.

Det er nævnt fra ministerens side, at der er en samhörighed med DISA, og at det skulle give en vis form for tryghed. Men det kunne også betyde, at der her var mulighed for at overføre nogle af de penge, der allerede er udbetalt til A/S Boy. Har man nogen viden om, hvor stor en del af de udbetalte penge til A/S Boy, der er gået til søsterselskabet DISA, f. eks. til levering af elementer,

[Jørgen Jensen]

og i hvor høj grad har det betydet, at man alligevel havde fået frigjort så mange penge, at man ikke sætter nogen til? Det er også spørgsmålet, hvilke muligheder man har for at få garantisummen udbetalt. Og ville det have været muligt ved et mere resolut indgreb, måske ved fogdens hjælp, at forhindre den udhuling af A/S Boy, som finder sted?

Jeg vil godt sige, at A/S Boy jo ikke er noget ukendt firma på dette område. Det var også A/S Boy, der havde entreprisen på Herlev sygehus, og det er min opfattelse, at derude lykkedes det at provokere arbejderne til at gå i konflikt, og det blev benyttet som grundelse for at frigøre flere penge fra amtet. Altså er der tale om et firma, som man burde have kendt til, og som man burde have været forsigtig over for.

Som sagt vil jeg godt høre, hvor langt man er kommet med de ekstra spørgsmål, jeg har stillet.

Ministeren for offentlige arbejder (Kjeld Olesen):

Jeg kan oplyse til hr. Jørgen Jensen, at samme dag, som A/S Boy stoppede arbejdet derude, havde jeg et møde med tillidsrepræsentanter for de beskæftigede. Det er jo klart, at jeg naturligvis også er engageret, når man lige pludselig står på gaden. Der var tale om ganske få ugers tid, hvor de stadig væk fik deres løn, men så stod de der. Derfor var min første bestræbelse, om man hurtigst muligt kunne komme over i en form for fortsættelse af arbejdet, således at de pågældende ansatte kunne komme ind, også fordi de jo har en vis ekspertise i dette arbejde. Men dér er man altså nødt til at følge, om jeg så må sige, spillets regler. Det første, der overhovedet kan ske, er, at man skal have syn og skøn på det arbejde, der er udført indtil nu, før man kan gå videre med en ny entreprenør.

Så spørger hr. Jørgen Jensen, om det var rimeligt at give entreprisen til A/S Boy. Nu er jeg efterhånden blevet lidt af en ekspert, når det drejer sig om licitationer, og derfor vil jeg bare lige sige, at hvis jeg havde haft ansvaret dengang og man havde et fordelagtigt tilbud og, hvad man formodede var en økonomisk baggrund – man stillede garanti-sum til rådighed – ja, så tror jeg, at jeg ville

blive udsat for meget stærk kritik, hvis man så væk fra et sådant firma.

Jeg kan ikke oplyse, hvor mange af pengene der er gået direkte til DISA. Jeg kender ikke de interne regnskaber for virksomheden.

Med hensyn til muligheden for at få garantisummen udbetalt vil jeg formode, at det, der først vil ske, er, at man altså får syn og skøn på sagen. Derefter skal man hurtigst muligt finde en anden virksomhed, der kan videreføre arbejdet.

Mellemværendet imellem P & T og A/S Boy vil jeg formode må være en voldgiftssag, og når den voldgiftssag er afsluttet, vil tingene forhåbentlig være klaret op, herunder også spørgsmålet om garantisummen.

Jørgen Jensen (DKP):

Først vil jeg gerne tillade mig at spørge, om ministeren kan afkræfte, at den ene af de syns- og skøns mænd, som er sat på sagen, er ansat i A. P. Møller-koncernen. Det er jo lidt betryggende, hvis det, der har været fremme i pressen om, at en af syns- og skøns mændene er ansat i firmaet, er rigtigt.

Det andet, jeg godt vil spørge om, er, om man har overvejet, om post- og telegrafvæsenet selv kan færdiggøre arbejdet som entreprenør, altså stå for arbejdet og dermed sikre, at det bliver gjort færdigt uden yderligere afbræk.

Ministeren for offentlige arbejder (Kjeld Olesen):

Jeg må erkende, at jeg ikke ved, hvem der er syns- og skøns mænd på denne sag, og derfor er jeg ikke i stand til at svare hr. Jørgen Jensen konkret på det første spørgsmål. Med hensyn til det andet spørgsmål kan jeg bare sige, at der stiller sig en lang række hindringer i vejen for, at P & T, om jeg så må sige, selv kan stå som bygherre. Under alle omstændigheder vil det være sådan, at der skal ekspertise ind i billedet. Der er tale om, at man i dette helt specielle byggeri – det er nemlig specielt på grund af det med transportbånd og mange andre ting – skal have den nødvendige ekspertise.

Det, der er bestræbelsen for øjeblikket, er, at man altså finder frem til et firma, der kan køre det videre, men det er også klart, at det, som man selvfølgelig ikke mindst vil sætte ind på nu, er, at det konsulentfirma, der for

[Ministeren for offentlige arbejder]

P & T har bistået ved arbejdet indtil nu, får en særlig ansvarsfuld opgave.

Maisted (FP):

Denne sag lyder noget besynderlig. Det lyder, ligesom dette firma er sådan nogle fæle karle, og ministerens fremstilling virker ikke særlig seriøs. Det er, ligesom ministeren smutter uden om ét væsentligt punkt, nemlig om P & T har krævet ekstraarbejder af firmaet A/S Boy ud over det, der er nævnt i licitationen. Er det P & Ts egen skyld, at vi er kommet ud i den sag, fordi de ikke har holdt sig til det, der én gang var afstukket ved licitationen, men altså har pålagt firmaet ekstraopgaver?

Ministeren for offentlige arbejder (Kjeld Olesen):

Når man indgår en kontrakt om et byggeri af det omfang og den karakter, er det givet, at der kan opstå uforudsete situationer, og det er der taget højde for i kontraktens udformning.

Når hr. Maisted stiller mig spørgsmålet, om der har været tale om merarbejde, vil jeg sige, at den opfattelse, som A/S Boys advokat har givet udtryk for, deler P & T og den juridiske bistand, man har haft til sin rådighed, aldeles ikke. Der er efter P & Ts mening tale om, at man med beslutningen om standsningen klart har overtrådt kontrakten som sådan. Det er derfor, sagen må have et retsligt efterspil, og det vil formodentlig sige i form af voldgift.

Hermed sluttede spørgsmålet.

11) Til *ministeren for offentlige arbejder* af:

Tyroll (VS):

»Hvilke kontrolmuligheder har folketinget over for SAS' og Scanairs dispositioner, herunder muligheder for indsigt med private storaktionærens udnyttelse af deres placering i selskaberne til at opnå store gevinster?«

(Spm. nr. 507).

Skriftlig begrundelse.

Spørgsmålet er næsten identisk med et tidligere spørgsmål (nr. 445) stillet til ministeren for offentlige arbejder. I denne nye formulering er der blot udeladt den del af

spørgsmålet, der gik på offentlighedens kontrolmuligheder over for SAS' og Scanairs dispositioner af nævnte karakter. Grunden til udeladelsen er, at ministeren valgte stort set kun at besvare den del af spørgsmålet og lod folketingets eller enkeltmedlemmers kontrolmuligheder ubesvaret. Samtidig baserede svaret sig på et svar fra den 27. september 1976, givet af den daværende minister for offentlige arbejder, Niels Matthiasen. Dette svar gik på ministerens kontrolmuligheder og altså ikke på folketingets eller folketingsmedlemmers muligheder for kontrol.

Spørgeren mener sig berettiget til et svar af den nuværende minister, men ser selvfølgelig gerne en uddybning af hr. Niels Matthiasens bemærkninger i et svar til folketingets udvalg om offentlige arbejder (svar af 31. marts 1976 på udvalgets spørgsmål nr. 39), hvori det hedder om folketingsudvalgets stillingtagen til SAS' dispositioner: »Man kan og bør efterfølgende kontrollere og om fornødent kritisere virksomheden i almindelighed og visse meget betydningsfulde enkelt-dispositioner.«

Spørgsmålet er stillet med baggrund i den efterhånden meget omtalte, men af ministeren meget ringe belyste Transairtransaktion. Berettigelsen af ønsket om en nærmere belysning af denne sag må efterhånden være ret oplagt. Den gøres ikke mindre oplagt af de aktuelle begivenheder omkring SAS. Der kan forventes adskillige transaktioner og slagsmål mellem modstridende kapitalinteresser i og omkring SAS, således som de også udkæmpes i udvalget om offentlige arbejder. Det er en tendens, der kan forventes at blive styrket i fremtiden med de relationer mellem staten og det private erhvervsliv, som socialdemokratiet arbejder så energisk på at skabe. VS har ingen lod eller del i disse slagsmål mellem kapitalisterne, men vil dog blande sig, i det omfang lønarbejderklassens interesser berøres.

Ministeren for offentlige arbejder (Kjeld Olesen):

Jeg har den 14. februar 1978 besvaret et næsten identisk spørgsmål fra hr. Tyroll. En del af svaret bestod i en henvisning til et svar, min forgænger havde givet på et stærkt beslægtet spørgsmål.

[Ministeren for offentlige arbejder]

Denne fremgangsmåde er hr. Tyroll altså ikke tilfreds med, og det beklager jeg, fordi jeg finder den både rimelig og praktisk. Hr. Tyroll mener heller ikke, at jeg har besvaret alle dele af hans spørgsmål. Navnlig finder han, at jeg er gået uden om den del, der drejer sig om folketingets kontrolmuligheder. Heller ikke det kan jeg være enig i, for i det svar fra nuværende miljøminister Niels Matthiasen, som jeg tilsluttede mig, hed det bl. a.:

»Det er efter min opfattelse helt umuligt at forestille sig, at man fra en trafikministers eller et folketingsudvalgs side løbende skulle følge, endsige tage stilling til alle disse beslutninger. Man kan og bør efterfølgende kontrollere og om fornødent kritisere virksomheden i almindelighed og visse meget betydningsfulde enkeltdispositioner.«

Jeg synes, at Transairsagen er et eksempel på den citerede udtalelses anvendelighed i praksis. Ministeren har besvaret mange spørgsmål samt stillet forskelligt materiale til rådighed for udvalget om offentlige arbejder, og i folketingssalen har vi haft en debat om de nærmere omstændigheder omkring SAS' forhold til Transair. Jeg finder ikke, at der er et rimeligt grundlag for at foretage videre i denne sag, særlig når alle, også SAS, har erkendt, at når man efterkalkulerer Transairarrangementet som en isoleret forretning, hvad den netop ikke var, så har det ikke vist sig økonomisk tilfredsstillende for SAS.

Hr. Tyroll forudser, at fremtiden vil bringe adskillige transaktioner og slagsmål mellem modstridende kapitalinteresser i og omkring SAS. Jeg ved ikke, hvad han bygger denne antagelse på, men hvis det skulle vise sig, at han har ret, mener jeg, at vi er ganske godt rustet til at tage vare på en sådan udvikling og værne de interesser, som vi skal, dels gennem den forudgående orienteringspligt, der er pålagt statens repræsentanter i SAS' styrelse, dels, som jeg har nævnt i min besvarelse af hr. Tyrolls tidligere spørgsmål, gennem den efterfølgende kontrol- og kritikvirksomhed, som det er folketingets og udvalgets ret at udøve.

Tyroll (VS):

Nu er det jo klart, at denne sag drejer sig om Transair og de transaktioner, der er foregået deromkring, hvor der altså var tale om,

at der var en række storaktionærer i SAS, der havde indledt et felttog for at få 150 mill. kr. ud af nogle transaktioner. Det er disse transaktioner, vi ikke har kunnet få nærmere belyst.

Jeg er ikke enig, når ministeren siger, at det har været muligt at få disse ting frem tidligere ved behandlingen af denne sag. Det har klart vist sig, at fra oprindelig at have en interesse i at få nedsat undersøgelseskommission osv., så var der også andre partier her i salen, der skiftede mening, og så begyndte man at lægge røgslør over denne sag; man ville ikke medvirke til en reel belysning.

Det viser sig også, at når vi skal prøve på det, som ministeren henviser til i en tidligere besvarelse, nemlig at følge mere betydningsfulde enkeltdispositioner, så er det vanskeligt at følge dem. Man bliver stillet over for nogle argumenter om, at det er et forretningsforetagende, der er tale om, og at de regnskaber, som er hos det pågældende selskab, må nyde en vis beskyttelse mod at blive offentliggjort på forskellig vis eller mod, at deres konkurrenter får lejlighed til at kigge med i regnskaberne. På denne baggrund er det svært at foretage den opfølgende kontrol, som det altså siges at der er mulighed for.

Jeg kan i hvert tilfælde ikke se, at der er kommet noget tilsagn om, at vi kan få dette regnskabsmateriale, som jeg for ikke så lang tid siden spurgte om. Der var jo en klar afvisning af, at man kunne få det. Jeg er dog ikke helt klar over, om det er en afvisning af, at trafikudvalget kan få det, på baggrund af at et tidligere trafikudvalg ikke har ønsket at modtage dette materiale, fordi der var nogle borgerlige partier, der også ville dække over et eller andet, der var foregået i denne affære.

Men så kunne jeg da godt tænke mig at høre, om det er muligt for mig som enkeltmedlem af folketinget at få disse regnskaber til gennemsyn, så vi kan konstatere, hvad det egentlig er, der er foregået ved disse transaktioner, hvor der altså foreligger adskillige oplysninger om, at de har medført nogle underlige overflytninger af midler til storaktionærer.

Ministeren for offentlige arbejder (Kjeld Olesen):

[Ministeren for offentlige arbejder]

Det, spørgsmålet gik på, var, om der er tilstrækkelig mulighed for kontrol med dispositioner m. m. Herpå har jeg allerede svaret, at der forudgående er den kontrol, at jeg som minister bliver orienteret af de medlemmer, som sidder i SAS' styrelse fra staten.

Med hensyn til det efterfølgende er det op til folketingsudvalget, det er folketingsudvalgets ret at få sådanne oplysninger. Det, som jeg tror har kompliceret sagen noget, og som måske er en del af grunden til, at hr. Tyroll har stillet spørgsmålet, er, at der i trafikudvalget så vidt mig bekendt er tale om en vedtagelse gående ud på, at trafikudvalget ikke ønsker at modtage fortroligt materiale. Det er klart, at det er derfor jeg må sige, at det er en ret, trafikudvalget har, og så er det op til trafikudvalget, om man vil benytte sig af denne ret.

Med hensyn til dette at udlevere det til enkeltmedlemmer vil jeg umiddelbart mene – men jeg har ikke forretningsordenen for folketinget sådan helt i hovedet, at jeg tør nævne en bestemt paragraf – at det ikke er en fremkommelig måde at gøre det på. Vi har jo i forretningsordenen specielle regler, når det drejer sig om udvalgsarbejde, og det er regler, der er anderledes, end når det drejer sig om enkeltmedlemmer her i folketinget. Derfor må jeg henvise til, at det først og fremmest er folketingsudvalget, det drejer sig om.

Tyroll (VS):

Jeg kan altså forstå på ministeren, at ministeren mener, at det siddende udvalg om offentlige arbejder ikke ønsker at modtage dette materiale. Efter at jeg ved det seneste valg er indtrådt i det pågældende udvalg, har jeg ikke observeret, at vi har haft en sådan sag til behandling, og at der i det pågældende udvalg er truffet beslutning om, at man ikke vil have dette materiale. Det er en beslutning, der er truffet i en anden periode med et folketing af en anden sammensætning end i dag. Derfor må jeg holde mig til, at der ikke ligger en sådan beslutning, og jeg kan ikke forstå modviljen i denne sag med hensyn til at få dette materiale frem. Jeg kan heller ikke se, at jeg her har fået noget reelt svar på, hvilke kontrolmuligheder der må ligge for de enkelte folketingsmedlemmer i disse sager.

Det er åbenbart, at vi kan forvente mange af disse slagsmål omkring SAS' virksomhed

og måske også andre halvstatslige virksomheders. Vi har jo set det seneste slagsmål i udvalget om offentlige arbejder, som drejede sig om forskellige kapitalinteresser, som var oppe at slås om, hvem der skulle have denne forretning med de toldfrie varer ude i lufthavnen. Vi har set, at der også er foregået disse transaktioner omkring Transair, og at der dér har været privatkapitalistiske interesser inde i billedet.

Det må være på tide, at der bliver gjort noget effektivt for, at vi kan føre kontrol med disse transaktioner, for vi kan jo nok forvente flere forslag om, at man vil lave lignende halvstatslige ordninger for andre firmaers drift. Derfor vil jeg godt have et nøjagtigt svar på, hvad mine muligheder som folketingsmedlem er for at kontrollere disse transaktioner, og hvorfor man ikke har fremlagt dette materiale, når der ikke foreligger en beslutning fra det pågældende udvalg om, at man ikke vil have det.

Ministeren for offentlige arbejder (Kjeld Olesen):

Hr. Tyroll er medlem af trafikudvalget. Det er trafikudvalget som sådant, der retter henvendelse, når man ønsker forskellige oplysninger, og jeg har måttet konstatere, at trafikudvalget altså ikke har ønsket at modtage fortroligt materiale. Jeg må til hr. Tyroll sige, at ønsker han at rejse en sag, eller ønsker han at få yderligere oplysninger om forskellige ting, så må stedet først og fremmest være trafikudvalget. Trafikudvalgets arbejde som sådant har jeg ikke nogen bemyndigelse til overhovedet at blande mig i.

Maisted (FP):

Det er jo en fantastisk sag, at socialdemokratiet kan skabe et flertal i et udvalg, der sikrer imod, at man leverer fortroligt materiale til folketingets medlemmer, og så oven i købet henviser til en beslutning, som er truffet i sidste folketingssamling. Det kan da ikke være rigtigt, hr. minister, at man kan behandle folketingsmedlemmer på denne måde, sådan at vi altså skal trække alle sager herud i folketinget for at få dem belyst korrekt.

Ministeren for offentlige arbejder (Kjeld Olesen):

[Ministeren for offentlige arbejder]

Jeg synes, at hr. Maisted kløjs lidt i det formelle, og det formelle er det på sin plads at trække frem en gang imellem.

Det, det drejer sig om her, er ikke det spørgsmål, der er blevet stillet til mig. Det, det her drejer sig om, er udvalget om offentlige arbejder, og her ligger det nu engang sådan, at hvad det udvalg beslutter om, hvad man ønsker af oplysninger, er ikke noget, en minister kan blande sig i eller bør blande sig i. Derfor må jeg til hr. Maisted sige, at hvis der er noget, han ønsker rettet, så må han bede sine partifæller i udvalget om offentlige arbejder om at rejse sagen; anderledes kan det ganske simpelt ikke være.

Glensgård (FP):

Det er jo godt, der er højtalere rundt om i huset, så man kan nå at smutte tilbage, når ministeren igen er ude.

Dette spørgsmål er rejst af fremskridtspartiet adskillige gange. Vi har hver gang sagt, at alt fortroligt materiale selvfølgelig bliver respekteret, såfremt der ikke i dette materiale forekommer noget, er beskrevet noget, der er ulovligt. Vi har ikke på nogen måde fra fremskridtspartiets side brudt reglen om fortroligt materiale, på nær én eneste gang. Det var dengang, hr. Haldor Topsøe fra SAS fremlagde dokumentation i udvalget om offentlige arbejder om noget, som klart var strafbart. Dengang bad vi den daværende trafikminister, Niels Matthiasen, om at få de ting bragt i orden. Det skete ikke.

I en lang række udvalg får fremskridtspartiet fortroligt materiale; i finansudvalget har vi lige fået noget fra ministeren, som er stemplet »fortroligt«, og det overholder vi selvfølgelig; der er i den sag ikke noget strafbart. Men kommer ministeren og stempler et stykke papir »fortroligt« og der i dette stykke papir forekommer noget, der er strafbart, så beder vi ministeren om at få de ting bragt i orden. Sker det ikke, så skal offentligheden selvfølgelig have det at vide, og det vil også ske fremover, hvis en minister accepterer at fremlægge oplysninger for folketinget, som er i strid med dansk lovgivning.

Ministeren for offentlige arbejder (Kjeld Olesen):

Jeg henholder mig til den melding, der i sin tid kom fra udvalget om offentlige arbej-

der, indtil en ny melding er kommet frem, ikke fra hr. Glensgård, ikke fra andre enkeltmedlemmer, men fra udvalget om offentlige arbejder. Det er en følge af den praksis, der har været gældende og er gældende i dag.

Hermed sluttede spørgsmålet.

12) Til *socialministeren* af:

Tove Jørgensen (DKP):

»Har ministeren planer om at godkende de særlige afdelinger i Københavns kommunes hospitalsvæsen, de såkaldte venteafdelinger, som institutioner under bistandsloven?«
(Spm. nr. 482).

Skriftlig begrundelse.

Ministeren har tidligere svaret, at begrebet venteafdelinger ikke eksisterer under bistandsloven. Imidlertid fremgår det af Politiken for søndag den 12. februar 1978, at kontorchef Erik Rosenkrantz-Theil, Københavns kommunes hospitalsvæsen, forventer en godkendelse af de særlige venteafdelinger i budgetåret 1978. I en kommentar til de nedskæringer på 78 mill. kr., som en repræsentant for Foreningen af Danske Lægestuderende dokumenterede på hospitalsarbejdernes konference, udtaler kontorchef Rosenkrantz-Theil: »Det er korrekt, at vi er pålagt disse besparelser, men der står ingen steder i vore budgetter, at de skal gennemføres ved afskedigelse af mandskab ... I øjeblikket er det ved at undersøge, om socialministeriet via bistandsloven kan finansiere nogle særlige afdelinger, vi har oprettet. På den måde kan vi spare de 78 mill. kr.«

Som følge heraf ønskes det klarlagt, om de besparelser, der svarer til 450-500 heltidsansatte på de københavnske hospitaler, skal gennemføres gennem ministerens godkendelse af venteafdelingerne, som ikke svarer til de krav, der stilles til plejehjem under bistandsloven.

Socialministeren (Eva Gredal):

Fru Tove Jørgensen har spurgt, om jeg har planer om at godkende de såkaldte venteafdelinger under Københavns hospitalvæsen som institutioner under bistandsloven. Hertil kan jeg svare nej.

[Tove Jørgensen]

Tove Jørgensen (DKP):

Jeg vil gerne takke ministeren for svaret. Det er glædeligt, at ministeren stadig væk er af den opfattelse, at venteafdelingerne ikke kan anerkendes som sociale institutioner. Efter DKPs opfattelse burde de helt afskaffes, forstået på den måde, at der burde bygges de fornødne plejehjem.

Derfor vil jeg gerne spørge ministeren: hvad gør Københavns kommune egentlig nu, hvor ministeren ifølge forslaget til finanslov for 1978 foreslår, at kapitaltilskuddene til plejehjemmene ophører? Det hjælper jo ikke de pensionister, der indlægges på venteafdeling, at der gives flere hjemmehjælpere til dem, der endnu er raske nok til at blive hjemme. Det kan man vistnok kalde at skære en hæl og klippe en tå.

Jeg har stillet ministeren et spørgsmål om sagen allerede den 15. december sidste år, og jeg har bedt om samråd om det. Men det var måske muligt at få ministeren til at løfte sløret for, hvilke tanker der har ligget bag forslag til finanslov, hvis man da har turdet tænke på konsekvenserne.

Socialministeren (Eva Gredal):

Da fru Tove Jørgensen ikke kunne angribe mig på mit første svar, stiller hun et spørgsmål, som ligger helt uden for det første spørgsmål.

Tove Jørgensen (DKP):

Det er jeg ikke enig med ministeren i, for det, det drejer sig om, er at få disse venteafdelinger ud af billedet og give de pensionister, der har behov for at komme på et plejehjem, en rigtig plejehjemsplads på en institution, hvor de kan få deres eget værelse og ikke er henvist til en seng og et skab og et bord på et hospital.

Jeg må konstatere, at når ministeren nu siger, at man ikke godkender disse venteafdelinger, så er det korrekt, hvad Foreningen af Danske Lægestuderende påviste på hospitalskonferencen, nemlig at der skal fyres 400-500 heldagsansatte på de københavnske hospitaler, for ellers kan man ikke få penge til at gå op. Der skal spares 78 mill. kr., og hvis ikke de kan tages det ene sted, så må de jo spares et andet sted. Det er hermed konstateret.

Hermed sluttede spørgsmålet.

13) Til *socialministeren* af:

Tyroll (VS):

»Vil ministeren drage omsorg for, at forældre, der på baggrund af, at deres kommune ikke opfylder bilstandslovens § 69 om det nødvendige antal daginstitutioner, ikke kan få deres børn i vuggestue eller lignende, bliver holdt økonomisk skadesløse for ekstraudgifter i forbindelse med de af kommunen anviste alternativer?«

(Spm. nr. 508).

Skriftlig begrundelse.

Spørgeren har fået forelagt et tilfælde, hvor et forældrepar, som følge af at Københavns kommune ikke opfylder bilstandslovens § 69, ikke har kunnet få plads til deres børn i en vuggestue. Som alternativ har kommunen ydet social bistand i form af en pige i huset. Denne ordning har medført, at de pågældende forældres skattefradrag er blevet reduceret på grund af modtagelsen af den sociale bistand. Dermed er de blevet stillet ringere økonomisk, end de ville være blevet, hvis kommunen havde opfyldt § 69 i bilstandsloven.

Spørgeren finder det i øvrigt helt uacceptabelt, at denne situation kan opstå. Det burde give anledning til et påbud fra socialministeriet om, at kommunen snarest opfylder bilstandslovens bestemmelser og afvikler de uacceptable alternativer.

Socialministeren (Eva Gredal):

Jeg kan svare, at bilstandsloven indeholder ingen almindelig anvisning til kommunerne om, at de som et alternativ til at tilbyde daginstitutionspladser kan tilbyde at dække udgiften til den private bistand til børnepasning, som forældrene selv skaffer sig. Efter bilstandslovens regler om kontanthjælp kan der imidlertid i tilfælde, hvor en familie i øvrigt opfylder betingelserne for at modtage hjælp, også udmåles hjælp til dækning af udgiften til sådan privat antaget hjælp. Efter skattelovgivningen vil hjælpen, selv om den ikke er skattepligtig, bevirke, at der foretages en forholdsmæssig nedsættelse af modtagerens personfradrag.

[Socialministeren]

Hr. Tyrolls forslag er altså, at man i denne situation gør en undtagelse fra den nævnte regel i skattelovgivningen. Det vil som bekendt være skatteministerens anliggende, men lad mig tilføje, at jeg ikke ser hr. Tyrolls forslag som et hensigtsmæssigt skridt i retning af det, som jeg formoder hr. Tyroll er enig med mig i må være det væsentligste, nemlig at kommunerne fastholdes på deres forpligtelse til at sørge for tilstrækkelig kapacitet på daginstitutionsområdet.

Tyroll (VS):

Ja, så er vi altså tilbage ved spørgsmålet om det nødvendige antal daginstitutioner i kommunerne, hvor vi kan konstatere, at vi gang på gang har rejst spørgsmålet om, hvordan denne paragraf skal forstås, og hvilke midler der skal tages i anvendelse for at sikre, at der er det nødvendige antal daginstitutioner.

Her er der tale om, at Københavns kommune ikke opfylder dette krav om det nødvendige antal institutioner, og det medfører altså, at man i Københavns kommune har valgt at finde en alternativ løsning, nemlig at anvise hjælp til en pige i huset til at passe de børn, det drejer sig om. Så er der altså tale om, at de pågældende, som får ydet dette alternativ, bliver ramt økonomisk. Jeg mener ikke, det er nok at komme her og sige, at det er den mest rigtige løsning at gøre noget ved dækningen på daginstitutionsområdet, når man reelt har vist, at man ikke vil gøre noget ved det.

Vi har jo haft det oppe gang på gang her i salen, og nu må vi se i øjnene, at fordi der ikke bliver gjort noget effektivt fra folketingets side for at sørge for, at der er det nødvendige antal daginstitutioner i kommunerne, så må man finde sig i, at enkelte rundt omkring bliver ramt økonomisk ved, at der ikke bliver anvist disse muligheder, som bistandsloven kræver, eller som vi i hvert fald er nogle stykker der mener at bistandsloven kræver. Det bliver omgået på alle mulige mystiske måder med henvisning til, hvad der er en politisk vurdering og hvad der ikke er en politisk vurdering i spørgsmålet om det nødvendige antal daginstitutioner.

Jeg vil da godt spørge, om socialministeren så vil drage en eller anden konklusion i retning af at sørge for, at Københavns kom-

mune overholder sin forpligtelse til at sørge for det nødvendige antal daginstitutioner, hvis nu ikke de pågældende skal hjælpes med i det mindste ikke at blive udsat for en nedgang i deres indtjening. Det drejer sig aktuelt om nogle uddannelsessøgende, som får udhulet deres uddannelsesstøtte, fordi man ikke opfylder forpligtelserne for Københavns kommunes vedkommende. Det ville være rart at vide noget om, hvad ministeren vil gøre ved denne konkrete sag. Hvilken vej vil man gå? Hvad vil man gøre for at hjælpe de pågældende?

Socialministeren (Eva Gredal):

Jeg har gentagne gange her i folketinget svaret på spørgsmålet om, hvordan bistandsloven skal fortolkes i relation til kommunernes forpligtelser.

Man kan godt sige, at det er en forbløffende nidkærhed, man udviser over for Københavns kommune. Man glemmer altid at fortælle, hvor mange pladser Københavns kommune har i forhold til en lang, lang række andre kommuner rundt i landet, hvor man med større grund kunne rejse spørgsmålet, om der var tilstrækkelig dækning, hvad jeg også har gjort i visse tilfælde i forbindelse med udbygningsplanerne.

Der bliver talt om en enkelt sag her, som jeg overhovedet ikke kender. Spørgsmålet er, om denne familie er så hårdt ramt økonomisk. Der forlyder ikke noget som helst om, hvorvidt den betaler for denne hjælp i huset. Jeg går faktisk ud fra, at der ikke betales for den. Og skulle børnene have været i daginstitutioner, så skulle familien vel også have betalt noget for daginstitutionspladserne.

Tyroll (VS):

Når jeg nævner en konkret sag her, så er det selvfølgelig, fordi der er nogle, der har henvendt sig vedrørende den konkrete sag. Den går altså på Københavns kommune, og jeg synes ikke, at det hjælper ret meget på problemet, at socialministeren stiller sig op og snakker om, at der er mange andre kommuner, hvor det ser værre ud. Det gør jo ikke ligefrem problemet mindre. Det vil sige, at der højst sandsynligt er adskillige andre, der har det samme problem, som er rejst her.

Jeg må bare konstatere, at det åbenbart ikke berører socialministeren så meget, og at

[Tyroll]

der åbenbart ikke er så meget at gøre ved denne problematik. Det er åbenbart også sådan, at socialministeren på forhånd går ud fra, at disse økonomiske problemer, der kan komme her, ikke rammer de pågældende ret hårdt.

Tove Jørgensen (DKP):

Det er jo ikke første gang, spørgsmålet er blevet rejst om, hvad der er det nødvendige antal daginstitutioner. Det er vel mindst tiende eller femtende gang, vi spørger om det uden at få noget svar.

Vi har spurgt om, hvad ministeren i lovens forstand forstår ved »det nødvendige antal«, og det kan vi ikke få at vide. Vi får at vide, at det er kommunernes ansvar. Men kunne vi så ikke få ministerens egen opfattelse af, egen definition på, hvad man skal betragte som »det nødvendige antal daginstitutioner«? Det kunne jo være, at ministerens opfattelse af det kunne være retningsgivende for kommunerne og måske også kunne være retningsgivende for borgerne, som ministeren tidligere har henvist til at rejse spørgsmålet over for de enkelte kommunalbestyrelser. Det kunne måske være en hjælp for disse borgere, hvis de vidste, hvordan ministeren i hvert fald tolkede disse ting. Det kunne være spændende at få at vide, om det må siges, at kommunen, f. eks. i tilfælde, hvor kvinder ikke kan få arbejde eller ikke kan påtage sig arbejde, fordi de ikke kan få deres barn passet, eller fordi de får karantæne i deres arbejdsløshedskasse af samme grund, har overtrådt sin forpligtelse i henhold til bistandslovens § 69.

Jeg tror, det ville være en hjælp, hvis ministeren ville give denne definition her fra folketingets talerstol.

Socialministeren (Eva Gredal):

Til hr. Tyroll vil jeg gerne sige, at han åbenbart ikke kender meget til behandling af sociale sager. Hvis det er en familie, man er i kontakt med, der får en ung pige i huset, så pålægger kommunen den ikke økonomiske byrder, som rammer de pågældende hårdt. Det strider imod behandling i det hele taget, så det er et postulat.

Med hensyn til det sidste spørgsmål, fra fru Tove Jørgensen, vil jeg godt sige, at hun har også her i folketinget fået svar på, at

man rundt om i kommunerne søger at tilgode de behov, der opstår, hvis kvinder ikke kan komme i arbejde. Der er lavet en lang række ordninger, således at børnene kan blive passet, hvis der bliver anvist arbejde.

Hermed sluttede spørgsmålet.

14) Til *socialministeren* af:

Tyroll (VS):

»Vil ministeren over for Københavns socialborgmester, Pelle Jarmer, og kommunerne i almindelighed indskærpe, at selvejende institutioners mulighed for at anke kommunernes eventuelle afslag på at indgå driftsoverenskomst med institutionerne skal være reel, og at der ikke fra de enkelte kommuners side må påføres institutioner en tvang til at påbegynde afviklingen af institutionerne, før der foreligger en afgørelse fra socialministeren?« (Spm. nr. 509).

Skriftlig begrundelse.

Det fremgår af en klage og anke til socialministeren, at socialborgmester Pelle Jarmer på et møde den 6. januar har meddelt bestyrelsen for børnehaven Stærevænget, at han under ingen omstændigheder ville indgå driftsoverenskomst med institutionen og derved havde besluttet at standse alle tilskud til børnehaven den 1. august, at han under ingen omstændigheder ville godkende, at børnehavens forældre valgte institutionens bestyrelse, og at han ikke ville udsætte lukningen af børnehaven, selv om institutionen indklagede den oplagt ulovlige beslutning for socialministeren.

Af socialministerens tidligere besvarelser af spørgsmål fra spørgeren og af bistandsloven og socialministeriets cirkulærer fremgår det, at disse tre punkter er i strid med de gældende ordninger.

Socialborgmester Pelle Jarmers meddelelse om, at han vil standse alle tilskud til børnehaven den 1. august, betyder, at institutionen må påbegynde afviklingen straks uden mulighed for at anke afgørelsen. Personalet afskediges og må se sig om efter andre arbejdspladser for at være sikret imod den kommende arbejdsløshedssituation. Lejemålet må opsiges, og det samme gælder børnenes børnehavpladser. I det pågældende kvarter er der

[Tyroll]

i dag 386 børn på venteliste i børnehavealderen.

Ovennævnte viser klart, at Pelle Jarmer ikke er til sinds at give institutionen mulighed for at anke til socialministeren uanset de klare bestemmelser om denne mulighed. Endvidere fremgår det klart af gældende bestemmelser, at forældrene skal sikres den størst mulige indflydelse i institutionerne.

De her beskrevne hændelser viser klart behovet for, at ministeren indskærper, at ankemuligheden skal være reel.

Tyroll (VS):

Ja, så skal jeg for tredje gang inden for en halvanden måneds tid tage spørgsmålet op om hr. socialborgmester Pelle Jarmers forvaltning af bistandsloven i København, her altså spørgsmålet om indgåelse af driftsoverenskomster med de selvejende institutioner.

Den 18. januar i år spurgte jeg ministeren, om det ikke var sådan, at man ikke kunne stille som en betingelse for indgåelse af driftsoverenskomst, at der skulle foretages ændringer i vedtægterne, og fik den bekræftelse, at det beroede på, om bestyrelsen eller den pågældende institution var indstillet på sådanne ændringer.

Desforuden blev det sagt, at hvis kommunen nægtede at indgå driftsoverenskomst med de institutioner, som skulle ind under en driftsoverenskomst, så var der ifølge § 141 muligheder for, at man kunne indbringe sagen for socialministeriet.

Grunden til spørgsmålet den 18. januar var, at der var afsendt et brev fra Pelle Jarmer til institutionerne, som stillede krav om indførelse af en vedtægt, som var af anden karakter end den vedtægt, der i forvejen var gældende for de forskellige institutioner. Det gjorde jeg ministeren opmærksom på, men ministeren sagde, at det ville være rimeligt, om ministeren først havde set de papirer, det drejede sig om.

Derfor tog jeg spørgsmålet op igen i form af et skriftligt spørgsmål, hvor jeg som bilag fremsendte de vedtægter, som man krævede at der skulle indgås overenskomst på baggrund af. Papirerne var altså fremsendt til ministeren, og med baggrund i dem stillede jeg så de samme spørgsmål og redegjorde for, hvilke problemer socialborgmester Pelle Jarmer stillede de enkelte institutioner over

for. Det eneste, jeg fik som svar i denne omgang, var, at spørgsmålet tidligere var blevet besvaret, og at ministeren ellers ville se på en klage fra en daginstitution, i det omfang en sådan måtte fremkomme.

Jeg ved, at klagen er fremkommet, og vi kan også se af aviserne i dag, at der er adskillige, der føler sig truet af den adfærd, som socialborgmester Pelle Jarmer kører frem med. Det medfører ligefrem nu, fordi ministeren ikke har grebet ind noget før og måske ikke gør det nu, trusler om, at man må gå i konflikt.

Socialministeren (Eva Gredal):

Det er jo så rigtigt, som det er sagt, at sagen har været rejst et par gange før, og jeg skal ikke gentage mit svar fra dengang.

Jeg vil godt sige om den konkrete sag, som er baggrund for spørgsmålet til mig, at nu har jeg fået sagen indbragt fra bestyrelsen for den pågældende daginstitution. Vi er i gang med sagen, og vi har udbedt os en udtalelse fra kommunen. Når svaret foreligger og socialstyrelsen har haft lejlighed til at se på sagen, vil der blive taget stilling til bestyrelsens klage.

Når hr. Tyroll spørger, om jeg vil indskærpe over for Københavns kommune og andre kommuner, at ankeadgangen skal være reel, og at kommunerne ikke må få institutionerne til at påbegynde afvikling, før der foreligger en afgørelse fra mig, så mener jeg ikke, at der på nuværende tidspunkt er grundlag for at indskærpe dette. Som jeg har oplyst, er forholdet det, at den pågældende daginstitutionens bestyrelse rent faktisk har indbragt sagen for ministeriet, og at sagen derfor naturligvis vil blive behandlet. Jeg forventer endvidere, at der ikke sker en endelig nedlæggelse af institutionen, så længe sagen er under behandling i socialministeriet.

Jeg kan dertil føje, at ifølge de oplysninger, jeg har fået fra Københavns kommune, vil institutionen under alle omstændigheder blive videreført også efter den 1. august i år, i givet fald som kommunal institution. Jeg vil gerne understrege, at for mig er det vigtigste, at børnene stadig væk har muligheder for institutionsophold. Hensynet til børnene går forud for alt andet.

Tyroll (VS):

[Tyroll]

Det spørgsmål, jeg har rejst, er jo et spørgsmål om, hvorvidt den ankemulighed, som ministeren selv i tidligere besvarelse har sagt er til stede, skal være reel. Her er der tale om, at socialborgmesteren i København ved at erklære, at man fra et bestemt tidspunkt ikke længere vil give tilskud til den pågældende institution, pålægger den pågældende institution allerede nu at begynde en afvikling. Det bliver brugt som pression for at opnå en ændring af vedtægterne i institutionen, altså noget, som vi også har nogle klare svar på at man ikke kan stille som betingelse for indgåelse af driftsoverenskomst.

Jeg må altså nu konstatere, at ministeren ser igennem fingre med, at man rundt omkring i de enkelte kommuner anvender den slags pressionsmidler for at gennemtvinge ændringer, der ikke er baggrund for i den eksisterende bistandslov med cirkulærer. Det synes jeg i allerhøjeste grad er alarmerende, ligesom det er alarmerende, at ministeren tager så lemfældigt på, hvordan denne institution nu skal drives videre på et senere tidspunkt. Hun er altså indstillet på, at når blot det er sikret, at den drives videre i kommunal regie, så er det ligegyldigt, om vedtægter og bestemmelser i bistandsloven, som man ønsker overholdt her, er tilsidesat. Sagen er, at denne institution er nødt til at gå i gang med disse afviklingsaktiviteter på grund af de trusler, den er stillet over for.

Det er helt urimeligt efter venstresocialisternes mening, at det, der står i bistandsloven, skal tolkes på den måde. Derfor vil vi gerne have, at ministeren indskærper over for de enkelte kommuner, at man ikke kan påtvinge de enkelte institutioner at påbegynde en afvikling, før man har fået et klart svar fra ministeriets side om, hvordan det forholder sig med de forskellige krav, som er stillet op fra kommunen som betingelse for at indgå driftsoverenskomst. Så at sige alle andre steder er det, når der er tale om ankemuligheder, en sådan praksis, der er den afgørende. Den praksis, man følger, er, at der skal foreligge en afgørelse, og det undrer mig meget, at ministeren ser bort fra, at det er den mest rimelige praksis at følge.

Socialministeren (Eva Gredal):

Ja, når hr. Tyroll udtaler forbløffelse, så kan jeg udtale endnu større forbløffelse over,

at det er vigtigere med vedtægter end et til-sagn om, at børnene bliver passet og at de kan forblive i den samme institution.

Med hensyn til spørgsmålet om ankemuligheden, om ankeinstansen, og om, hvorvidt det skal have opsættende virkning, vil jeg godt sige, at der er en hel måned tilbage til den 1. april.

Hermed sluttede spørgsmålet.

15) Til *ministeren for skatter og afgifter* af:

Maisted (FP):

»Finder ministeren, at statsskattedirektorets cirkulære nr. 516 er rimeligt, og er det i overensstemmelse med landbrugsministerens ønske om en styrkelse af den animalske produktion?«

(Spm. nr. 483).

Rettelse: Her indsættes det sp. 6962 anførte].

Maisted (FP):

Det her er endnu et eksempel på, hvor asocialt og uretfærdigt indkomstskatten virker. Jeg kunne godt tænke mig at spørge skatteministeren, om han er enig med de landmænd, der har udtalt følgende:

Det er en ganske uhørt situation, at mange tusinde landmænd, der udvider med en værdifuld animalsk produktion, skal straffes økonomisk ved, at man ændrer den praksis, som har været brugt og godkendt gennem en længere årrække. Det er uanstændigt og moralsk forkasteligt, at man på denne måde går flere år tilbage og ændrer i allerede godkendte selvangivelser. Det skaber mismod og vrede i store dele af befolkningen, og det vendes mod politikerne. Eksportproduktionen går betragteligt ned, og andre vil holde sig tilbage med en produktionsudvidelse.

Derfor har man altså i december på et landbomøde givet det råd til landmændene: Gå hjem og tæl køerne! Har I udvidet med for mange, så skær halsen over på dem inden nytår!

Det er jo fantastisk, at vi i dette land bliver regeret af nogle embedsmænd, der udsteder cirkulærer med tilbagevirkende kraft til 1973-1975, som ødelægger en del af dansk erhvervslivs produktion, som vi alle sammen

[Maisted]

skal leve af – også de embedsmænd, der udfærdiger disse cirkulærer.

Ministeren for skatter og afgifter (Kampmann):

Jeg forstår, at hr. Maisted på grund af sin sædvanlige store spørgelyst ikke rigtig har haft tid til at sætte sig ind i dette spørgsmål i hvert fald.

Det, det drejer sig om, er jo, om det pågældende cirkulære er i strid med den gældende lovgivning, eller om det ikke er i strid med den gældende lovgivning. Det bedømmes som bekendt af domstolene, og en sådan sag foregår just nu ved vestre landsret. Hr. Maisted har vel i øvrigt den opfattelse, at vi ikke herfra skal blande os i domstolens arbejde, hverken i denne skattesag eller i andre skattesager.

Maisted (FP):

Det er temmelig sørgeligt, at der udfærdiges sådanne spilleregler for folk, at det skulle være nødvendigt at gå til landsretten for at få afgjort så indlysende ting, som der foreligger her.

Det mest fantastiske i en sådan sag er, at landmændene jo har konsulenter til deres rådighed, og de har deres organisationer bag sig. Det er ikke dem selv, der laver disse skatteregnskaber, det er konsulenter, som skulle vide alt om dette felt. Men de bliver altså underkendt af nogle embedsmænd med direktøren for statsskattedirektoratet i spidsen. Det er altså betydelig mere vigtigt for dette folketing at genere folk helt tilbage i 1973 ved at kræve deres selvangivelser gennemgået, på trods af at de har handlet i god tro.

Ministeren for skatter og afgifter (Kampmann):

Det var lidt vanskeligt – selv med anvendelse af megen opmærksomhed – at høre spørgsmålet i det sidste indlæg. Derfor skal jeg bare føje til, at så længe sagen verserer for vestre landsret, indbragt af en række landmænd og en række lokale organisationer, så må det afgøres ved landsretten. Derfor synes jeg, at hr. Maisted burde have hæftet sig nok så meget ved den efterfølgende sætning i mit første svar, nemlig at vi i forhandlinger med landbrugets centralorganisa-

tioner just nu forsøger at finde frem til en løsning, som alle kan leve med.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Det næste spørgsmål (spm. nr. 488) udsættes efter spørgerens anmodning.

17) Til *ministeren for skatter og afgifter* af:

Bolvig (RV):

»Med hvilken begrundelse nægter skattemyndighederne fradragsret for erhvervsvirksomheders bidrag til offentlige parkeringsfonde efter vedtagelsen af § 8 c i ligningsloven?«

(Spm. nr. 511).

Skriftlig begrundelse.

Erhvervsvirksomheders bidrag til offentlige parkeringsfonde erstatter udgifter ved anlæggelse af egne parkeringspladser, udgifter, der ville være fradragsberettigede.

Ifølge bemærkningerne til lovforslaget var hensigten med ligningslovens § 8 c bl.a. at skabe beskatningsmæssig ligestilling mellem virksomheder, der må betale for tilslutning til offentlige eller private rensningsanlæg m.v., og virksomheder, der selv ejer sådanne anlæg, og som kan afskrive udgifterne ved anskaffelse af anlæggene efter afskrivningsloven.

Ministeren for skatter og afgifter (Kampmann):

Efter ligningslovens § 8 c er der adgang til at fradrage eller afskrive afgifter i anledning af en virksomheds tilslutning til et offentligt eller et privat anlæg, som har erhvervmæssig betydning for virksomheden. Som eksempler på sådanne anlæg kan nævnes anlæg til vandforsyning, kloakering, elektricitetsforsyning, fjernvarmeforsyning og telefon. Statsskattedirektoratet har oplyst, at bidrag til parkeringsfonde, der skal anvendes til etablering af offentlige parkeringspladser, efter den af direktoratet anlagte praksis ikke kan anses for omfattet af bestemmelsen, og ved denne afgørelse har man lagt vægt på, at offentlige parkeringsanlæg ikke har den nære tilknyt-

[Ministeren for skatter og afgifter]

ning til den enkelte virksomhed, som forudsættes i bestemmelsen.

Landsskatteretten har i en kendelse, afsagt for kort tid siden, statueret, at bidrag til vej-anlæg ikke er omfattet af ligningslovens § 8 c, og på den baggrund mener jeg ikke, at jeg kan kritisere afgørelsen. I øvrigt har jeg jo ikke nogen beføjelse til at gribe ind i de enkelte afgørelser, som træffes af de stedlige myndigheder, og jeg går ud fra, at det system ønsker vi begge at opretholde

Bolvig (RV):

Jeg takker ministeren for svaret, men finder ministeren ikke, at det ville være rimeligt, at vi laver det om? Der er mange kommuner, som meget gerne ser, at forskellige virksomheder bidrager til parkeringsfonde, idet det spiller en rolle i byplanlægning og på anden vis. Jeg stiller altså ministeren det spørgsmål, om ministeren finder, at vi bør lave det om.

Ministeren for skatter og afgifter (Kampmann):

Jeg forstår spørgsmålet således, at det nu drejer sig om en ændret lovgivning på det pågældende område, og det vil jeg da godt overveje. Det, jeg referede til, var praksis – efter min opfattelse og efter landsskatterettens opfattelse – i forbindelse med den eksisterende lovgivning.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

De to sidste spørgsmål (spm. nr. 503 og spm. nr. 473) udgår til skriftlig besvarelse.

Hermed var spørgetiden til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål:**Første næstformand (Grete Hækkerup):**

Fra de pågældende ministre er modtaget besvarelser af skriftlige spørgsmål.

Spørgsmål stillet af følgende medlemmer af Folketinget og besvarelserne heraf er optaget i Folketingstidende nedenfor:

Askjær Jørgensen: spm. nr. 356 og 457.

Mette Madsen: spm. nr. 431.

Kjærulff-Schmidt: spm. nr. 437, 438 og 440.

Arentoft: spm. nr. 439 og 472.

Ole Hovmand: spm. nr. 443.

Ingolf Knudsen: spm. nr. 444.

Tyroll: spm. nr. 445.

Kaj V. Andersen: spm. nr. 446.

Kjelgaard: spm. nr. 448.

Grove: spm. nr. 451.

Inger Stilling Pedersen: spm. nr. 454.

Ernst Schmidt: spm. nr. 458.

Halvgaard: spm. nr. 464.

Uwe Jensen (Ribe a.): spm. nr. 465.

Wilhelm: spm. nr. 469.

Waldorff: spm. nr. 470.

Glistrup: spm. nr. 471 og 478.

Kirsten Jacobsen: spm. nr. 474 og 489.

Steen Folke: spm. nr. 475.

Thorndahl: spm. nr. 477.

Honoré: spm. nr. 481.

Til *handelsministeren* (19/1 78) af:

Askjær Jørgensen (FP):

»Ministeren bedes oplyse, hvor meget der totalt årligt fra statskassen udbetales i erhvervsstøtte i Danmark, herunder støtteordninger for landbrug, fiskeri, skibsfart og skibsværfter, gartneri og skovbrug, turisterhverv m. v., og i det omfang, det er muligt, bedes de tilsvarende beløb oplyst dels vedrørende amter, dels vedrørende kommuner.«
(Spn. nr. 356).

Begrundelse.

Spørgsmålet er affødt af, at formanden for danske erhvervscheferes fællesråd i Erhvervsbladet den 2. januar 1978 skriver, at de striber af statsstøtteordninger til erhvervslivet, som folketinget har vedtaget, er til størst gavn for de helt store virksomheder samt for de folk, som er sat til at administrere erhvervsstøttelovene. Endvidere ville de større virksomheder, som eventuelt har gavn af erhvervsstøttelovene, sikkert hellere have en generel omkostningsreduktion.

Hvis formanden har ret i sine bemærkninger i Erhvervsbladet, må det afklares, hvor meget beskatningen af erhvervslivet og dets medarbejdere kan reduceres, såfremt alle offentlige omkostninger til erhvervsstøtte bliver fjernet fra det offentleges udgiftsbudgetter.

[Askjær Jørgensen]

For afklaring af, hvor meget skatten vil kunne reduceres, er det nødvendigt at kende det samlede beløb, som årligt bruges til erhvervsstøtteordninger. Jeg beder om, at konsulentordninger, kurssikringsordninger og enhver udgift for statskassen, som direkte eller indirekte er erhvervsstøtte, må blive medregnet.

Besvarelse (13/2 78):

Handelsministeren (Ivar Nørgaard):

Omfanget af den ydede erhvervsstøtte kan opgøres på forskellig måde, alt efter hvilken betydning man ønsker at tillægge begrebet erhvervsstøtte. Der må således tages stilling til visse afgrænsningsspørgsmål.

En ikke ubetydelig del af det offentlige udgifter vedrører formål, der kommer hele samfundet eller dele deraf og dermed tillige erhvervslivet til gode. Selv om det ikke drejer sig om direkte ydelser til erhvervslivet, vil de ofte være en væsentlig forudsætning for, at dette kan fungere tilfredsstillende. Det gælder for eksempel undervisningsvæsenet i almindelighed, og der kan mere specielt peges på de erhvervsfaglige uddannelser. I nedestående opstilling har man dog valgt ikke at betragte undervisning som erhvervsstøtte.

En række offentlige udbetalinger til erhvervslivet tjener i større eller mindre grad andre formål end erhvervsstøtte og tjener ikke sjældent til at aflaste erhvervslivet for byrder, som det offentlige har pålagt virksomhederne for at tilgodese sådanne almene formål. Som eksempler herpå kan nævnes sociale, sundhedsmæssige, miljømæssige og energibesparende formål. Enkelte af de nedenfor anførte poster kan henføres til denne kategori.

Med hensyn til offentlige udlån til erhvervslivet er det vanskeligt objektivt at fastslå størrelsen af lånenes støtteværdi. For at beregne støtteværdien må renten for det of-

fentlige lån i hvert enkelt tilfælde sammenholdes med renten for den alternative finansiering. Sammenlignes det offentlige udlånsrente med renten for en kassekredit, er der tale om en betydelig støtte. Betragtes den offentlige udlånsvirksomhed derimod som en videreformidling af de udenlandske lån, staten hjemtager – primært for at styrke valuta-reserverne – er der næppe tale om nogen støtte, når man bortser fra, at de enkelte erhvervsvirksomheder som regel ikke selv ville være i stand til at opnå udenlandske lån på tilsvarende vilkår.

Det bør imidlertid erindres, at det offentlige udlånsvirksomhed hovedsagelig foregår på områder, hvor der ikke eller kun vanskeligt findes alternative finansieringsmuligheder. Om lånebeløbenes størrelse skal i øvrigt bemærkes, at det drejer sig om bruttobeløb, der ikke tager hensyn til, at lånene afdrages.

De offentlige lån til erhvervslivet er derfor nedenfor anført uden vurdering af støtteværdiens størrelse.

Endelig bør nævnes, at ydelser, der udbetales under nedennævnte ordninger, i et vist omfang ikke tilfalder erhvervslivet, men ydes til andre. Som eksempel kan anføres, at en del af statsprøveanstaltens og de under Teknologirådet finansierede opgaver udføres for det offentlige og ikke for erhvervslivet.

Således som spørgsmålet er formuleret, har man ikke ment at burde medtage statslige garantiordninger (f. eks. eksportkreditordningen), der ikke umiddelbart medfører udbetaling fra det offentlige.

Erhvervsstøtte i forbindelse med Færøerne og Grønland er ikke medtaget. En sammen-tælling af den nedenfor foretagne opstilling giver som resultat (1977-78):

	1.000 kr.
Administrationsudgifter, staten	31.278
Tilskud, staten	1.118.777,6
kommuner	43.000 ca.
Lån, staten	408.773

Finansloven 1977-78

1.000 kr.

HANDELSMINISTERIET

Danmarks Turistråd	
Statsprøveanstalten	1.794
Danmarks Erhvervsfond	12.913
Konsulentvirksomhed	
Produktivitetsfremme	

Februar 1978

Adm.udg.	Tilskud	Lån
	43.800	
	28.500	
	9.000	

[Handelsministeren]

Eksportfremme		75.000	
Etableringslån (eksportstipendiater)			100
Direktoratet for Egnsudvikling	7.494		
Driftstilskud		1.000*)	
Anlægstilskud		44.000	
Grundlagsinvesteringer		2.900	
Industrihuse			21.100
Egnsudviklingslån			125.200
EIB-globallån (genudlån)			20.000
Teknologirådet	5.250		
Teknologisk service		179.649	10.100
Energibesparende foranstaltninger i industrielle processer		40.000	
Produktudvikling		40.000	
Lån til håndværk og mindre industri			41.000
Lån til detailbutikker inden for levnedsmiddelhandelen			1.000
Fondet til fremme af teknisk og industriel udvikling	1.827		
Tilskud til erhvervsvirksomheder		200	
Lån til erhvervsvirksomheder			18.573
Udviklingskontrakter			7.000
Erhvervelse af aktier			2.000

LANDBRUGSMINISTERIET

Forsøgsfjerkræslagteri		600	
Præmieringsordning vedr. kødproduktion		450	
Konsulentvirksomhed i land- og skovbrug		116.940	
Fremme af regnskabsføring i jordbrugsbedrifter		6.200	
Investeringer i landbrugets produktionsbygninger		50.200	
Modernisering af jordbrugsbedrifter		95.200	
Strukturprojekter inden for jordbruget		12.000	
Rentebetaling af lån til tørkeramte landmænd		8.500	
Gartneri og frugtavl		5.000	5.000
Yngre jordbrugere		15.300	83.500
Dræning og vanding		27.000	
Investeringer i driftsbygninger		35.000	
Jordfordeling		1.400	
Læplantning		7.078	
Jordbrugsmæssige formål m. v.			14.200
Arbejderboliger på landet			1.500
Indkøbsforeninger for mindre jordbrugere			7.000

FISKERIMINISTERIET

Støtte for fiskeriet fra fiskepladser på den vestjyske nordkyst		20	
---	--	----	--

[Handelsministeren]

Aflønning af en dambrugskonsulent	83,5
Aflønning af en driftsøkonomisk konsulent	107,1
Udsætning af laksefisk	350
Strukturtilskud til fiskeriet	10.000
Strukturtilskud til fiskeindustrien	13.000
Særlige produktivitetstilskud	2.000
Forsøgsfiskeri	7.500
Konsulenttjeneste	500

BOLIGMINISTERIET

Byggeriets Udviklingsråd

Forsøgsbyggeri og produktivitet	1.500
Energibesparende foranstaltninger	
Erhvervsbyggeri	92.800
Nybygninger inden for industri og håndværk	90.000
Arbejdsmiljøfremmende foranstaltninger	10.000

MILJØMINISTERIET

Støtte til miljøinvesteringer	2.000	46.000
Fredningsstyrelsen		
Opførelse af feriecentre tilhørende Dansk Folke-Ferie		51.500

Amter og kommuner

Løntilskud ved ansættelse af unge og oprettelse af ekstraordinære lære- og praktikpladser	ca. 43.000
*) Inkl. de regionale udviklingsudvalg.	

Noter

Udviklingsfondet er beregnet netto, dvs. statens kapitaltilførsel. Med hensyn til støtte til skibsværfter og rederier gennem skibskreditordningen henvises til besvarelse til folketingets erhvervsudvalg (alm. del - bil. 2) 2. samling, spørgsmål 1 og 2, 2. august 1977.

Til undervisningsministeren (3/2 78) af:

Mette Madsen (V):

»Finder ministeren, at den ansøgningspraksis, som anvendes af jordemoderskolen på rigshospitalet, er tilfredsstillende?«

(Spm. nr. 431).

Begrundelse.

Jordemoderskolen på rigshospitalet modtager hvert år 8-900 ansøgninger om optagelse til de ca. 60 pladser, der som regel årligt er til rådighed. Fristen er i år fastsat til 28. februar, på hvilket tidspunkt ansøgningskemaet skal være indsendt. Svar kan ifølge vejledningen ikke forventes før august 1978. Det understreges i vejledningen, at antallet af

optagne elever ikke på forhånd kan angives. Det forekommer mig, at denne praksis skaber for stor usikkerhed hos ansøgerne, idet en ventetid fra februar til august vil bevirke, at det er for sent at søge anden uddannelse for den ansøger, der ikke optages.

Besvarelse (16/2 78):

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Jeg finder *ikke*, at den hidtidige praksis, hvorefter ansøgerne til jordemoderskolen på rigshospitalet skal vente fra slutningen af februar til august for at få svar på, om de er optaget, er tilfredsstillende.

Baggrunden for praksis har været det store arbejdspress, der forårsages ikke blot af det store ansøbertal (af størrelsesorden 8-900),

[Undervisningsministeren]

men også af udvælgelsesmåden og -procedu-
ren.

Efter bestemmelserne om jordemoderud-
dannelsen (anordning af 30. november og
bekendtgørelse af 2. december 1976) foreta-
ges udvælgelsen af et optagelsesnævn, og der
er altså ikke tale om en opgave, der kan lø-
ses udelukkende ved i en periode at sætte
ekstra kontorpersonale ind. Optagelsen skal
ske efter retningslinjer, som skal godkendes
af direktoratet for de videregående uddan-
nelser.

Spørgsmålet om godkendelse af retnings-
linjer behandles for tiden i direktoratet og i
det faglige landsudvalg for sundhedsuddan-
nelserne. Jeg er orienteret om, at overvejelser
om optagelsesregler også gør sig gældende
for visse andre korte videregående sundheds-
uddannelser, nemlig fysio- og ergoterapeut-
uddannelserne. Undervisningsministeriet fin-
der det ønskeligt, at optagelsesreglerne til de
korte videregående sundhedsuddannelser så
vidt muligt koordineres.

Når der foreligger objektive optagelsesreg-
ler for jordemoderuddannelsen, kan det for-
ventes, at optagelsesproceduren rationaliseres
på tilsvarende måde, som det er sket ved den
koordinerede tilmelding til de øvrige videre-
gående uddannelser.

Skolen har følt sig forpligtet til at indryk-
ke en annonce den 6. januar 1978, idet man i
årets løb har henvist til kommende annonce i
besvarelsen af forespørgsler fra de mange
interesserede. I annoncen har man oplyst
den sædvanlige ansøgningsfrist og svarfrist.

Skolen oplyser i vejledningen til ansøg-
ningsskemaet, at det endnu er usikkert, hvor
mange der kan optages pr. 1. oktober 1978
og 1. april 1979; det har den baggrund, at en
del af den årlige optagelseskapacitet (som er
besluttet fordoblet fra 30 til 60 pladser af
hensyn til mangelen på jordemødre) overve-
jes flyttet vest for Store Bælt, men at det
endnu ikke er afklaret, hvor mange af plad-
serne der kan blive tale om, og om det kan
ske allerede fra 1978. Først når dette er fast-
slået, vil man kunne sige præcist, hvor man-
ge der optages ved jordemoderskolen på rigs-
hospitalet i 1978-79.

Til *ministeren for offentlige arbejder* (6/2 78)
af:

Kjærulff-Schmidt (FP):

»Mener ministeren, at de senest fremkom-
ne oplysninger om den svenske holdning til
spørgsmålet om fast forbindelse over Øre-
sund vil få indflydelse på spørgsmålet om
Vallensbæk-Tårnby-vejens linjeføring?«
(Spm. nr. 437).

Begrundelse.

Efter at det er blevet klart, at interessen
fra svensk side for placering af en fast for-
bindelse over Øresund i tilknytning til en
lufthavn på Saltholm ikke er til stede, for-
stærkes tvivlen om den fremtidige placering
af Københavns lufthavn. En nærliggende
mulighed er at inddrage dele af Vestamager
til lufthavnsområde. Men dette vil nødven-
diggøre, at linjeføringen for Vallensbæk-
Tårnby-motorvejen ændres. Jeg vil gerne vi-
de, hvilke overvejelser ministeren gør sig om
disse spørgsmål, herunder, om det forberede
projekteringsarbejde vedrørende
Vallensbæk-Tårnby-motorvejen indrettes så
fleksibelt, at det endnu kan nås at gennemfø-
re ændringer, inden motorvejen er anlagt.

Besvarelse (16/2 78):

Ministeren for offentlige arbejder (Kjeld Oie-
sen):

Spørgeren mener, det må være en nærlig-
gende mulighed at inddrage dele af Vestama-
ger til lufthavn, hvis vi ikke får lufthavn på
Saltholm.

Man har selvfølgelig foretaget undersøgel-
ser af en række lufthavnsalternativer, men
den af spørgeren nævnte må på grundlag af
de hidtidige vurderinger betragtes som ureali-
stisk.

Der kan derfor ikke være tale om at belas-
te og eventuelt forsinke projekteringen og
anlægget af motorvejen for at tage højde for
en sådan situation.

Til *ministeren for offentlige arbejder* (6/2 78)
af:

Kjærulff-Schmidt (FP):

»Kan ministeren bekræfte eller afkræfte
forlydender om, at Københavns kommune i
sin 5-årige investeringsplan ikke har afsat
beløb til Teglværkshavnslinjen, og at det alt-
så fortsat er aldeles uvist, om Teglværks-
havnslinjen nogen sinde etableres?«

[Kjæruff-Schmidt]

(Spm. nr. 438).

Begrundelse.

En af de væsentligste forudsætninger for loven om anlæg af Vallensbæk-Tårnby motorvejen var etablering af Teglværkshavnslinjen. Denne linje er alfa og omega, hvis Folehaven skal aflastes, idet det naturligvis er utænkeligt, at henved 30.000 biler, der skal til city, skulle vælge omvejen via Amager, hvis Teglværkshavnslinjen ikke er anlagt.

I forbindelse med besvarelse vil det være af interesse at kende de ændringer i prognoserne, der vil være resultatet af, at Teglværkshavnslinjen ikke anlægges (antal biler pr. døgn).

Spørgeren skal tilføje, at det efter hans mening er en planlægningsmæssig skandale, at Vallensbæk-Tårnby-motorvejen har kunnet vedtages under den forudsætning, at Teglværkshavnslinjen skulle anlægges, når det siden viser sig, at denne forudsætning ikke holder.

Besvarelse (16/2 78):

Ministeren for offentlige arbejder (Kjeld Olesen):

Jeg har forelagt spørgsmålet for overborgmesteren i København, der oplyser, at der på investeringsoversigten i kommunens økonomiske overslag for 1978 som en ny post er afsat et rådighedsbeløb for sådanne arbejder på det overordnede gadenet, om hvilke der er indledt forhandlinger mellem kommunen og staten. Rådighedsbeløbet omfatter som et af de væsentligste arbejder Teglværkshavnslinjen.

Overborgmesteren anfører, at en væsentlig del af de opførte beløb af kommunen er forudsat dækket af staten i forbindelse med de nævnte forhandlinger.

Der tænkes her på et af kommunen fremsat krav for godtgørelse for opgivelsen af statens gennemførelse af et primærgadenet i København. Jeg skal ikke her gå nærmere ind i dette kompensationsspørgsmål, som kommunen har ønsket forhandlet.

Hvorvidt kommunen gennemfører Teglværkshavnslinjen, kan jeg ikke sige mere om endnu. Den er stadig under forhandling.

Jeg skal derimod igen, som jeg og min forgænger, daværende trafikminister Niels

Matthiasen, har gjort gentagne gange tidligere – bl. a. over for spørgeren den 1. december 1976 i tinget – understrege, at det ikke, som spørgeren nu siger, har været en forudsætning for motorvejens gennemførelse, at forbindelsesvejen til centrum anlægges. I så fald ville man selvfølgelig, som min forgænger sagde til spørgeren den 1. december 1976, have sikret sig, at den anlagdes, inden man gik til folketinget med lovforslaget om motorvejen. Motorvejen har også uden denne forbindelse en meget betydelig trafikal og miljømæssig værdi.

Det ses også af prognosetallene, som spørgeren nu ønsker oplyst igen, selv om de gentagne gange er meddelt, sidste gang ved besvarelse af spørgsmål fra udvalget om offentlige arbejder i forbindelse med behandlingen af spørgerens m. fl.s lovforslag om ophævelse af anlægsbemyndigelsen for motorvejen.

Det sagdes her, at ifølge hovedstadsrådets 1990-prognose ville trafikken blive 71.000 køretøjer på motorvejen fra Vallensbæk til afgreningen af Teglværkshavnslinjen og 59.000 på strækningen herfra mod lufthavns-motorvejen samt 28.000 på strækningen mod Teglværkshavn.

Trafikbelastningen 1990 på motorvejen uden en Teglværkshavnslinje skønnes at blive nedsat til ca. 50.000 trafikanter pr. døgn.

Til *ministeren for offentlige arbejder (7/2 78)* af:

Arentoft (FP):

»Der udbedes en vurdering fra ministerens side om de konkurrenceforvridende konsekvenser for bl. a. Københavns og Århus havne ved bevillingen af 60 mill. kr. fra den nordiske investeringsbank til udbygning af Göteborg havn.«

(Spm. nr. 439).

Begrundelse.

Fremskridtspartiet argumenterede kraftigt imod oprettelsen af den nordiske investeringsbank ved lovens gennemførelse og stemte naturligvis imod. Nu bevilges 60 mill. kr. til kraftig udbygning af Göteborg havn på bekostning af bl. a. Københavns og Århus havne. Forudsætningerne ved investeringsbankens oprettelse var netop, at den skulle yde lån til projekter, der ikke var mulighed

[Arentoft]

for at få finansieret ad anden vej. Danske havne er henvist til det private lånemarked, og derfor kan de trufne dispositioner virke stærkt diskriminerende og konkurrenceforvridende.

Jeg skal i øvrigt henvise til minister Lise Østergards besvarelse af fru Mette Madsens spørgsmål nr. 364 af 25. januar 1978 (Folketingstidende sp. 5164-5168), hvor ministeren bl. a. udtaler: „Hovedtanken er den, at der ikke er tale om en direkte konkurrence med mindre danske havne, men om et havneanlæg, der samarbejder med mindre skandinaviske havne“. Københavns og Århus havne, der er basishavne, kan vel næppe betegnes som mindre danske havne. Derfor vil ministerens vurdering af sagen være af stor betydning.

Besvarelse (15/2 78):

Ministeren for offentlige arbejder (Kjeld Olesen):

Den nordiske investeringsbank har ifølge statutterne til formål at yde lån og stille garantier på bankmæssige vilkår og i overensstemmelse med samfundsøkonomiske hensyn med henblik på gennemførelse af investeringsprojekter og eksport af nordisk interesse.

Ifølge det for mig oplyste har repræsentanter for investeringsbanken inden beslutningen om at yde lånet til Göteborg havn på møder med Københavns og Århus havne givet disse en orientering om sagen.

Ministeriet for offentlige arbejder har ikke haft sagen forelagt til udtalelse. På baggrund af de for mig foreliggende oplysninger om vilkårene for lånet, som ligger tæt på almindelige markedsvilkår, er det min opfattelse, at der næppe vil kunne påvises nogen konkurrenceforvridende konsekvenser for Københavns og Århus havne ved ydelsen af det nævnte lån til Göteborg havn.

Til *miljøministeren* (7/2 78) af:

Kjærulff-Schmidt (FP):

»Vil ministeren oplyse, hvilke rekreative, miljømæssige og forureningsmæssige virkninger der vil være forbundet med anbringelse af lossepladsfyld fra Avedøre Holme som en ø, der afspærrer Skrædderholmen?«

(Spm. nr. 440).

Begrundelse.

I forbindelse med motorvejskontorets detailprojektering af Vallensbæk-Tårnby motorvejen er der fremkommet et helt nyt forslag om at anbringe det lossepladsfyld, man ikke kan slippe af med på anden måde, ved eller på Skrædderholmen. Baggrunden er, at hverken Hvidovre kommune eller motorvejskontoret har kunnet anvise andre placeringsmuligheder, og betegnelsen rekreativt areal turde derfor i nogen grad være falsk varebetegnelse for dette projekt.

Jeg beder om, at ministeren i sit svar berører spørgsmålet om, hvilken kommune der skal give miljøtilladelse.

Besvarelse (16/2 78):

Miljøministeren (Niels Matthiasen):

Spørgsmålet har været forelagt miljøstyrelsen, som har oplyst følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

Glostrup kommune har for 12-14 år siden anvendt dele af det nu opfyldte areal på Avedøre Holme som losseplads.

På et tidligt stadium i projekteringen af Vallensbæk-Tårnby motorvejen har det været overvejet at bruge noget af dette fyld til dæmningen foran Skrædderholmen.

Vejdirektoratet har over for miljøstyrelsen oplyst, at disse planer senere er forladt, og at man nu tænker sig dæmningen opført af overskudsjord (råjord) fra vejarbejder andetsteds i hovedstadsområdet.

Der er herefter ikke tale om lossepladsfyld i miljøbeskyttelseslovgivningens forstand, og efter miljøstyrelsens skøn er der ikke miljømæssige eller forureningsmæssige gener forbundet med anvendelsen af overskudsjord som fyldmateriale i det aktuelle tilfælde.

Det kan endelig oplyses, at da projektet er et anlæg på søterritoriet, skal det godkendes af ministeriet for offentlige arbejder, i dette tilfælde i nært samarbejde med miljøministeriet. Projekter af denne art er ikke optaget på bilaget over godkendelsespligtige virksomheder i miljøbeskyttelsesloven, hvorfor projektet ikke kræver kommunal godkendelse i medfør af miljøbeskyttelsesloven.

Til *justitsministeren* (7/2 78) af:

Ole Hovmand (FP):

[Ole Hovmand]

»Ministeren bedes oplyse, hvor mange bemyndigelser der i gældende danske love er givet de forskellige fagministre.«
(Spm. nr. 443).

Begrundelse.

I besvarelsen bedes bemyndigelserne i de enkelte love udspecificeret, således at det fremgår, hvor meget magt de forskellige ministre har til at udstede bekendtgørelser m. m.

Som samfundet igennem de sidste mange år har udviklet sig i retning af et uhyrlig statsdirigeret samfund, er det yderst relevant at få belyst de enkelte loves mange bemyndigelser, således at befolkningen kan se tendensen henimod et socialistisk samfundssystem.

Besvarelse (15/2 78):

Justitsministeren (Erling Jensen):

Justitsministeriet er ikke i besiddelse af nogen samlet oversigt over de bemyndigelser, der efter den gældende lovgivning er givet de forskellige fagministre.

En gennemgang af samtlige lovgivningsområder med henblik på at udarbejde en oversigt over bemyndigelsernes art og antal vil selvsagt være meget arbejdskrævende, og jeg har ikke i anledning af spørgsmålet fundet grundlag for at lade et sådant arbejde påbegynde.

Til statsministeren (8/2 78) af:

Ingolf Knudsen (CD):

»Er statsministeren opmærksom på, at der i stigende grad i lovgivningen opereres med bemyndigelseslove til fagministrene, og vil statsministeren søge denne tendens begrænset?«

(Spm. nr. 444).

Begrundelse.

Det står klart, at mange love kræver såkaldte bemyndigelsesparagraffer af hensyn til en rimelig administration. Men det synes, som om flere og flere love forsynes med bemyndigelsesparagraffer også i tilfælde, hvor det absolut ikke er nødvendigt eller forsvarligt.

Folketinget har den lovgivende funktion og skal være opmærksom på, om de vedtagne love forvaltes efter deres hensigt. Det vanskeliggøres af, at ministrene dækker sig ind under disse bemyndigelsesparagraffer, som i langt de fleste tilfælde giver umådelig stor magt og indflydelse til ministeren og centraladministrationen. Folketinget har ingen mulighed for parlamentarisk kontrol.

Det er selvfølgelig især uheldigt, når man som i Danmark har mindretalsregeringer. Det er da af stor vigtighed at sætte sig på regeringsmagten og dermed centraladministrationen, for derigennem kan man styre udviklingen i den retning, som mindretalsregeringen ønsker, men som der ikke altid er politisk flertal for. Det er en ikke ønskelig situation, som, hvis den udnyttes groft, er imod folkestyrets idé og intentioner.

Mange af de senest vedtagne love indeholder mulighed for at blive udnyttet/brugt som ovenfor beskrevet. Finder statsministeren dette forsvarligt?

Besvarelse (16/2 78):

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Spørgeren er af den opfattelse, at bemyndigelseslovene har fået større betydning i de senere år. Dette vil jeg ikke bestride er tilfældet; men jeg vil dog pege på, at princippet har været kendt i mange år.

Når man har måttet anvende sådanne bemyndigelseslove, hænger det sammen med den almindelige samfundsudvikling, hvor den offentlige sektors rolle er voksende, og hvor stadig større samfundsområder er blevet retligt reguleret. Det er ikke hensigtsmæssigt og næppe heller altid muligt at udforme lovene, således at alle detaljer medtages i selve lovtæksten. Fra de senere år kan jeg således nævne, at miljøområdet er blevet reguleret gennem bemyndigelseslovgivning.

Det er dog ikke sådan, at regeringen helst ser bemyndigelseslovgivning. Jeg er enig med spørgeren i, at det naturligvis må være folkettinget, der fastsætter reglerne. Når vi i nogle tilfælde har foretrukket en bemyndigelseslov, har det været, fordi det ud fra en samlet bedømmelse i den givne situation måtte anses for det mest hensigtsmæssige.

Lad mig understrege, at det er folkettinget, som har vedtaget også bemyndigelseslovene – oftest med stort flertal. Hvis nogle folke-

[Statsministeren]

tingsmedlemmer efterfølgende får den opfattelse, at ministeren udnytter en bemyndigelse i for vidt omfang eller i strid med givne forudsætninger, står det jo ethvert medlem af folketinget frit for at tage initiativ til en lovændring.

Folketinget har i øvrigt gode muligheder for at følge med i, hvorledes bemyndigelser udnyttes. I første række kan nævnes den nydannelse, der skete i folketingsarbejdet i 1972 med indførelsen af de stående udvalg. Ikke mindst udvalgsarbejdets almindelige del, hvor udvalget i nær kontakt med den pågældende minister holder sig orienteret om udviklingen inden for sit arbejdsfelt, har haft betydning for folketingets kontrol bl.a. med, hvorledes bemyndigelser bliver administreret. Det store antal skriftlige udvalgsspørgsmål under almindelig del viser, at denne mulighed udnyttes.

Også på anden måde har folketinget mulighed for at udøve den politiske kontrol, f. eks. gennem onsdagsspørgsmålene, og ved at folketingsmedlemmer henvender sig i ministerierne.

I øvrigt har den enkelte borger, som mener, at en minister i en konkret sag er gået ud over sin bemyndigelse, jo altid den mulighed at få prøvet dette ved domstolene eller folketingets ombudsmand.

Til *ministeren for offentlige arbejder* (8/2 78) af:

Tyroll (VS):

»Hvilke kontrolmuligheder har offentligheden og folketinget – set på baggrund af de omfattende statslige garantier, der er stillet for de pågældende selskabers aktiviteter – over for SAS' og Scanairs dispositioner, herunder muligheder for indsigt med private storaktionærs udnyttelse af deres placering i selskaberne til at opnå store gevinster?«

(Spm. nr. 445).

Begrundelse.

Anledningen til spørgsmålet er selvfølgelig Transairtransaktionen, hvor SAS gennem Scanair i 1968 besluttede at langtidsleje tre Boeingfly af en af sine storaktionærer, den svenske skibsreder Dan-Axel Broström, til en betydelig overpris. Dette skete på trods af, at

det var forudsagt, at lejemålet ville give årlige milliontab.

Det er nødvendigt at præcisere, at spørgsmålet ikke drejer sig om, hvorvidt udvalget om offentlige arbejder ønsker at modtage fortroligt materiale eller ej. Det foreligger der for tiden heller ingen beslutning om. Der har været nyvalg til folketinget siden en tidligere beslutning af denne art.

Spørgsmålet går derimod på, i hvilket omfang statsstøttede selskaber – aktuelt SAS – skal have adgang til at dække over lyssky økonomiske transaktioner, der altså i dette tilfælde udføres som et luftnummer med et sikkerhedsnet i form af statslige garantier for dækning af et evt. driftstab. Spørgsmålet er, om ministeren for offentlige arbejder kan anvise veje, ad hvilke det er muligt for offentligheden og folketinget at føre kontrol med dispositioner og transaktioner uden at støde på argumenter om, at det vil være forretningsmæssigt uacceptabelt for Scanair. Dette argument kan dække over ikke så lidt, så det ville være godt, om ministeren kunne uddybe besvarelsen af spørgsmål nr. 280, hvori det hedder, at ministeren ikke finder det rigtigt at søge SAS' beslutning omgjort.

Som sagen står, er det ikke anbefalelsesværdigt at forlænge de statslige garantier, når de udløber. Det er fuldstændig uigennemsigtigt for lønarbejderklassen, hvad man herigennem kan komme til at lægge ryg til. Det gælder for øvrigt flere statslige og halvstatslige virksomheder.

Besvarelse (14/2 78):

Ministeren for offentlige arbejder (Kjeld Olesen):

Det spørgsmål, hr. Tyroll har stillet, har, som det fremgår af begrundelsen, sin baggrund i SAS' køb af det svenske charterselskab Transair, en sag, der som bekendt har givet anledning til megen debat i folketinget og til en række spørgsmål til og svar fra ministeren for offentlige arbejder. Da det nu stillede spørgsmål i særlig grad er beslægtet med spørgsmål nr. 121/1975-76 fra udvalget om offentlige arbejder, tillader jeg mig at henvise til min forgængers svar af 27. september 1976 til udvalget. Af svaret, der vedlægges som bilag, og som jeg fuldt ud kan tilslutte mig, fremgår blandt andet, at kontrolmulighederne i høj grad er knyttet til sta-

[Ministeren for offentlige arbejder]

tens repræsentant i SAS' styre, og at repræsentanten har fået pålagt en særlig pligt til orientering af ministeren forud for beslutninger i styret, hvor det kan blive aktuelt at indtage og fastholde et dansk særstandpunkt.

Jeg vil i øvrigt gerne tilføje, at det ikke er rigtigt, at der er stillet »omfattende statslige garantier« for Scanairs aktiviteter. Det er tværtimod i artikel 2, stk. 2, i garantioverenskomsten mellem Danmark, Norge og Sverige (udenrigsministeriets bekendtgørelse af 27. januar 1976) udtrykkelig fastslået, at garantien til SAS' 3 moderselskaber ikke omfatter underskud, som måtte forekomme i anledning af selskabernes virksomhed i Scanair, Transair eller eventuelle andre charterselskaber.

Bilag til ministeren for offentlige arbejders skrivelse af 14. februar 1978 til Folketinget.

MINISTEREN FOR OFFENTLIGE ARBEJDER
Den 27. september 1976.

Under henvisning til udvalgets skrivelse af 1. juli 1976 (Alm. del – bil. 274) følger hermed i 70 eksemplarer min besvarelse af udvalgets spørgsmål nr. 121.

Niels Matthiassen

Til Folketingets udvalg om offentlige arbejder.

Underbilag.

Bilag til ministeren for offentlige arbejders skrivelse af 27. september 1976 til Folketingets udvalg om offentlige arbejder.

Spørgsmål:

121. »Der ønskes en redegørelse for, hvad ministeren for offentlige arbejder har foretaget sig for at få »en stærkere udnyttelse af de bestående muligheder for politisk indseende med DDLs løbende virksomhed som parthaver i SAS«.

Ovenstående citat er fra udvalgets betænkning af 6. juni 1975 vedrørende SAS' koncessionsforlængelse.«

Svar:

Jeg vil gerne først minde om mit svar af 31. marts 1976 på udvalgets spørgsmål nr. 39 (1975-76), hvori jeg bl. a. anførte følgende:

»Det andet forhold, jeg vil fremhæve i denne sammenhæng, er, at SAS er en forretningsvirksomhed og skal drives efter forretningsmæssige principper. Der skødt som led i denne virksomhed løbende træffes et meget stort antal beslutninger af større eller mindre rækkevidde. Det er efter min opfattelse helt umuligt at forestille sig, at man fra en trafikministers eller et Folketingsudvalgs side løbende skulle følge, endsize tage stilling til alle disse beslutninger. Man kan og bør efterfølgende kontrollere og om fornødent kritisere virksomheden i almindelighed og visse meget betydningsfulde enkelt-dispositioner.«

Jeg føler mig overbevist om, at den opfattelse, jeg dér gav udtryk for, har været den almindelige, både før og efter vedtagelsen af lov nr. 273 af 26. juni 1975 om forlængelse af Danmarks deltagelse i det skandinaviske luftfartssamarbejde. Når jeg i forbindelse med udvalgets behandling af forslaget til den nævnte lov udtalte mig som citeret i spørgsmålet, er det derfor klart, at jeg ikke har forestillet mig en politisk styring, der griber ind i SAS' daglige drift.

Jeg skal endvidere erindre om, at jeg i mit svar på spørgsmål nr. 39 tillige udtalte:

»SAS er, som det er bekendt, opbygget af tre moderselskaber, et dansk, et norsk og et svensk, og hvert af disse selskaber er igen halvt statsligt og halvt privat. Der er således reelt seks parter involveret i dette samarbejde. Dette indebærer på den ene side, at ingen af disse parter kan forvente at få sine ønsker og synspunkter fuldt og ubeskåret igennem i alle forhold, hvis samarbejdet fortsat skal bestå. På den anden side er det klart, at en af parterne fra tid til anden kan være i den situation, at han af hensyn til for ham vitale interesser må fastholde et standpunkt imod de øvrige parthavere. Det er en situation, vi kender fra andre samarbejdsforhold, hvor flere nationer deltager, og som er en del af samarbejdets pris.«

Med henblik på varetagelsen af den danske stats interesser af den sidstnævnte karakter har jeg pålagt den danske statslige repræsentant i SAS' styre forud for beslutninger i styret i sager, som kan involvere spørgsmål af denne karakter, at orientere mig. Derudo-

[Ministeren for offentlige arbejder]

ver modtager jeg løbende en bredere orientering om konsortiets virksomhed.

Til *udenrigsministeren* (8/2 78) af:

Kaj V. Andersen (V):

»Hvilke forestillinger vil den danske regering gøre over for Sovjetunionen, enten gennem det nuværende formandskab i EF, i FN eller på anden måde, for at søge at bremse den aftalestridige udbygning af de sovjetiske støjsendere, der forhindrer såvel de østeuropæiske som de sovjetiske folk i at modtage vestlige radioudsendelser?«

(Spm. nr. 446).

Begrundelse.

Trods Helsingforsaftalen af 1975 fortsætter Sovjetunionen bl. a. ifølge en række seriøse pressemeddelelser stadig sin udbygning af støjsendere af mere avanceret type end tidligere kendt.

Således sender den russiske musikradio 24 timer i døgnet med særlig stærk effekt på de samme bølgelængder som vestlige radiostationer. På de samme stationers kanaler bringes en gennemtrængende hyletone, og man har for nylig taget en ny metode, den såkaldte stavelsessalat, i brug. Herved generer man de vestlige sendere med et lydbånd med russisk tekst, der gentager hver stavelse et halvt sekund forsinket. Ved at forskyde støjsenderne en smule i forhold til de vestlige udsendelser opnår man tillige en generende pibetone.

Mange flygtninge og emigranter beretter, at de vestlige sendere, der således søges kvalt af Sovjet, for længst har forladt den sensationsbetonede arbejdsmåde, der kendetegnede den kolde krigs epoke, og i dag er rene nyhedsmedier, der bevisligt ofte formidler informationer hurtigere og mere korrekt end de officielle radiostationer i de østlande, hvis forhold de beskæftiger sig med.

Besvarelse (16/2 78):

Udenrigsministeren (K. B. Andersen):

I anledning af dette spørgsmål kan jeg oplyse, at efter det for regeringen foreliggende er der siden undertegnelsen af Slutakten fra Konferencen om Sikkerhed og Samarbejde i Europa (CSCE) i 1975 ikke sket nogen forværring af det problem, der peges på.

I Helsingforslutakten fra 1975 hedder det om dette spørgsmål; »De deltagende stater bemærker sig den øgede udbredelse af information via radio og udtrykker håbet om, at denne proces vil fortsætte for at imødekomme interessen for gensidig forståelse mellem folkene og de mål, som denne konference har fastlagt.«

Under CSCE-opfølgingsmødet i Beograd har en stor del af tiden været viet en vurdering af standpunktet til gennemførelsen af Slutaktens bestemmelser. Her har også spørgsmålet om vestlige radiostationers udsendelser til de østeuropæiske lande og USSR været drøftet.

Debatten om disse spørgsmål – såvel som om andre dele af Slutakten – har i sig selv haft stor værdi, idet det herved anerkendes, at sådanne spørgsmål overhovedet kan gøres til genstand for multilaterale drøftelser mellem Øst og Vest. Hertil kommer, at de deltagende stater vil mødes igen i Madrid i 1980 til et lignende opfølgingsmøde, hvilket garanterer, at debatten, og dermed også selve CSCE-processen, vil blive videreført.

Vi må se i øjnene, at der er tale om en langvarig proces, men den danske regering arbejder stedse for, at alle Slutaktens bestemmelser iværksættes af samtlige deltagende lande.

Til *socialministeren* (8/2 78) af:

Kjelgaard (KF):

»Med hvilken motivering henvender socialstyrelsen sig ved licitation specielt til typehusfirmaer?«

(Spm. nr. 448).

Begrundelse.

Socialstyrelsen har i en annonce i Sjællands Tidende udbudt opførelsen af et værksted for åndssvage i Slagelse i licitation. Arbejdet udbydes i annoncen med særligt henblik på typehusfirmaer. Da udtrykket må forekomme dels at nedvurdere andre tilbudsgivere, dels indskrænker kredsen af tilbudsgivende, der kan være sikre på at blive behandlet på lige fod med de øvrige, bør det efter min mening tilkendegives, at den pågældende licitationsudbydning må ændres og ikke bør gentages. Mange mindre virksomhe-

[Kjølgaard]

der holdes utvivlsomt borte fra licitationen gennem den anvendte fremgangsmåde.

Besvarelse (16/2 78):

Socialministeren (Eva Gredal):

I begrundelsen for spørgsmålet er anført, at dette er rejst i anledning af socialstyrelsens udbydelse af opførelsen af et værksted i Slagelse for åndssvage.

I anledning af det stillede spørgsmål har jeg indhentet oplysninger om sagen fra socialstyrelsen, hvoraf fremgår, at det skyldes en beklagelig fejl, at styrelsen i en annonce i Sjællands Tidende har angivet, at udbydelsen af opførelsen af et værksted for åndssvage i Slagelse ville ske med særligt henblik på typehusfirmaer.

Dette synes dog ikke at have haft indflydelse på annonceringsresultatet, idet 30 firmaer omfattende alle typer af entreprenørfirmaer – heraf kun 9 typehusfirmaer – har vist interesse.

Jeg vil gerne tilføje, at lignende fejl vil blive søgt undgået i fremtiden.

Til *ministeren for offentlige arbejder (9/2 78)* af:

Grove (KF):

»Vil ministeren fremlægge tidsforløbet for henvendelser mellem SAS og ministeriet i forbindelse med licitationen vedrørende bortforpagtningen af det toldfrie tobaks- og spiritussalg i Københavns lufthavn i Kastrup og oplyse, om SAS har været bekendt med de øvrige tilbud, da SAS' sidste (supplerende) tilbud blev afgivet?«

(Spm. nr. 451).

Begrundelse.

Efter ministerens besvarelse af mit spørgsmål i folketinget den 8. ds. er der i dagspressen fremkommet oplysninger om, at SAS' tilbud nr. to er indkommet ca. to måneder efter fristens udløb. Jeg vil herefter finde det rigtigt, at ministeren giver en kort oversigt over de henvendelser, der i denne sag er sket fra ministeriet til SAS og fra SAS til ministeriet, inklusive tilbudsafgivelserne, således at de forskellige henvendelser kan datofæstes.

Besvarelse (16/2 78):

Ministeren for offentlige arbejder (Kjeld Olesen):

Om tidsforløbet for henvendelser mellem SAS og ministeriet – som jeg i denne sammenhæng mener bør omfatte også Københavns lufthavnsvæsen – i forbindelse med licitationen vedrørende bortforpagtningen af det toldfrie tobaks- og spiritussalg i Københavns lufthavn i Kastrup kan jeg oplyse, at SAS i skrivelse af 9. marts 1977 til Københavns lufthavnsvæsen – fremsendt til ministeriet for offentlige arbejder den 16. marts 1977 – ansøgte om forlængelse af den gældende forpagtningskontrakt vedrørende tax-free shop for en 5-årig periode, at ministeriet for offentlige arbejder i skrivelse af 3. maj 1977 meddelte SAS, at ministeren for offentlige arbejder fandt, at forpagtningsforholdet i forbindelse med udløbet af den nuværende kontraktperiode burde udbydes i licitation, at SAS i skrivelse af 6. maj 1977 fremsatte protest imod, at forpagtningsforholdet blev udbudt i licitation, og anmodede om, at der ikke blev foretaget mere i sagen, før SAS havde haft lejlighed til at fremlægge sine synspunkter for ministeriet, at ministeriet i skrivelse af 9. maj 1977 anmodede om, at dette måtte ske snarest muligt, at SAS i skrivelse af 26. maj 1977 i forbindelse med en redegørelse om konsortiets vurdering af grundlaget for forpagtningen af tax-free shop på ny fremsatte protest imod, at virksomheden i SAS' taxfree forretning på Kastrup blev udbudt i licitation, og henstillede, at SAS opnåede forlængelse af den nuværende aftale efter tidligere gældende retningslinjer, at ministeriet den 1. juni 1977 orienterede SAS om ministerens bevarelse af en henvendelse fra SAS' Ansattes Fælles Samråd vedrørende det i taxfree shop ansatte personales forhold, at ministeriet ved skrivelse af 26. september 1977 til SAS fremsendte kopi af skrivelse af samme dato til Københavns lufthavnsvæsen om forlængelse i 6 måneder (til 31. marts 1978) af den mellem SAS og Københavns lufthavnsvæsen indgåede forpagtningskontrakt vedrørende taxfree shop for at sikre forretningens fortsatte drift i tidsrummet fra udløbet af SAS' hidtidige forpagtningskon-

[Ministeren for offentlige arbejder]

trakt (30. september 1977) og indtil et nyt forpagtningsforhold efter afholdt licitation kunne træde i kraft (1. april 1978),

at Københavns lufthavnsvæsen med skrivelse af 4. oktober 1977 til SAS fremsendte et i overensstemmelse hermed affattet tillæg om kontraktens forlængelse,

at SAS i skrivelse af 30. november 1977 til Københavns lufthavnsvæsen indgav licitationstilbud om at fortsætte driften af taxfree shop for yderligere en 5-årig periode,

at SAS i skrivelse af 1. december 1977 til ministeren for offentlige arbejder orienterede denne om det til lufthavnsvæsenet afgivne tilbud, samtidig med at selskabet på ny protesterede mod beslutningen og redegjorde nærmere for de omsætningsmæssige konsekvenser for taxfree shop ved en genoptagelse af afgiftsfrit salg om bord på SAS-fly i inter-nordisk trafik,

at SAS i skrivelse af 20. januar 1978 til ministeren for offentlige arbejder anmodede om forhandling om taxfree shop, at en sådan forhandling fandt sted ved et møde hos ministeren for offentlige arbejder den 25. januar 1978,

at SAS i skrivelse af 26. januar 1978 til Københavns lufthavnsvæsen ændrede sit tilbud af 30. november 1977, samt

at Københavns lufthavnsvæsen den 27. januar 1978 tilskrev bl. a. SAS om, at der var truffet beslutning om afholdelse af ny licitation.

Jeg kan tilføje, at SAS hverken herfra eller fra Københavns lufthavnsvæsen er blevet gjort bekendt med det nærmere indhold af de øvrige indkomne tilbud, men at der på et møde den 19. december 1977 i Københavns lufthavns repræsentantskab, hvor SAS – og i øvrigt charterselskaberne ved direktør A. Helgstrand, Sterling Airways A/S – er repræsenteret, til samtlige tilstedeværende medlemmer af repræsentantskabet blev udleveret en tabelanalyse af samtlige ved den afholdte licitation indkomne tilbud, indeholdende nogle af lufthavnsvæsenet foretagne beregninger vedrørende bl. a. det forventede pro-venu for forpagtningsgiver af tilbuddene.

Jeg kan endvidere oplyse, at der efter Københavns lufthavnsvæsens fremsendelse her-til af tilbudsmateriale dels til lufthavnsvæsenet, dels til ministeriet for offentlige arbejder af andre tilbudsgivere end SAS er fremsendt

forskellige supplerende oplysninger og forslag.

Til *indenrigsministeren* (9/2 78) af:

Inger Stilling Pedersen (KrF):

»Kan ministeren oplyse, om en kommune har ret til at ligestille missionshuse med forsamlingshuse med hensyn til kommunal grundskyld?«

(Spm. nr. 454).

Begrundelse.

Missionshuse har ofte en større betydning for det lokale samfund, end man umiddelbart tror. Det er f. eks. ofte samlingssted for børne- og ungdomsarbejde, som er åbent for alle. Mange forskellige foreninger har mulighed for at afholde møder i missionshusene. Det må være kommunernes ret i de lokale samfund at ligestille forsamlingshuse og missionshuse.

Besvarelse (14/2 78):

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

Spørgsmålet refererer til en konkret sag, hvor tilsynsrådet for Århus amt over for Langå kommune har udtalt, at kommunens beslutning om at fritage Langå Missionshus for betaling af kommunal ejendomsskat, var ulovlig. Tilsynsrådets afgørelse er af en advokat for Kirkelig Forening for den indre Mission i Danmark påklaget til indenrigsministeriet.

Det kan om den konkrete sag oplyses, at tilsynsrådet er af den opfattelse, at missionshuset ikke kan betragtes som et forsamlingshus og derfor ikke er omfattet af bestemmelsen i § 8, litra d, i lov om beskatning til kommunerne af faste ejendomme, jfr. lovbe-kendtgørelse nr. 307 af 30. maj 1973.

Efter advokatens opfattelse har kommunen haft hjemmel til at meddele fritagelse for ejendomsskatterne såvel efter selve loven som efter fast administrativ praksis.

Sagen er på indeværende tidspunkt under ekspedition i indenrigsministeriet, hvorfor jeg ikke kan udtale mig om de af parterne fremførte påstande.

Spørgeren vil til sin tid blive orienteret om sagens udfald.

[Indenrigsministeren]

Supplerende besvarelse (20/2 78):

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

Den 14. februar 1978 meddelte jeg, at den konkrete sag, hvortil spørgsmålet refererer – en af tilsynsrådet for Århus amt afgivet erklæring angående muligheden for at fritage Langå Missionshus for kommunal ejendoms-skat – for tiden var under ekspedition i indenrigsministeriet, idet jeg samtidig gav til-sagn om til sin tid at orientere spørgeren om sagens udfald.

I tilslutning hertil kan jeg meddele, at indenrigsministeriet nu over for ejeren af det pågældende missionshus har givet udtryk for den opfattelse, at også missionshuse, der ale-ne anvendes til møder af religiøs karakter, er omfattet af bestemmelsen i den kommunale ejendomsskattelovs § 8, stk. 1 d), således at kommunalbestyrelsen vil kunne meddele fritagelse for grundskyld, når lovens betingelser i øvrigt er opfyldt.

Jeg har samtidig gjort opmærksom på, at spørgsmålet henhører under domstolenes af-gørelse.

Til *ministeren for skatter og afgifter (9/2 78)* af:

Askjær Jørgensen (FP):

»Vil ministeren oplyse, hvor mange moms-registrerede virksomheder der findes på adressen, hvor den tidligere Bådsmadsstræ-des kaserne var beliggende, det nuværende Christiania?«

(Spm. nr. 457).

Begrundelse.

Under debatten i folketinget den 8. februa-r 1978 stillede jeg spørgsmål til socialdemo-kratiet og til regeringen, som ikke blev be-svaret.

Da mange medarbejdere i danske virksom-heder, f. eks. ved politiske møder, stiller for-skellige spørgsmål vedrørende Christiania, finder jeg det nødvendigt at få spørgsmålene belyst.

Spørgsmålet om, hvor mange momsregi-strerede virksomheder der er i Christiania, er et af spørgsmålene, som man ofte møder ude i befolkningen, og der er således stor almin-delig interesse i spørgsmålet.

Besvarelse (13/2 78):

Ministeren for skatter og afgifter (Kamp-mann):

Virksomhederne på Christiania er registre-ret under ét. Det var ved momsregistreringen oplyst, at hver enkelt virksomhed drives som et kollektiv med økonomisk forpligtelse over for Christianias økonomigruppe.

Ifølge merværdiafgiftslovens § 5, stk. 4, kan registreringspligtige virksomheder, der ikke har samme ejer, registreres under ét. Samregistreringen er sket med økonomigrup-pen som ansvarlig over for toldvæsenet.

Til *miljøministeren (9/2 78)* af:

Ernst Schmidt (FP):

»Kan levnedsmiddelkontrollen drage en bestyrelse for et forsamlingshus til ansvar for køkkenforhold m. v., når kun private benyt-ter forsamlingshuset og dets faciliteter?«

(Spm. nr. 458).

Begrundelse.

Da der ifølge oplysninger fra levnedsmid-delkontrollen er uklarhed om spørgsmålet, ønskes det klargjort, også fordi der for tiden foregår en registrering af landets forsam-lingshuse og forholdene omkring disse.

Besvarelse (20/2 78):

Miljøministeren (Niels Matthiasen):

I henhold til levnedsmiddelovens § 34, stk. 1, må salg og servering af levnedsmidler ikke påbegyndes, før godkendelse hertil er meddelt af kommunalbestyrelsen. Levnedsmidler, der fremstilles i private husholdnin-ger er ikke omfattet af loven, jfr. § 10, stk. 3.

Veterinærdirektoratet, der administrerer denne del af levnedsmiddeloven, fortolker lovens bestemmelser således, at forsamlings-huse o. lign., hvori der foregår salg og serve-ring m. m. af levnedsmidler, som udgangs-punkt skal godkendes efter reglerne i miljø-ministeriets bekendtgørelse nr. 369 af 27. juni 1974 om detailforhandling, herunder ved ser-ving af levnedsmidler.

Veterinærdirektoratet oplyser imidlertid, at det er veterinærdirektoratets opfattelse, at levnedsmiddeloven ikke finder anvendelse, når et forsamlingshus udelukkende lejes ud til selskaber af privat karakter (f. eks. fami-

[Miljøministeren]

liefester) og maden leveres tilberedt til forsamlingshuset fra privat husholdning eller som diner transportable.

Såfremt anvendelsen ikke er af en sådan karakter, er det veterinærdirektoratets opfattelse, at levnedsmiddellovens regler om godkendelse og tilsyn er gældende, således at en bestyrelse for et forsamlingshus kan drages til ansvar for ikke at have opfyldt betingelserne for godkendelse af køkkenforhold m. v.

Veterinærdirektoratets fortolkning af bestemmelserne giver mig ikke anledning til bemærkninger. Om en bestyrelse for et forsamlingshus kan drages til ansvar, beror således på karakteren af anvendelsen af forsamlingshuset.

Til forsvarsministeren (10/2 78) af:

Halvgaard (FP):

»Vil ministeren drage omsorg for, at farvandsdirektoratet fremover opgiver olieborpositionerne i Nordsøen, ikke blot på basis af længde- og breddegrader, men også i DECCA?«

(Spm. nr. 464).

Begrundelse.

I Genève-konventionen står, at olieboringer ikke må påføre fiskerierhvervet uberettigede indgreb. Efter fiskernes opfattelse er det det, der hidtil er sket, således at godt 1.000 borepositioner i Nordsøen hindrer fiskeri i et område på størrelse med Fyn.

Fiskernes ønske er at få positionerne opgivet i DECCA, idet det forbudte område dermed kunne indskrænkes til en størrelse svarende til en brøkdæl af det nuværende.

Besvarelse (17/2 78):

Forsvarsministeren (Søgaard):

Oplysninger om boreplatformes position i Nordsøen modtages i farvandsdirektoratet fra britiske og norske »Efterretninger for Søfarende« samt for den danske sokkels vedkommende fra koncessionshaveren. Positionerne er udelukkende opgivet i bredde- og længdegrader uden oplysning om, hvorledes positionsbestemmelserne har fundet sted.

Det må dog antages, at det er sket på grundlag af enten navigationssatellitter eller

et nøjagtigere positionssystem, benævnt »Pulse 8-systemet«.

Intet af disse positionssystemer anvendes af fiskerne, der helt overvejende anvender DECCA-NAVIGATOR-systemet.

På grundlag af de af olieselskaberne opgivne geografiske positioner kan en tilsvarende teoretisk DECCA-position beregnes, men den er erfaringsmæssigt behæftet med så store fejl, at den vil kunne afvige betydeligt fra en på stedet foretaget aflæsning. Den teoretiske position vil således ikke kunne være fiskerne til nogen hjælp. I øvrigt vil de pågældende selv kunne foretage denne omsætning i de udgivne fiskerikort.

Farvandsdirektoratet har ikke mulighed for at kunne fremskaffe nøjagtige DECCA-positioner aflæst på borestederne for at skaffe sig viden om borestedernes beliggenhed i DECCA-systemet. For dansk områdes vedkommende vil problemet kunne løses ved at installere DECCA-modtagere om bord på boreplatformene. Dette spørgsmål henhører under energistyrelsen, der eventuelt vil kunne pålægge koncessionshaveren en sådan pligt.

Jeg har derfor anmodet handelsministeren om at undersøge mulighederne for, at fiskernes ønske søges imødekommet.

Til udenrigsministeren (10/2 78) af:

Uwe Jensen (Ribe a.) (FP):

»Vil ministeren oplyse, om det løntilskud på 10 kr. pr. time, der ifølge undervisningsministeriets cirkulære af 4. november 1977 ydes til arbejdsgivere, er i overensstemmelse med EFs udlægning af begrebet subsidier?«

(Spm. nr. 465).

Begrundelse.

Der henvises til EF-dokument 536/77 af 3. februar 1978, hvor en engelsk forespørgsel behandler problematikken omkring beskæftigelsesstøtte som eventuelt konkurrenceforvridende moment i protektionistisk henseende.

Besvarelse (20/2 78):

Udenrigsministeren (K. B. Andersen):

Undervisningsministeriets cirkulære af 4. november 1977 om uddannelsesmæssige foranstaltninger mod ungdomsarbejdsløsheden i kommuner og amtskommuner er udsendt i

[Udenrigsministeren]

henhold til lov nr. 488 af 14. september 1977 om ekstraordinære beskæftigelsesfremmende foranstaltninger i kommuner og amtskommuner.

Ifølge cirkulæret kan tilskud til private virksomheder kun ydes, såfremt der er tale om oprettelse af ekstraordinære praktik- og lærepladser, det vil sige ansættelsesforhold, som ellers ikke vil kunne forventes at blive indgået af virksomheden. Eleverne/lærlingene må således ikke erstatte allerede ansat personale. Tilskuddet ydes med 10 kr. pr. arbejdstime inden for normal arbejdstid under elevens/lærlingens ophold i virksomheden. Der kan maksimalt ydes i alt 15.000 kr. pr. ansættelsesforhold, der normalt skal omfatte et fuldt uddannelsesforløb på 2-4 år.

På denne baggrund er det klart, at der er tale om en uddannelsesmæssig foranstaltning. De private virksomheder, der modtager de nævnte tilskud, vil ikke få en konkurrencemæssig fordel, over for virksomheder af lignende art i de øvrige EF-medlemsstater, ligesom støtten ikke vil påvirke samhandelen. Derfor er ordningen efter regeringens opfattelse ikke i strid med EF-forbuddet mod statsstøtte.

Til *ministeren for skatter og afgifter* (10/2 78) af:

Wilhelm (VS):

»Hvilken beføjelse har ligningsrådet til at foretage afstemning om, hvorvidt gældende skattelove skal overholdes eller ej?«

(Spm. nr. 469.

Begrundelse.

Selskabsskattelovens § 12 siger ikke, at danske datterselskaber af multinationale selskaber kan sættes i skat efter et skøn. Den siger som bekendt, at sådanne selskaber skal sættes i skat efter et skøn.

Retningslinjerne for dette skøn er præciseret: til selskabets skattepligtige indkomst skal henføres den fortjeneste, som selskabet må antages at ville have opnået, hvis selskabet havde været et uafhængigt foretagende. Der er således ikke tale om rent vilkårlige skøn.

På den baggrund kan det undre, at ligningsrådet på sit møde den 31. januar 1978 foretog en afstemning om statsskattedirektoratets indstilling om forhøjelse af den skatte-

pligtige indkomst for BP, Esso, Chevron og Texaco for indkomståret 1976.

I realiteten blev det jo nemlig en afstemning om, hvorvidt den gældende lov skal overholdes eller ej.

Det er klart, at ligningsrådet må være beføjet til at tage stilling til de retningslinjer, statsskattedirektoratet vil lægge til grund for sit skøn. Men det er ganske øjensynlig ikke dem, man stemte om.

Til Politiken for den 1. februar 1978 siger medlem af ligningsrådet Ib Stetter: Det er helt urimeligt, at skattevæsenet skal have lov til at skønne om virksomhedernes avancer. Og til Børsen samme dag siger han: Jeg er rystet. Jeg vil under ingen omstændigheder være med til, at skatteydere, der afleverer regnskaber, bliver skønsmæssigt ansat – uden begrundelse.

Det er klart, at Ib Stetter ikke bryder sig om skønsmæssig ansættelse. Det er naturligvis hans ret at arbejde på at få loven ændret. Men nu siger altså den gældende lov, at der skal foretages en skønsmæssig ansættelse. Spørgsmålet er, om det så er et ligningsrådsmedlems ret at bruge denne post til at forsøge at få en vedtagelse om, at loven ikke skal overholdes.

Besvarelse (17/2 78):

Ministeren for skatter og afgifter (Kampmann):

Ligningsrådet har – naturligvis – ingen beføjelse til at foretage afstemning om, hvorvidt gældende skattelove skal overholdes eller ej.

I begrundelsen for spørgsmålet anføres, at det kan undre, at ligningsrådet på sit møde den 31. januar 1978 foretog en afstemning om statsskattedirektoratets indstilling om forhøjelse af den skattepligtige indkomst for BP, Esso, Chevron og Texaco for indkomståret 1976. Det anføres, at det jo i realiteten blev en afstemning om, hvorvidt den gældende lov skal overholdes eller ej.

I landsskatteretslovens § 3 er det bl. a. bestemt, at ligningsdirektoratet – nu statsskattedirektoratet – skal undersøge rigtigheden af de foretagne ansættelser såvel for den løbende ligning som for de tidligere ligninger. Anser ligningsdirektoratet en ansættelse for urigtig, kan direktoratet enten bemyndige vedkommende skatteråd til at ændre ansæt-

[Ministeren for skatter og afgifter]

telsen eller forelægge sagen for ligningsrådet, som er berettiget til at ændre ansættelserne.

Med hjemmel i den nævnte lovs § 6 er der ved bekendtgørelse nr. 298 af 7. juli 1942 fastsat nærmere regler vedrørende ligningsdirektoratets og ligningsrådets virksomhed. Om møderne i ligningsrådet er det i bekendtgørelsens § 34 bl. a. bestemt, at når drøftelsen af en sag er afsluttet, formulerer ligningsdirektøren det eller de spørgsmål, om hvilke der eventuelt skal stemmes. I tilfælde af stemmelighed er ligningsdirektørens stemme afgørende.

Der er i det oplyste intet, der tyder på, at ligningsrådets afgørelse i det foreliggende tilfælde ikke skulle være truffet i overensstemmelse med de fastsatte regler.

Til *ministeren for kulturelle anliggender* (13/2 78) af:

Waldorff (VS):

»Vil ministeren fremlægge en oversigt over, hvilke møder, officielle såvel som uofficielle, der i de sidste 2 år er afholdt mellem DRs ledelse, eventuelt med repræsentanter for de enkelte afdelinger, og forskellige interesseorganisationer?«

(Spm. nr. 470).

Begrundelse.

Ved besvarelsen af mit spørgsmål den 1. februar vedrørende uofficielle møder mellem DR og de store erhvervsorganisationer måtte ministeren bekræfte, at disse møder finder sted.

Min understregning af de muligheder for politisk kontrol med DRs udsendelser, der ligger i disse møder, affejede ministeren med en henvisning til, at der også holdes møder med fagbevægelsen, ligesom ministeren afviste, at der var tale om månedlige møder med arbejdsgiverorganisationerne.

Det må oplagt være i befolkningens interesse at få at vide, hvilke organisationer der holdes møde med og hvor ofte; er det kun LO, som har repræsenteret fagbevægelsen, eller er det også enkelte forbund og fagforeninger, og i så fald hvilke, og er der afholdt møder med organisationer, som ikke repræsenterer erhvervsinteresser, såsom lejerorganisationer, miljøbevægelsen, kvindebevægelsen m. v., og i så fald hvilke?

Besvarelse (24/2 78):

Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Matthiasen):

Spørgsmålet er stillet i fortsættelse af min mundtlige besvarelse i folketinget den 1. februar, hvor jeg bekræftede, at der blev afholdt møder mellem Danmarks Radio og forskellige organisationer. Også om det supplerende spørgsmål af 13. februar 1978 har jeg fået en orientering af Danmarks Radio, der oplyser, at driftsledelsen og medarbejderne deltager i mange møder i årets løb med forskellige grupper i samfundet, herunder også interessegrupper. Denne formaliserede og uformaliserede kontaktsvirksomhed er spredt ud over institutionen, og der findes ingen samlet oversigt over disse møder. Danmarks Radio har ikke fundet grundlag for at søge foretaget en opgørelse over den samlede mødevirksomhed eller dele af denne, idet man finder det påkrævet på ny at understrege, at sigtet med disse møder og kontakter er at sikre opfyldelsen af alsidighedskravet.

Som jeg oplyste i mit svar den 1. februar 1978, har jeg som minister ikke tænkt mig at blande mig i Danmarks Radios mødevirksomhed eller i andre dele af den daglige virksomhed. Efter radiolovens § 9 er det radiorådet, der har ansvaret for programvirksomheden og for, at lovens bestemmelser for institutionens virksomhed overholdes, herunder bestemmelserne om at tilstræbe størst mulig alsidighed i programudbuddet.

Til *fiskeriministeren* (13/2 78) af:

Glistrup (FP):

»Ministeren bedes redegøre for de principper, der har været fulgt ved grænsedragningen i Vesterhavet og Skagerrak mellem norsk fiskevand og EF-havet, og som tilsyneladende har ført til, at adskillige fiskefelter, der ligger længere fra Norge end fra danskekysten, er blevet henført til norsk herredømme.«

(Spm. nr. 471).

Begrundelse.

Med den bestandige forværrelse, der i disse måneder finder sted for reglen om havnes frihed, er det blevet af største betydning

[Glistrup]

at få fastslået, fra hvilke vandområder i Vesterhavet Norge kan bortjage danske fiskere.

Som udviklingen ulykkeligvis har formet sig ved den dårlige danske indsats i EFs fiskeriforhandlinger, må man befrygte, at grænsen mellem de norske fiskevande og EF-havet kan blive af skæbnsvanger betydning mange år frem i tiden. Blandt de mange danske fiskeripolitiske indsatser, der er påkrævede for tiden, er også at gøre et forsøg på at sikre, at denne grænselinje – som jo ikke tidligere har haft så særlig stor betydning – ikke bliver hævdunden til at være mere sydgående end strengt nødvendigt.

Ét er, at Norge, dengang man ikke rigtig troede på olieforekomster i Vesterhavets undergrund, fik en meget betydelig bid af fastlandssoklen, der blev reserveret til norsk olieudvinding. Noget helt andet er fiskeriforholdene, hvor der ikke kan være den mindste rimelighed i, at man uden videre tager sit udgangspunkt i undergrundsafgørelsen i sin tid. Dertil er forholdene for de to erhverv alt for forskellige såvel historisk som aktuelt, og afgørelsen vedrørende fiskerigrænsedragningen kan jo vise sig at være af så kolossal betydning for en lang årrække fremover, at der nok kan være al mulig grund til på ny at gøre et energisk forsøg med henblik på at få rimeliggjort de grænselinjer, man i øjeblikket arbejder ud fra.

Det bedes derfor i ministerens svar ikke blot meddelt, på hvilket grundlag den nuværende grænsedragning er foretaget, men også, hvorvidt ministeren har taget noget initiativ over for Norge med henblik på at få grænsedragningen revideret, og hvordan ministeren bedømmer mulighederne for et vellykket udfald af en sådan aktion.

Besvarelse (20/2 78):

Fiskeriministeren (Svend Jakobsen):

Folketinget vedtog i december 1976 et af statsministeren fremsat forslag til lov om Danmarks riges fiskeriterritorium (lov nr. 597 af 17. december 1976).

Loven bemyndiger statsministeren til at gennemføre udvidelse af det danske fiskeriterritorium indtil en bredde af 200 sømil. Hvor fiskeriterritoriet skal afgrænses i forhold til stater, hvis kyster ligger over for det danske riges kyster i en afstand, der er mindre end 400 sømil, eller som grænser op til

Danmark, sker afgrænsningen i mangel af særlig aftale herom efter midtlinjen.

I medfør af denne lov fastsattes fiskerigrænsen i Nordsøen i forhold til Forbundsrepublikken Tyskland samt til Storbritannien og Norge ved statsministeriets bekendtgørelse nr. 628 af 22. december 1976 og fiskerigrænsen i Skagerrak i forhold til Norge og Sverige ved statsministeriets bekendtgørelse nr. 639 af 22. december 1977.

I henhold til disse to bekendtgørelser følger grænsen i forhold til Norge såvel i Nordsøen som i Skagerrak midtlinjen, hvilket stemmer overens med gældende folkeret på området. Også afgrænsningen af den kontinentale sokkel mellem Danmark og Norge er fastsat efter en midtlinje, og som behandlet i bemærkningerne til ovennævnte lov om Danmarks riges fiskeriterritorium er fiskeri- og sokkelgrænserne sammenfaldende.

Da fiskerigrænserne som nævnt er fastsat efter gældende internationale regler, ses der ikke at være grundlag for at tage fastsættelsen op til revision. I øvrigt skal det fremhæves, at midtlinjen er den linje, der overalt ligger lige langt fra de nærmeste punkter på basislinjen ved de to landes kyster. Hvis nogen derfor kunne have fået det indtryk, at der findes fiskefelter, som ligger længere fra norske end fra danske kyster, og som nu er henført til den norske fiskerizone, må dette bero på en misforståelse.

Vedrørende de fiskerimæssige spørgsmål kan jeg oplyse, at fiskeriet i Skagerrak fortsætter i henhold til overenskomst af 19. december 1966 mellem Danmark, Norge og Sverige om gensidig adgang til fiskeri i Skagerrak. Overenskomsten tillader fartøjer fra de 3 lande at drive fiskeri indtil en afstand af 4 sømil fra basislinjerne. I Nordsøen vil opdelingen af farvandet i fiskerizoner, der delvis er omfattet af EFs fiskerizoner, delvis er under norsk fiskerijurisdiktion, derimod ikke kunne undgå at indvirke på fiskerimønstret. Det er derfor af stor vigtighed, at der afsluttes fiskeriaftaler mellem EF og Norge. Danmark har hele tiden, ikke mindst i sin nuværende formandskabsperiode i EF, arbejdet for, at en sådan aftale kommer i stand. Hensynet såvel til fiskernes udnyttelse af fiskeressourcerne som til samarbejde om ressourcernes bevarelse taler for sådanne fiskeriaftaler. Det er mit indtryk, at en aftale med Norge er meget nært forestående.

[Fiskeriministeren]

Til indenrigsministeren (14/2 78) af:

Arentoft (FP):

»Vil ministeren overveje i de statistiske oplysninger fra kommunerne til Danmarks Statistik om ydelser efter bistandsloven at lade de fuldstændige CPR-numre i indberetningerne erstattes af numre, hvor de tre løbenummercifre udgår, hvorved identifikationen af den enkelte person er umulig?«

(Spm. nr. 472).

Begrundelse.

Som bekendt består CPR-nummeret af ti cifre. De første seks er fødselsdata, de tre næste er løbenumre, og det sidste er et kontrolciffer, der beregnes på grundlag af de første ni cifre. Yderligere tildeles CPR-numre således, at ulige kontrolcifre tildeles mænd og lige kvinder. Af statistiske grunde vil derfor de første seks cifre (fødselsdata) og sidste ciffer (køn) være tilstrækkeligt til statistisk bearbejdning, og det vil ikke være muligt at identificere den enkelte person. At slette de tre løbenummercifre vil meget let kunne udføres maskinelt og billigt ved en programsøjfe, der indbygges i det samlede program af Kommunedata I/S. Der skal altså ikke foretages den i dagspressen omtalte kostbare manuelle behandling af indberetningerne, og ihvorvel man i princippet kan sige, at personoplysninger opbevares i Danmarks Statistik på en mindst lige så betryggende måde som i kommunerne og Kommunedata I/S, vil det være en løsning, der vil kunne tilfredstille alle parter uden nævneværdige omkostninger.

Besvarelse (23/2 78):

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

Begrundelsen for at anvende de fuldstændige CPR-numre ved kommunernes indberetninger til Danmarks Statistik til brug for klientstatistikken på bistandslovens område er herigennem at tilstræbe den mest rationelle form, som muliggør anvendelse af allerede tidligere registrerede oplysninger, og hindre dobbeltindberetninger, samtidig med at kommunerne arbejdsmæssigt belastes mindst muligt.

Der kan i denne forbindelse henvises til følgende mere detaljerede redegørelse for

anvendelsen af CPR-numre, som er indeholdt i den orienteringsskrivelse af 11. januar 1978 om klientstatistikken, som Danmarks Statistik har tilstillet samtlige kommuner:

»For at samle disse oplysninger fra forskellige administrative systemer er det nødvendigt med en entydig identifikation, og den eneste identifikation, der muliggør denne samling af oplysninger, er CPR-nummeret.

Anvendelsen af CPR-nummeret som identifikation er også en forudsætning for, at Danmarks Statistik kan sammenkæde to på hinanden følgende års indberetninger og dermed overflødiggen genindberetning af stadig aktuelle oplysninger.

Som eksempel herpå kan nævnes, at 1977-indberetningerne vedrørende bistand til børn og unge omfatter samtlige sager, hvori mod der for 1978 og efterfølgende år alene skal indberettes nye beslutninger med hensyn til beskikkelse af personlig rådgiver, anbringelser uden for eget hjem, døgnophold uden for eget hjem i forbindelse med henstillinger og pålæg og for særforsorgsklienter i privat døgnpleje, fordi man netop via CPR-nummeret kan kombinere de senest indberettede oplysninger med tidligere registrerede og fortsat gældende oplysninger.

CPR-nummeret har således udover oplysninger om alder og køn karakter af et vigtigt statistisk hjælpemiddel, der dels muliggør samling af oplysninger fra forskellige administrative systemer, dels muliggør anvendelsen af tidligere indberettede oplysninger.

Foruden at lette arbejdsbyrden for kommunerne indebærer anvendelsen af CPR-nummeret, at statistikken bliver mere præcis og nøjagtig, idet det herved er muligt at sikre, at samme person kun tælles med én gang.«

Da statistiksystemet yderligere er resultat af et udvalgsarbejde, hvorunder der blev opnået enighed mellem de centrale sociale myndigheder, de kommunale organisationer og Danmarks Statistik, og da jeg i øvrigt er enig med spørgeren i, at personoplysninger opbevares i Danmarks Statistik på en mindst lige så betryggende måde som i kommunerne og Kommunedata I/S, finder jeg ikke grundlag for at foreslå, at løbenummercifre udgår ved kommunernes indberetning af klienternes CPR-nummer.

Til boligministeren (14/2 78) af:

[Kirsten Jacobsen]

Kirsten Jacobsen (FP):

»Vil ministeren tage skridt til at ændre loven om isoleringstilskud og -fradrag, således at en- og tofamilieshuse i alle tilfælde bliver fritaget for den tvungne brug af isoleringskonsulenter, og vil ministeren ligeledes sørge for, at der i det almindelige oplysningsmateriale vedrørende lovene gives oplysning om, hvad isoleringskonsulenter koster (oplysningen bedes givet som et gennemsnitshonorar for et almindeligt enfamilieshus)?«

(Spm. nr. 474).

Begrundelse.

Ifølge loven kræver udskiftning eller ændring af varme anlæg i alle tilfælde brug af isoleringskonsulent, men de forholdsvis beskedne tilskud og fradrag, der er tale om, vil i de fleste tilfælde ikke engang kunne dække konsulentens honorar, og på den baggrund virker det latterligt, at folk tvinges til at anvende isoleringskonsulent, hvis det, de opnår, i realiteten stiller dem dårligere, end de ville have været stillet uden anvendelse af tilskuds- og fradragloven overhovedet.

Besvarelse (22/2 78):

Boligministeren (Ove Hove):

Hvis et en- eller tofamilieshus er udlejet, er det omfattet af den under boligministeriet hørende tilskudsordning og her er udgangspunktet, at anvendelsen af de særlige energikonsulenter er obligatorisk ikke alene ved udskiftning eller forbedring af varme anlæg, men også ved gennemførelse af andre energibesparende foranstaltninger. Hvis et en- eller tofamilieshus derimod bebos af ejeren, er det omfattet af den fradragordning, som henhører under ministeren for skatter og afgifter. Her er udgangspunktet, at det er op til den enkelte ejer at afgøre, om han ønsker sagkyndig bistand, dog at der gælder den særlige regel, at ved visse foranstaltninger som f. eks. forbedring eller udskiftning af varme anlæg, skal der anvendes enten en energikonsulent eller en anden sagkyndig. For en- og tofamilieshuse, der bebos af ejeren, er der således ikke i noget tilfælde krav om obligatorisk anvendelse af energikonsulenterne, idet den sagkyndige bistand, som kræves ved visse foranstaltninger, kan ydes enten af en energikonsulent eller af en anden sagkyndig.

Der er ikke fastsat generelle bestemmelser om, hvilke sagkyndige der kan komme i betragtning, og det er således op til den enkelte kommune i de konkrete tilfælde at tage stilling til, om den bistand, der anvendes, er tilstrækkelig sagkyndig.

Såfremt en ejer af et en- eller tofamilieshus anvender en af energikonsulenterne, skal der betales et honorar på 160 kr. pr. time inkl. alle omkostninger. Det er ikke muligt at give oplysning om, hvor stort gennemsnitshonoraret er for et almindeligt enfamilieshus. Da boligministeriet i sin tid forhandlede med de faglige organisationer om honorarets størrelse, var man inde på, om der kunne fastsættes bestemte takster til forskellige typer af ejendomme, herunder en bestemt honorarsats til et almindeligt enfamilieshus, men under forhandlingen med organisationerne fandt man det ikke muligt at nå frem til sådanne satser, og derfor blev det aftalt, at honoraret som nævnt beror på konsulentens timeforbrug. Honoraret vil således være af forskellig størrelse, afhængig af, hvilken ejendom der er tale om, og hvilke energimæssige problemer der foreligger i de konkrete tilfælde. Men der er ikke tale om, at ansøgerne kan blive mødt med honorarkrav af en størrelse, som de ikke havde regnet med, for ansøgerne kan blot sørge for at aftale honorarets størrelse med konsulenten, inden konsulenten påbegynder sit arbejde. At der indgås en sådan aftale, har boligministeriet udtrykkeligt anbefalet i den informationspjece, som ministeriet har udarbejdet om tilskudsordningen.

Til *udenrigsministeren* (14/2 78) af:

Steen Folke (VS):

»Med hvilken begrundelse har udenrigsministeriet nægtet at udfærdige en sædvanlig introduktionsskrivelse til filminstruktør Ib Makwarth til brug for en reportagerejse til Brasilien?«

(Spm. nr. 475).

Begrundelse.

I lighed med andre journalister og filmfolk har Ib Makwarth flere gange tidligere af udenrigsministeriet fået en introduktionsskrivelse (to whom it may concern) til eventuel brug over for myndigheder i forbindelse med filmarbejde i Brasilien. De tidligere rejser er

[Steen Folke]

resulteret i en række film, der ser med kritiske øjne på det brasilianske samfund under det nuværende regime.

Til brug for en ny reportage rejse har Ib Makwarth ansøgt udenrigsministeriet om at få en ny introduktionsskrivelse. Dette er imidlertid blevet afslået efter »grundig overvejelse både principielt og i lyset af erfaringerne fra den tidligere rejse« (brev fra udenrigsministeriet, sign. Anders Georg, 26/1 1978).

Der er grund til at antage, at afslaget hænger sammen med en henvendelse til udenrigsministeriet fra de brasilianske myndigheder. Det er beklagelig, at udenrigsministeriet har truffet sin afgørelse alene på dette grundlag og uden overhovedet at give Ib Makwarth lejlighed til at fremstille sin version af sagen.

Besvarelse (24/2 78):

Udenrigsministeren (K. B. Andersen):

Som svar på hr. Steen Folkes spørgsmål skal jeg oplyse, at udenrigsministeriet lejlighedsvis udfærdiger introduktionsskrivelser til journalister, som af en redaktion udsendes til fremmede lande, hvor en sådan skrivelse skønnes at være en nødvendig eller dog nyttig kontaktbistand.

For hr. Ib Makwarths vedkommende foreligger der ingen henvendelse fra nogen redaktion. Hr. Makwarth angav i sin anmodning til udenrigsministeriet, at det var hans hensigt at indrejse i Brasilien på et turistvisum, medens der for journalister i professionelt ærinde udkræves et særligt visum, som alene kan udstedes af en brasiliansk ambassade i udlandet.

Når udenrigsministeriet tillige baserer sin afgørelse på erfaringer fra hr. Makwarths tidligere rejse i Brasilien, skyldes det de vanskeligheder, som var en følge af, at hr. Makwarth, i strid med sine erklæringer hertil, ikke havde opfyldt de almindeligt gældende brasilianske bestemmelser for indførsel af filmsudstyr og -materiel, oprettelse af en bankgaranti i forbindelse hermed samt optagelsestilladelse, med hvilke regler han udtrykkelig var blevet gjort bekendt. Hr. Makwarth var ved denne rejse udstyret med en skrivelse fra udenrigsministeriet, der registrerede den medbragte filmudrustning. Han har

ikke ved den nu aktuelle lejlighed udbedt sig en tilsvarende registreringskrivelse.

Det kan tilføjes, at udenrigsministeriet ved sin overvejelse af sagen har rådet over hr. Makwarths egne udførlige mundtlige og skriftlige oplysninger, og at man i øvrigt ikke i sagens anledning har haft nogen form for kommunikation med brasilianske myndigheder. Som en særlig service over for hr. Makwarth har man underrettet den danske repræsentation i Brasilia om hr. Makwarths tilstedeværelse i landet.

Til *miljøministeren (15/2 78)* af:

Thorndahl (FP):

»Kan en kommunalbestyrelse lovligt undlade at give klagevejledning vedrørende en § 27-afgørelse om etablering og udbygning af rensningsanlæg?«

(Spm. nr. 477).

Begrundelse.

Frederiksværk kommunalbestyrelse udsendte i begyndelsen af 1977 regninger til Frederiksværk bys husstande til dækning af omkostningerne ved etablering af ledningsforbindelse fra det eksisterende rensningsanlæg til et nyt centralrensningsanlæg. Regningerne motiveredes med henvisning til den i medfør af vandløbsloven udarbejdede betalingsvedtægt, der imidlertid efter sin daværende formulering ikke indeholdt mulighed for at foretage denne opkrævning. Internt motiveres regningsfremsendelsen ved henvisning til miljøbeskyttelseslovens § 27.

Regningerne fremsendes imidlertid uden den fornødne klagevejledning og som nævnt alene med henvisning til en kommissionsgodkendt betalingsvedtægt, der ikke indeholdt den fornødne hjemmel.

På denne baggrund må opkrævningerne antages at være ugyldige.

Besvarelse (23/2 78):

Miljøministeren (Niels Matthiasen):

Regler om fordeling af udgifter til udførelse, drift og vedligeholdelse af spildevandsanlæg (betalingsvedtægter) træffes efter reglerne i miljøbeskyttelseslovens § 27. Afgørelser efter disse regler skal – som afgørelser i øvrigt

[Miljøministeren]

efter loven, jfr. §§ 65-66 – meddeles til rette vedkommende ledsaget af klagevejledning.

Undlædelse af at meddele klagevejledning antages almindeligvis ikke at medføre afgørelsens ugyldighed, men bevirker, at klagefristen først begynder at løbe fra det tidspunkt, hvor afgørelsen meddeles i den rette form; det vil i dette tilfælde sige med oplysning om klagemyndighed og fristen for klage.

Det forhold, at en kommunalbestyrelse udsender regninger til opkrævning af bidrag efter en spildevandsbetalingsvedtægt, kan næppe betragtes som en afgørelse efter loven, og der skal derfor heller ikke gives klagevejledning i den anledning. Hvis en borger imidlertid føler sig utilfreds med opkrævningen eller regningsbeløbet, må fremgangsmåden være denne, at han retter henvendelse til kommunalbestyrelsen og gør rede for sine indsigelser, hvad enten de vedrører hjemmelsspørgsmål eller knytter sig til vedtægtens fortolkning med hensyn til den enkelte borgers forhold. Den afgørelse, kommunalbestyrelsen herefter træffer, kan påklages efter lovens bestemmelser, og afgørelsen skal indeholde oplysning herom.

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at henvende opmærksomheden på bemærkningerne til § 27 i forslaget til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse, som for tiden behandles af folketinget. Det er her anført, at det er ministeriets tanke at udarbejde nærmere regler om fremlæggelse af og frister for indsigelser imod betalingsvedtægter på linje med de regler om behandling af spildevandsplaner og -projekter, der er indeholdt i spildevandsbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 174 af 29. marts 1974).

Samtidig minder jeg om de foreslåede ændringer af reglerne om klage over betalingsvedtægter, hvorefter klageadgangen – i modsætning til nu – gøres generel, men til gengæld koncentreret om retlige spørgsmål, der som nævnt i bemærkningerne til lovforslaget også omfatter fortolkningsproblemer vedrørende den enkelte bidragsydners forhold til betalingsvedtægten såvel som betalingsvedtægtens lovlighed i det hele taget.

Til udenrigsministeren (16/2 78) af:

Glistrup (FP):

»Hvor meget skal de danske skatteydere betale – alt iberegnet – for udenrigsministerens sammenkomst med nogle kolleger den 14. februar 1978?«

(Spm. nr. 478).

Begrundelse:

Det var en sølsom oplevelse at færdes på Christiansborg tirsdag den 14. februar 1978. Huset var spækket med politifolk. De vandrede aldeles beskæftigelsesløse rundt dagen igennem. Forhallen så ud som et turistbureau. Udenrigsministeriet stod som udgiver af en lang række flot udstyrede brochurer, der på alskens sprog fortalte om velsignelserne ved det danske socialdemokrati. Tekniske indretninger var placeret i masser af værelser med henblik på, at hverden på få sekunder kunne få at vide, hvad der dog skete i det danske folketingets bygning.

Ifølge alt, hvad der er offentligheden bekendt, var alt dette staffage omkring forhold, som den danske stat ikke har en brik indflydelse på, og som det derfor er aldeles afsindigt at ofre danske skatteyderpenge på.

Det drejede sig om, at udenrigsministeren skulle mødes med folk fra de andre otte EF-landes udenrigsministerier for at udslynge bandbuller og belæringer om Sydafrika, Mellemøsten, supermagternes balance og adskillige andre forhold, som man selvfølgelig godt kan interessere sig for privat, abstrakt og teoretisk, men som ingen dansker alligevel kan eller bør gøre noget effektivt ved.

Som Ekstra Bladet så fornuftigt skriver: – Det får komikkens skær, når de store, store mænd sidder og fortæller hinanden, hvad de plejer at fortælle hinanden om fjerne verdensdele – mens deres egen del af Europa sidder til halsen i uløste problemer. Der sidder ni mænd og gentager kendte standpunkter om, hvorfor de intet skal gøre i den fjerne verden. Og imens tikker besked ind fra Bruxelles om, at EF-Kommissionens formand Roy Jenkins venter 9 mill. flere unge arbejdsløse frem til 1985 – oven i EFs i dag 6,5 mill. ledige. Hvor må verden uden for fællesmarkedet dog være glad for de herrers omsorg. –

Dertil kommer, at EF ikke har noget med udenrigspolitik at gøre, og det vil unægtelig være dødsensfarligt for Danmark, om vi på grund af ambitiøse og nævenyttige politikere

[Glistrup]

skulle blive draget ind i stormagtsspillet ved gennem EF at skulle spise kirsebær med stormagterne.

Naturligvis kan det ikke afvises, at den, der påtager sig udenrigsministerposten, pådrager sig en noget større erhvervsrisiko for at blive myrdet eller taget som gidsel af terroristbander, uanset om jobbet jo – i hvert tilfælde i Danmark – er så væsentlig mindre samfundsværdifuldt end de fleste andre beskæftigelser. Dette kan dog langt fra begrunde et sådant hysterisk masseopbud af politibetjente, der kunne være brugt mere fornuftigt ved at beskytte den almindelige mand ude på gader og veje end ved at skulle spille sikkerhedsvagt for et sammensurium som det, vi oplevede på Christiansborg tirsdag den 14. februar 1978.

I svaret bedes medregnet fuld aflønning af de offentligt ansatte, som blev taget ud af normal tjeneste den pågældende dag. Det er selvfølgelig ikke tilstrækkelig forklaring at sige, at de alligevel skulle have haft deres løn fra statskassen, eller at de kan indhente det arbejde, som de ikke kunne nå i tirsdags, ved at bestille noget mere i de kommende uger.

Besvarelse (24/2 78):

Udenrigsministeren (K. B. Andersen):

Den sammenkomst, forespørgslen retter sig imod, er, som det vil vides, mødet den 14. februar 1978 mellem udenrigsministrene fra de ni EF-lande. Der afholdes årligt fire ordinære møder af denne type, hvoraf to falder i den danske formandskabsperiode. Udgifterne ved disse møder er ligesom de øvrige merudgifter ved det danske formandskab godkendt af folketingets finansudvalg (aktstykke nr. 465 af 16. juni 1977).

Udgifterne ved mødet har andraget ca. 200.000 kr., hvilket svarer til det budgetterede beløb. I beløbet er indbefattet betaling for tjenesteydelser leveret f. eks. gennem folketinget. Derimod er ikke indbefattet de normale lønninger til offentligt ansatte såsom udenrigsministerielle embedsmænd og politi, hvis opgaver i forbindelse med et sådant møde er led i deres normale tjeneste.

Forespørgersens begrundelse indeholder en række øjensynlige misforståelser. Medens det er rigtigt, at EF som traktatmæssig organisation ikke beskæftiger sig med udenrigspolitik, vil det være kendt fra bl. a. de udenrigspoli-

tiske debatter i folketinget og i øvrigt fra det nævnte aktstykke, at der mellem EFs udenrigsministre foregår et udenrigspolitisk samarbejde. Som et led i dette samarbejde, der blev indledt i 1970 på grundlag af den såkaldte Luxembourg-rapport og senere Københavns-rapport (1973) om det europæiske politiske samarbejde, har der igennem årene været afholdt en række møder på udenrigsministerniveau, hvoraf mødet i København den 14. februar 1978 var det 29. I overensstemmelse med de nævnte rapporter afholdes disse møder i formandskabets hovedstad.

Blandt de øvrige misforståelser skal jeg indskrænke mig til at fremdrage påstanden om, at der på mødet uddeltes en række brochurer om »velsignelserne ved det danske socialdemokrati«. Det, der uddeltes til mødedeltagerne, herunder i særlig grad til de mange repræsentanter for udenlandske nyhedsmedier, der dækker en sådan begivenhed, var generelt informationsmateriale om Danmark og om dansk udenrigspolitik samt om samarbejdet i EF set fra en dansk synsvinkel.

Til udenrigsministeren (16/2 78) af:

Honoré (KrF):

»Hvad er industrialiseringsfonden for udviklingslandenes udviklingspolitiske hensigt med at støtte etableringen af et bryggeri i Nigeria?«

(Spm. nr. 481).

Begrundelse.

Ifølge en pressemeddelelse af 3. januar fra industrialiseringsfonden for udviklingslandene er der den 28. december 1977 blevet undertegnet en aftale mellem aktieselskabet CERKEM, industrialiseringsfonden for udviklingslandene samt lokalstaten Plateau State i Nigeria om etablering af et bryggeri.

Selskabet etableres med en aktiekapital på ca. 23 mill. kr. fordelt på 20 pct. til industrialiseringsfonden for udviklingslandene, 20 pct. til CERKEM og de resterende 60 pct. til Plateau State. De samlede investeringer anslås at beløbe sig til 163 mill. kr.

Af hvilke årsager har industrialiseringsfonden for udviklingslandene valgt at støtte netop et sådant projekt?

[Honoré]

Besvarelse (24/2 78):

Udenrigsministeren (K. B. Andersen):

Spørgsmålet har været forelagt industrialiseringsfonden for udviklingslandene, der har afgivet nedenstående udtalelse, til hvis indhold jeg kan henholde mig:

»IFU gav i 1977 et bindende tilsagn om at medfinansiere et bryggeri i Jos, Nigeria. Baggrunden herfor var, at man via CERKEM A/S fik en henvendelse fra den nigerianske lokalregering i Plateau State med ønske om et bryggeri.

Projektet, som i sit oplæg har vist sig at være et økonomisk forsvarligt projekt, vil både i byggeperioden og produktionsfasen være meget beskæftigelsesfremmende, idet mindst 450 lokale arbejdere vil kunne finde varig beskæftigelse herved.

Hertil kommer, at den stærke økonomiske udvikling i Nigeria har bevirket en stærk stigning i importen af øl. Det har på grund heraf været Nigerias ønske at erstatte importen med lokal produktion.

Bryggeriet må antages tillige at ville bidrage til at trække forbruget ned af det ofte meget urene og sundhedsfarlige øl, der brygges i hjemmebryggeri. Det nye bryggeri vil brygge øl af dansk kvalitet og med dansk hygiejne.«

Til *miljøministeren (17/2 78)* af:

Camre (S):

»Hvorledes bedømmer miljøstyrelsen de netop offentliggjorte rapporter om konsekvenserne af en reaktorulykke på Barsebäck-værket, og giver rapporterne anledning til en ændret vurdering af beredskabsplanerne for en sådan ulykke?«

(Spm. nr. 484).

Begrundelse.

Ifølge dagspressen indeholder den ene af rapporterne, der er udarbejdet af amerikanske forskere, oplysninger om, at 1.000 mennesker kan risikere strålingsdød, hvis de ikke evakueres i løbet af et døgn efter en reaktorulykke på Barsebäck-værket. Forskerne mener herudover, at antallet af døde i værste fald vil kunne nå op på omkring 70.000, hvis der ikke bliver foretaget evakuering inden én uge. Disse oplysninger må give anledning til, at miljømyndighederne foretager en ny vur-

dering af de eksisterende beredskabsplaner for en reaktorulykke på Barsebäck.

Besvarelse (27/2 78):

Miljøministeren (Niels Matthiasen):

Jeg har forelagt spørgsmålet for miljøstyrelsen, som har oplyst, at styrelsen endnu ikke har modtaget de rapporter om Barsebäck-værket, der blev omtalt på en pressekonference den 14. februar 1978. Miljøstyrelsen har tidligere truffet aftale med den svenske energikommission om at få rapporterne tilsendt samtidig med udsendelsen i Sverige. Den 23. februar 1978 har kommissionen over for miljøstyrelsen oplyst, at rapporterne er under udsendelse og kan forventes at være styrelsen i hænde i første halvdel af ugen fra den 27. februar 1978 til den 4. marts 1978.

Miljøstyrelsen foretager i forvejen en revidering af den danske beredskabsplan vedrørende Barsebäck-værket. Når de nævnte rapporter modtages fra Sverige, vil disse naturligvis indgå i overvejelserne om beredskabsplanen for Barsebäck-værket.

Til *boligministeren (20/2 78)* af:

Kirsten Jacobsen (FP):

Med hvilken lovhjemmel har ministeren bestemt, at parcelhusejere altid er forpligtet til at anvende energikonsulent ved ændring og udskiftning af varme anlæg?«

(Spm. nr. 489).

Begrundelse.

Det fremgår af oplysninger fra flere kommuner, at der generelt stilles krav om tvungen brug af energikonsulent, også i enfamiliehuse, hvis arbejdet drejer sig om udskiftning eller ændring af varme anlæg.

Besvarelse (24/2 78):

Boligministeren (Ove Hove):

Gennemførelse af energibesparende foranstaltninger i parcelhuse, som bebos af ejeren, er omfattet af den skattemæssige fradragsordning, og spørgsmål om anvendelse af sagkyndig bistand i forbindelse hermed henhører under ministeren for skatter og afgifter.

Den under boligministeriet hørende tilskudsordning for energibesparende foran-

[Boligministeren]

staltninger omfatter udlejede parcelhuse. Såfremt en ejer af et udlejet parcelhus ønsker at få foretaget ændring eller udskiftning af værmøntlægget, kan der ifølge den af boligministeriet udstedte bekendtgørelse kun ydes tilskud til en sådan foranstaltning, såfremt en energikonsulent afgiver erklæring om, at tilbagebetalingstiden højst vil være 8 år.

Denne bestemmelse har til formål at sikre, at tilskuddene ydes til energimæssigt rentable foranstaltninger, og hjemmelen til denne bestemmelse i bekendtgørelsen er § 13 a i loven om statstilskud, hvorefter boligministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om en konsulenttjeneste, hvis opgave er at yde sagkyndig bistand i forbindelse med foranstaltninger i henhold til loven. Denne bestemmelse blev indsat i loven i forbindelse med de bevillinger, som blev givet som et led i augustforliget 1977. I lovforslagets bemærkninger var bl. a. anført følgende: »Det vil blive en forudsætning for tilskud, at foranstaltningernes energibesparende effekt attesteres af en sagkyndig.«

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af:

Forslag til lov om ophævelse af lov om dødsstraf for visse handlinger begået under krig eller fjendtlig besættelse samt om ændring af militær straffelov [af Tastesen (S), Jørgen Junior (FP), Yvonne Herløv Andersen (CD), Gert Petersen (SF), Tove Jørgensen (DKP), Niels Helveg Petersen (RV), Mølgaard (DR) og Wilhjelms (VS)].

(Lovforslag nr. L 93. Fremsat 15/11 77).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Jimmy Stahr (S):

Når vi her i folketinget giver love, så vil disse love normalt indeholde rammer, som andre, bestyrelser, administration og domstole, kan bevæge sig inden for. Vi lægger op til en mere eller mindre personlig bedømmelse, og desuden giver vi i langt de fleste tilfælde muligheder for at anke og for at ændre tidligere afgørelser.

Det er en vigtig del af vores lovgivning, at nye synspunkter og nye beviser skal have mulighed for at komme den anklagede til gode eller for den sags skyld til skade. De fleste af os vil ikke være den sikkerhed foruden, hvad enten det drejer sig om en lille butikstuv eller en stor skattesnyder.

Men ét sted i vores lovgivning, nemlig i de paragraffer, vi behandler i dag, er der tale om en definitiv lovgivning. Når en dødsdom er afsagt og fuldbyrdet, kan den ikke ændres. Dødsstraffen må alene af den grund være betænkelig for vores retsbevidsthed.

Hvis dødsstraffen havde det formål, at den ville redde andre og flere liv, så kunne man måske give sig til at diskutere indstillingen til dødsstraf og komme til at stå over for en ubehagelig afvejning af liv mod liv. Men intet kan påvises til forsvar for den definitive straffeform. Lande med dødsstraf har stadig mord – ja, procentvis i visse tilfælde højere end lande uden dødsstraf. Og besættelsesmagter vil fortsat myrde løs og de besatte stadig slå tilbage med mord uanset trussel om dødsstraf.

I diskussionen om dette lovforslag har der ved tidligere behandlinger været henvist til situationen under den tyske besættelse af Danmark i 1940–45. Men situationen er så unormal i tilfælde af krig, besættelse eller krigslignende tilstande, at både lovlige og ulovlige myndigheder vil give sig til at lave særlove, og derfor kan man ikke bagefter undgå en diskussion og eventuelt en tilbagevirkende lovgivning. Jeg finder det derfor ikke rimeligt af den grund alene at bevare dødsstraffen.

Både ud fra et etisk, et generalpræventivt og et lovgivningsmæssigt synspunkt vil det derfor være forkert at opretholde dødsstraffen i dansk lovgivning.

På to væsentlige områder spærrer dødsstraffen os i vore bestræbelser på at indføre et mere humant menneskesyn. Det ene drejer sig om vor opdragelse af børn og unge, hvor vi lægger vægt på at fremstille vold som noget afskyeligt. Vi kan ikke fastholde dette standpunkt rent og så stadig bevare dødsstraffen i lovgivningen. Det andet drejer sig om vore relationer til udlandet. Vi kritiserer – med rette eller urette – andre lande for vold, terror, tortur og andre grusomheder. Det synes jeg vi fortsat skal gøre, men så skal vi først have fejlet for vores egen dør.